

**BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
DE ZARAGOZA**

SIGNATURA: I – 111

*Agustin, San. De vita christiana. Genovae.
1479-80.*

~~25-1~~ N 47

25-5

47	I	23
555		

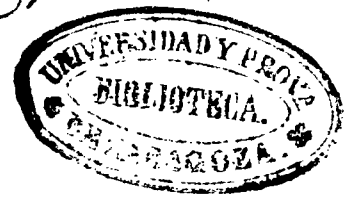
2. 2. Pala. de
Sanctae Penale
v. p. comp. fil.

Prologus ad Vita Christiana Ad
Sacerdotes
2. Traactus. ubi Christi vita p. quatuor. et 98 b.

Incipit prologus beati augustini de vita christiana. Ad quendam eius Sororem. ^{1. vidua} ^{2. x. p. s. s. e.} ^{3. sibi deuotissimam} ^{4. arg. Charissimam} ^{5. prope deus.}

Go augustinus primus peccator et vltimus in
sapientiorq; ceteris et imperitior vniuersis te et
sanctitatis et iusticie via pergas crebroq; au-
da litteris amone. Ad hoc aute n me ^{peccator}
sticie fiducia non sapie pua no scie gla sed sola op ^{decepti}
sedz de uiaio et mente me caritatis causa compellit. ^{at. Quam}
me peccatozem pariter et ignarum ad dicendum ita hz-
tatur et prouocat ut cum loqui nesciam tacere no pos-
sim. Vellem itaq; et libenter optarem te eorum habe-
re noticiam quozum et sapientia affluentior est et facu-
dia maior et scientia vberior et conscientia ab omni pec-
catorum contagione liberior qui suis te et verbis iuste
instruerent et exemplis. Nos enim preter q; mentem ^{et non habet}
nostram ita insipientes et igozantie caligo cecauit ut
diuinum aliquid nequeat sentire vel dicere. Ad huc in-
super et dnu redarguit conscientiam peccatozem. ^{et non}
tam si quid luminis possit habere abscondat ita fit ut
preter q; quod dicere non habemus hoc etiam quod ha-
bem no fiducialiter pferre conscientia prohibente pos-
simus. Tu tamen donec peritior tibi apparere possit et
melior audibus ammonitionibus nostris interim esto
contenta et caritati da remiam cuius est ^{de charitate} ^{confidere}
non quid offerat nec quod non habet querit sed totum

N.º 21. 542

quod habet libenter impartitur, ad cuius non tam muneris speciem quam in re face voluntatem et diligenter aduerte. quod tibi illa negare poterit q totum dare voluit quod habebat. obstitisset etiam quod non habebat si posset que totum (quod potuit) obtulit. Sicut itaqz ille solum parum qui detorrentis interim tui aqua non potest esse contentus donec ad fontem uberiorem/purioremqz pueniat. Nec illu satis esurire credo qui cu cribratis panes habeat mitidos expectat et candidos. Ita et tu dilectissima soror quomiam ego certus sum esurire mimum et sitire celestia cribratis interim mande panes donec filigine candentes inuenias. Erigui et turbulenti cuiuli aquam pota usquequo fontis affluetioris aquam hauias puriorum. Nec tibi interim panis noster quamuis rusticus videatur esse displiceat. Rusticus etenim panis incultus esse videtur sed fortius et celerius esurentem stomachum faciat. felligineqz corroborat q qui filigine videtur et candidus. Dunc igitur dicam sermone pro ut valeo et quid cristianum agere conueniat explicabo. Cuius rei et unde prius exordium sumam iustius no inuenio qd ut primu de cristiano ipso vocabulo disputem et cur quis cristianus nuncupet exponam.

Explicit prologus.

Flora farina
Lotus h. q.
ordo. Adoz v. p. l. z.

Aug. de vita xpi. Ad corore vbi
p. 10. de dilectione dei.

Incipit liber beati augustini de vita cristiana. Et feliciter operare feliciter sed consummare felicissime. nam ut veritas ipsa testatur. Non qui incepit sed qui perseverauerit usqz in finem. usqz ad mortem in bona operatione fidelis christi solus saluus erit.

Distum videtur interpretari sapientium et fidelium nullus ignorat sanctos vero non nisi sanctos viros et satis deo dignos semper fuisse manifestum est. nec alios q prophetas aut sacerdotes aut reges unctos inuenimus. Et tam magnum sui ipsius unctiois misterium ut in iudeis eto populo non omnes illud sed satis pauci de plurimis mererentur accipere. et hoc usqz ad adventum dni nostri ihesu christi quem deus oleo leticie et spiritus sancti pre ceteris consortibus suis unxit. Ex quo tempore credentes illi et baptismatis illius sanctificatione purgati non aliquantulum sicut sub lege prius fuerat sed omnes in prophetis et sacerdotibus unguuntur et regibus. Cuius unctiois quales esse debemus ammonemur exemplo. Et in quibus tam sancta est unctio sic et in his non minus sancta conuersatio. Ex sacramento enim unctiois huius et christi et christianorum omnium in xpo credentium vocabulum descendit et nomen. Quod nomen iste fuit ca sortitur q xpi. minime imitatur. Quid enim

frustra adu. qd
et pbe cu. r
puraqz sella
vii frustor traris depo. i. de xpe 20

de qua in vlt. ampt. p. me atqz clausis de iun. ang. i. libro soliloquiorum cap. 4. et totu deuotiss. 2o de nobilibus h. ceteris qibz id qd nra a magis usqz ad m. p. m. u. salu. lege.

et 22. b. loyee vlog
o amia m. i. a. m. et
v. p. m. f. i. m. e. s. i. r. e. f. u. s.
d. n. g. s. alpha. et. o.
i. i. p. et. f. m. p. i. n. t. e. n.
i. n. f. e. l. i. c. i. t. a. s. o. z. f. i. d. e. i. n. t. e.

no omnes. s. sancti pauci.

q. ord. adu. ce. b. p. r. e.
o. g. u. a. l. e. r. c. h. a. c. h. a. m. i. a. q.
d. i. s. p. e. n. s. i. o. n. i. s. d. e. i. n. i. s. q. u. o. d. n. o. s. t. r. a.
c. r. e. m. e. n. t. i. s. d. e. i. n. i. s. q. u. o. d. n. o. s. t. r. a.
m. u. l. t. i. p. l. i. c. i. t. a. t. e. s. i. n. f. i. d. e. i.
v. n. i. t. a. t. e. s. m. e. s. a. r. t. e. s. c. o. r. r. e. p. t. a. t. e.
p. o. n. d. e. r. e. t. e. n. e. r. e. c. o. n. s. i. d. e. r. a. t. a.
n. o. s. t. r. a.

q. n. q. d. e. antip. cu
q. n. o. ad aptablis et accomodi
alios q se llaman bephade
hijos de algo. p. nolo f. m. q.
1911. i. r. e. p. u. r. i. t. a. t. e. q. z. n. o.
i. m. p. u. r. i. t. a. t. e. d. e. p. a. r. t. e. s.
i. n. c. o. r. r. u. p. t. a. t. e. s. s. a. l. u. a. t. o. r. i. u. m.
q. d. x. p. e. f. i. l. i. o. d. e. a. l. g. o. d. e. l. p. r. o. b.

tibi prodest vocari quod non es et nomen tibi usurpare
 alienum. Sed si christiani te esse delectat que christi
 sunt gere: et merito tibi christiani nomen assumat. *It*
 forsitan non esse sed vocari desideras. hoc satis miserum
 et sedum est te velle vocari quod non sis. Nemo enim
 ita transit ad christum: ut christianus appelletur et non
 sit. Qui christianus dicitur christum se habere. domi-
 num profiteatur et vere habet si ei in omnibus obsequat
 et seruiat. Si quominus christi ille non saluus sed sublan-
 natoz est. *90* *91* *92* *93* *94* *95* *96* *97* *98* *99* *100*
 iherosoloz qui se eius seruum dicit cui seruire dis-
 simulat. *101* *102* *103* *104* *105* *106* *107* *108* *109* *110*
 Sic ergo iudicium geminum seruatur et pro
 dei subsannatione quam sine causa deum appellauit et
 pro qualitate peccati. Sed plerique incredulos et impu-
 dentes et perfidos misericordis dei longa patientia pecca-
 te sunt intrepidus: et hoc peccatorum suorum non ar-
 bitrentur ultorem: quia non statim velle pugnae pec-
 cantes. Misericordis ingratissimae salutis improvidi: hoc e-
 tiam deo imputant: quod eorum differatur interitum. *111* *112* *113* *114* *115* *116* *117* *118* *119* *120*
 Ignorantes hoc dei providentia duplici ratione seruari: Ut et
 humano generi longa eius patientia consulatur: ne in-
 dicetur impatiens: si illico voluerit damnare peccantes.
 nam si tam patiens non esset iam dudum humani gene-
 ris origo desisset: nec iustos de peccatoribus habere quis
 si conflet: in deus vellet punire omnes qui peccat. *121* *122* *123* *124* *125* *126* *127* *128* *129* *130*
 nullos enim scimus et legimus qui antea aut ignorantie
 cecitate aut causa perfidie aut adollescentie vanitate

del. cuervo. q. 46. Res. d. bo. p. an.

ex. cl. 60127

Decepti multiplices et vario peccatorum genere teneban-
 tur obnoxii et per sustentantis dei clementiam et poten-
 tiam postmodum conuersi ab errore maiora adhuc ope-
 ra fecisse iusticia: quod antea peccata commiserant. *131* *132* *133* *134* *135* *136* *137* *138* *139* *140*
 Deus enim non donat peccata: sed differit nec puerantem pecca-
 torem a morte liberat sed ut vel iero conuertatur et ut
 non patienter expectat sicut beatus petrus ap. ait. Non
 tardat dominus promissum: sed patienter agit propter nos nolens
 aliquos perire: sed omnes ad penitentiam reuerti. *141* *142* *143* *144* *145* *146* *147* *148* *149* *150*
 Ille enim
 te quasi pius legimus et clementer expectans: idcir-
 co non percutit: ut tu quanta illius erga salutem tuam pietas
 quanta clementia sit: recognoscas: qui te peccatorem et im-
 piuum reprobare magis vult: et reseruat conuersum: qui
 pugnat peccantem: sicut per prophetam ipse dominus loquitur.
 et quantum velit homini misericordis pietatisque largiri
 proprie vocis legitimitate deponit dicens: Et iniquus
 si conuertat se ab omnibus iniquitatibus suis: quas fecit:
 et custodiat mandata mea: et faciat iudicium et iusticia
 in terra: et misericordia: vita viuet et non morietur. *151* *152* *153* *154* *155* *156* *157* *158* *159* *160*
 Delicta eius quocumque fecit non erunt in memoria: in iusti-
 cia sua quod fecit viuet et iterum. Nunquid volutate volo
 mortem multi dicit adonay dominus: quia ut auertat se
 a via sua mala: et viuere eu faciat alibi. Iniquitas i-
 ni non nocet ei: in quacumque die conuertit se a via iusta
 iterum. Conuertimini filii reuertete deus: ego sanabo eos.

vobis ro.
 d. q. na. morboz
 Ro. de m. t. et b. u. d.
 desideras p. toz. q.
 2. Re. 3. c.
 1. d. 2.

de promer. v. l. d.

v. l. d.

rationem restant. Ecce quomodo te deus tuis et a peccatis tuis vel sero conuersus saluus esse possis) et monet et prouocat. Ecce qualiter iam morti obnoxium ut uiuam optatur quam leuiter et clementer inuitat ut etiam peccatoibus patris non neget pietatem. Et ad huc filios appellat qui tamen patrem deum peccando perdidere. sicut et ipse se perdidisse peccatores filios alio in loco cum uoce flebili et miserabili quadam lamentatione testatur dicens. Sine filiis factus sum - perdidit populum meum propter peccata eorum. Ex hoc ergo cognosce qualiter deus diligat et malum uivere precipere et tu eum contempnis et despicias qui amplius quam tu ipse diligat quae tuae moei cupiente uult uiuere. Nolodis inquit morte peccatozum sed ut conuertantur uiuant. Tu igitur mortuolouisti peccando ille te uiuere uult conuertedo. Dicitur te irreuerens et ingratus qui nec in hoc deo tibi uide miserere consentis. Qui te mauult sua pietate saluare quam tuo pice peccato. Nemo igitur sibi ideo bladiatur nemo se stultum uana suspitione decipiat. Nemo idcirco securus delinquat et liberet uia super peccatores esse in dei ira iudiciumque non reuit ut ex hoc opinetur se impu peccasse quod non ilico perimatur sed hoc magis differre deum dissimulare cognoscat et iram dei peccatoibus quam se fecant subire et repente uenturam sicut scriptum est me dixeris peccauit quid accidit michi triste est enim alium pro ditor patiens et alibi. Ne tardes conuer

Lamentatio q.

deus

deus qui non moritur et tamen de peccatis peccatorum

et ad

et ad

vulgo dicitur cum que patet a serua non se perdat suo loco et per de peccatorum

Ex. dicit. 18.

Ex. dicit. 18.

ut dicitur in peccatis

Handwritten flourish

Aug. de uita xana. p. 28 de dilectioe dei.

et ad dominum neque differas de die in diem subito enim ueniet ira eius. Quod impletur quibus ob multis peccata et in presenti ira dei superuenit et in futuro seruat. sed hoc nemo intelligit nemo cognoscit. nec quisque aduersa sustinens malis suis estimat irrogari sed si quid pertulerit consuetudinis potius putat quam criminis. Et idcirco deus in presenti non uidetur punire peccantes quia cum pugna non agnoscitur. Multi sunt etiam quos nemo intelligit qui ob multitudinem peccatorum suorum iam ante iudicij diem in presenti etiam iudicantur aut dicat michi quis si quod sacrilegum sanguinarium rapacem fallarium homicidam furem fraudulentum adulterum ceterorumque criminum reum vel in presenti tempore potuerit uide re longeuum. Nos enim pluri morum habemus exempla per que probare sufficimus sceleratos et impios peccatorum suorum sine compuncta et hoc iam tempore iudicati et presentem eis vitam negari non minus quam futuram. Sed hoc ille facilius intelligi potest qui per diuersa tempora diuersorum iudicum impietateque conuersantium spectauit interitum quorum quo potestas sublimior est eo ad peccandum maior audacia que totum licere sibi credit quod potest et dum alterius iudicium non timent qui alios iudicant ad peccandum precipites sunt ita sicut ut qui hominis non timent iudicium quandoque deum sentiant iudicet ultorem. Equibus aliqui in fontem animarum sanguinis

1002

Fob.

5.

Handwritten mark

in culpa

Interfuit

ne frequē effuderat ita ira dei iudicūq; select^o ut ipi post
 modū saguēz fūdē cogentur suūz q; fūdēbat libēter ale
 mi. **2.** Alj vero q; similia miserā sic dei indignatōe pstra
ti sūt ut israhēli iacēt. r eica feris. r celi volub⁹ herēt.
3. Alj autē q; immetabiliū hūz mltitudiez iuste peme
radmēbrati particlātinue cōcisi sūt ut nō mior hēt cō
cūlura mēbroz q; itēfecerāz numero pugitorz. Et qz
iudicio maris iuste pēptis mlte effete vidue: mlti ce
phai pib⁹ occisi derelicti: q; b⁹ pter orbitatem etiā men
dicitas inferebatur et nuditas. Nam addebant impietā
tē et crudelitātē quod dēerat: ut eozū quos fecissent oc
cidit spoliarent. et liberos. Nunc vero ipzorū coniuges
vidue et filij orphani aliemis q; d; hūdie eget pamb⁹. Nō
ne tibi videtur istud testimoniū in ipis esse cōpletum
committentis dei ac dicentis. Videte viduam et orpha
num nō terabitis. Quod si terabitis eos et ipi vocife
rates clamauerint ad me: et audia vociferatōez ipoz
irascet aīo. r pugna vos gladio erūt iuges vre vi
due. r filij vri orphani. Didigimuz nephas o scelestissimū
facimus. q; nimia et non ferāda crudelitas. Dup seuisti
mas. atrocissima vno perpetrātur in tempore homici
dij sic: ut rapina succedat. Occidunt mariti occidunt et
pres quo facilius vidue spoliuntur. r orphani et ita d; qz
in alterius morte congaudet quasi non sit et ipse qnqz
moztur us. Merito ergo de⁹ huiusmodi crudelitātibz et
ipietatibz cōmouetur. Merito iudiciū suū iq; buis: etiā

Al. Commantis
Commanitib.

Exclā Indignant. O.
vnt hā. Imp. 108.

g.

ante ipūs ostēdit. Merito talibūs vita nec ptes nec fut
 tua cōceditur. quozū ut nos nec sceleratū: nec impiū in
 pnti etiā dei iudiciū euadē posse est memuz q; monemuz
 exemplo. Sed hoc magis scire nos cōuenit rādiū vni
 quqz dei patientiā sustinere q; d; iū nōdū peccatoz su
 ozū terminū sineqz cōpleuerit. q; cōsumatō eū ilico pcuti.
 nec illi vllā remiā iam reseruari esse autē certū peccatozū
 modū atq; mēsurā dei ipi⁹ testimoniis cōprobatur et q;
 vn² q; qz vel celerius vel tardī⁹ put peccatozū suoz mō
 dū expleuerit iudicet: eūz q; illie demonstratur q; de sodo
 moz r gomoztoz iteritū ab scēdiō q; sua iā pcca cōple
 uerat ad abrahā de⁹ loq; batur dices. Clamoze sodo moz
 et gomoztoz plet⁹ est: r pcca eoz magna rehemēter
 opleta sūt de amoz eis vero q; d; dicit q; sua nōdū pcca sim
 erat q; post mltes ānos q; sup dē ciuitates cremate sūt
 cōstat eē deletos nōdū iplera sūt pcca amoztoz: v; q; ad
 huc q; exēplo mai⁹ est illie instrumur r docemur. sig⁹ los
 scdm pccoz suoz pleitudiez cōsumari: rādiū ut cōuertāt
 sustinei q; diū cumulū suoz nō habuerit delictoz. Nemo
 itaqz se fallat. nō se decipiat malos de⁹ nō amat pccozes
 nō amat iustos nō amat rapaces crudeles: ipios: r iūq;
 nō amat: q; amat iustos bōs pios huiles. inocētes r mites
 sic scriptū ē. Am n de⁹ volēs iūqtatē: tu es. Nō habitā
iurta te malign⁹ neqz pmarbit iusti ante oculos tuos
Odisti arā dōms q; opant iūqtatē: pdes autē q; locūt mē
batūz dicet aliq; qd ē q; v dem⁹ bōs etiā pite mal

Antipō.

q; d;

g.

p.

ob.

So.

Respondetur q̄ illi non peccant sed evadunt qui de malo
 cum confectio et persecutiombus liberantur et ad reg-
 em transferuntur. Illi plane moriuntur et pereunt quos
 de hoc mundo recedentes maiore adhuc iudicij suppli-
 cium expectat et pena vocantur autem ante tempus iu-
 sti et boni ne diutius verentur a noxijs. Mali vero et
 impij tolluntur ne bonos diutius persequantur. Iusti de
 persecutiombus et angustijs vocantur ad reg-
 em iniqui vero de luxurijs opibus et delicijs rapiuntur
 ad pena. Illi vadunt ut iudicentur. Illi ut vindicentur. Illi
 ut vindicentur. Illi ut vindicta celebretur. sicut
 scriptum est. Iustus autem morte preoccupatus fue-
 rit in refrigerio erit et iterum. Quiens inter peccatores
 translatus est placita enim erat deo anima eius. et de-
 o prope aut de medio iniquitatis educere eum et ite-
 rum. Cum impij itur essent ad mortem illi autem sunt
 in pace. Vides ergo hanc solutionem corporis iustis et
 dei electis requiem esse et non penam. et cum dissoluntur
 liberari eos potius q̄ perire. Et de hoc ipsam solutione
 qui fideles sunt non inveniunt nec verentur sed venire ma-
 gis desiderant et exoptant per quam sibi intelligunt re-
 quiem exhiberi non penam. Iniqui vero et impij et fidi-
 sum scelereum conscrieam merito naturali providentia
 perimiscunt per quam se non nesciunt iudicari. Quia
 propter hac ratione reddita et accepta non oportet nos
 omnino peccare. p̄sertim cum non ignoremus peccato-

q̄ peccatores respectu de morte
 facit. 109

Erigo

bus iudicium: et in presenti esse: et in futuro servari. Nec i-
 hoc nobis noie tantum q̄ xp̄iani dicimur bladiamur. s̄
 propter hoc etiam iudicandos nos credamus si nomen
 nobis frustra vendicem⁹ alienum. Aut si aliquis tam i-
 credulus est: tam infelix: tam pertinax: tam obstinat⁹
 tam audax: utique quadoq; futura est dei iudicis iram
 indignationemq; nō metuat: vel salte humanam con-
 suetudinem: erubescat. et videat quā brutus: q̄ insipiens
 ille: et q̄ stultus: ab ipsis etiam gentilib⁹ iudicatur: cui
 tanta est paupertas: tantaq; dementia: ut sibi nomen v̄tur
 per alienum. Quis enim tam vanus et miser est: qui ad
 uocatum se cu litteras nesciat: audeat profiteri. Quis tā
 insanus et excors: ut se profiteatur militem: qui nesciat
 arma gestare. Nemo enim quocunq; in causa nomen
 sortitur. Sutor ut dicatur: necesse est: ut calciamenta co-
 fitiat: ut vocetur quis faber: aut artifex: artis pericia fa-
 ciat: ut negotians nuncupetur: quis carius quod vilis
 emerat distribuet. huiusmodi enim exemplis agnosci-
 mus nullum sine actu nome: sed esse nomen ab actu. Tu
 ergo quomodo xp̄ianus dixeris: in quo xp̄iani actus nō
 appareat. Christianus iusticie: bonitatis: integritatis: pa-
 tientie: castitatis: prudentie: humilitatis: humanitatis: et
 nocentie pietatis: est nomen: et tu illud tibi quomodo
 usurpas: et vendicas: cui de tam plurimis rebus pauca
 subsunt. Xp̄ianus ille est: qui non noie tantum: sed o-
 perre est: qui xp̄m in omnibus imitatur: et sequitur: qui

Ex
 1.
 2.
 3.
 4.
 5.

p̄. lang. 7.

sanctus: inocēs: incontaminatus: intactus ē. Cuius ipse
 qore malitia non habet locum. Cuius in pectore sola pie-
 tas consistit et bonitas: qui neminem novit nocere et ledere
 sed omnibus operam ferre. Epianus ille est qui exemplo
 xpi. Nec inimicus novit odire: sed magis aduersantibus
 sibi bene facere: et pro persecutoribus suis et hostibus exora-
 re. Nam qui aliquid ledere aut nocere paratus est. Illi
 le meretur se esse xpianum. Epianus est qui potest voce
 iuste dicere: neminem hominum nocui. iuste cum omnibus
 vixi. Sed ne me ex sensu proprio ista loqui quis arbitre-
 tur: aut credat: aut eum putet se facile debere contempne-
 re: qui sua potius voluntate: quam legis auctoritate loquatur.
 Quia nunc legis ipse. Cuius preceptis nobis vite aditus aper-
 tum. Nam veteris quam noue legis incipiam exempla prece-
 re et ostendere. quod deus ab initio statim mundi humani
 genus obseruare precepit: in quo sepe placatus fuit: vel of-
 fensus. Lego enim post adam (qui a deo primus formatus
 est: de cuius causa nunc dicendum non est). In egypto
 deo mundi cain et abel fratres fuisse germanos: et quibus
 vnus deo placuit: eo quod iustus esset: moxque. Abel vero
 (quia iniustus et nocens) deo placere non potuit. Deinde
 interueniente tempore noe satis iustum fuisse scriptura
 commemorat: cui tantum iusticie contulit: ut nec pre-
 sentem mortem sciret: sed ad immortalitatem per medio om-
 nium mortalium singulariter caperetur: cuius monstra-
 tur exemplo: deo iustus: plurimis peccatis carissimus.

17. 2. 2. 2. 2.

17. 3. 2. 2. 2.

Cain
Abel

17. 2. 2. 2. 2.

2. Enoch

17. 2. 2. 2. 2.

Aug⁹ de vita iana.
 p. p. de dilectoe dei.

Noe
1. 8. 14. c.
Abraham 12. 8. 7

10. 13. 2.
1. 19. A.

1. 39. A.
22.
23.
24. d. 17

Noe quoque et ille iustus: cui iusticie meritum: quid pre-
 stiterit nouimus: ut ipsi cum suis tantum vita daretur to-
 to mundo dampnato. Abraham quid per fidei et iusticie
 merita consecutus sit scriptura testatur: ut in illo tempore
 solus amicus dei esset inter terris: qui solus fuerat iustus in-
 uentus. Loth vero (ut peccatis cunctis de sodomitanorum
 liberaretur incendio) quid aliud quam iusticie meritis iustis
 gum est nos ire per singulos: et omnium merita recedere.
Populum iudaicum quod ad se deus primum de semine A-
brahe pre ceteris gentibus pertine preoptauit) quomodo
 erudit. Quid enim (ut sibi placere facere) quid ob-
 leruare precepit scire nos conuenit. Primum in loco quod de-
 licta regione in qua sepe habitare consueuerat et optauerat
 patriam: de beta in alienam puinciam. hoc est in egyptum
 migrare fecit: non sine causa. nec sine dei providentia hoc
 factum esse reor: sed hac puto fuisse ratione: quod deus populum suum
 quod elegerat preceptis. in pietatis iusticie. ceterisque boni-
 tatis opibus cupiens erudire: voluit eum in externa patria per
 poze peregrinum esse: et captiuum: ut captiuitatis et peregrinationis
 miseria disceret: et laboris: quod facilius postmodum miseret
 peregrinationibus: et laboribus nosset: si ipse ante peregrinationis
 miseria didicisset: nemo enim tam libet peregrino miseret
 et aduenit: quam peregrinationis angustia: et exitus nouit: ne o libe-
 ti hospites: et in recto libet suo introduxit: ipsi in fine ante
 te recto idiguit alieno: nemo ita exuriat: cibam. Sed sic
 fieri poterat: ut quod fuit: exuriat: pressus est: nemo tam facile

17. 2. 2. 2. 2.

nūquam suis operit indumentis q̄ qui frigidis et nudi-
 mentis nouit penuriam. Nemo sic tribulato et misero et
 laboranti fuerit q̄ qui misericordum et tribulationum
 casus expetit et laborum. Merito ergo deus misericor-
 die et pietatis magister qui legem postmodum erat tra-
 diturus per q̄ populo suo misericordie et pietatis omniumq̄ ty-
 nocum operum precepta erat traditurus. Voluit enim p̄
 us omnes passiones pressuras tribulationes et angusti-
 as in terra perpeti aliena: quo facilius postea posset ta-
 lis patientibus misereri: et sic suis obtemperare manda-
 tis: ut putes eum bonum fuisse agricolam: qui prius
 semine mictat diu terram aratris et rastris domat: ne qd
 illi traditur? et semine peat. Ita de? p̄p̄t; sui diu ante
 macerat et domat quonia ei salutariū mandatorū semē
 impartiat. Deniq; p̄ ob hanc causam hec eu ptulisse
 euidēius clareat ip̄s domini intueamur mandata
 dicentis. Aduenam non verabitis nec tribulabitis eu-
fuitis enim et vos aduene in terra egipti et iterum le-
gimus. Deus magnus qui nō scripit personā nec mu-
nera faciens iudicium p̄felicis orphano et vidue date
panem et vestimentum diligite p̄felicem: quia et ip̄s
peregrinatus fuit in terra egipti et alibi. Si autem mes-
sus fueris messem in agro tuo et obliuisceris mannam
non reuertaris accipere illum: p̄felicet orphano et vi-
duę erit. Ut benedicat te dominus in operibus manū
tuarum et memore eris dñi: qz et tu saluus eras in terra

Et? bono agricola

ad p̄p̄t;

exo. 22. c.
leuit. 17. c.
et. 19. 15.

2

2

ca.

egipti. idcirco ego precipio tibi verbū hoc. Unde par fa-
 cile videtur atq; dimosatur eum p̄p̄t; in ob hanc causam
 tūctis afflictum fuisse miseris ut miseret alteri suo do-
 ceteretur exemplo. sicut scriptum est. Docuisti enim p̄p̄t;
tui: p̄ talia opa qm̄ oportet iustos et hūanos. Quale
populu; suū esse velit: lateat arbitrio patet: et quib; pos-
set opibus gratiam p̄mere: plurimis probatur exēplis.
 Sed ne ad manifestandam eius voluntate; parum vide-
 atur esse qd̄ diximus legis et prophetarum precepta iun-
 gamus: et quid deo placeat: semperq; placuerit: et quid
 crebrius fieri: et obseruari precepit: tam ueteris q̄ noue
 legis testimonijs cōprobemus. Diliges dominū deum
tuum ex toto corde tuo: et ex tota anima tua: et ex omib;
uirtibus tuis. Et diliges proximum tuum: sicut teip̄m.
 Legis et prophetarum p̄cipunt hęc mandata esse dñi
 et saluatoris nr̄i testimonio cō pbatur dicentis. In his
duobus mandatis uniuersa lex pendet et p̄phete. Quod
rescindi nō potest. nec mutari in duobus mandatis istis
omne tam legis q̄ p̄phetarum cōstat; preceptum. Et
illum legem implisse: qui hoc potuerit implere. Nichil
enim a te aliud in lege veteri queritur q̄ ut deum et pro-
ximum diligas. Et vere ille legis cōfirmator et factor ē
qui nec in deum nec in proximum peccat. Sed qd̄ deum qd̄
proximum dicit diligere: p̄tere minime ac dissimula-
te cōuenit. Deus diligit: qui suis in omnibus mandatis
obtemperat. Deum diligit: q̄ leges eius: ac p̄cepta tu-

p̄. p̄. p̄.

97. 22. d.

n. le. aug?

97. 22. d.
97. 12. c.
97. 10. c.

testimonio

2.

3.

170
 scodit alienū. Deū diligit: q̄ ut ille sanct⁹ dicit: et ipse se scifi-
 cat: sicut scriptum est. Sancti estote: sicut et ego scus
 fu: dñs de⁹ v̄s. Deū diligit q̄ et ill⁹ pphete dicens iplet
 eloquiū. Qui diligitis dñm odite malū. Deū diligit q̄ n̄ a
 170
 lio: celestia cogitat: et diuina. De⁹ enī n̄ mī sciat⁹: et
 iusticie amator est: et ille deū diligit: q̄ nō ali⁹ q̄ dē⁹
 170
 amare videt opatur. Quid sit enī deū diligere domini
 saluatoris doctrina declarat dicens. Qui audit verba me
 et facit ea: hic est qui diligit me. Si ergo ille deum dili-
 170
 git: quicquid deus precipit facit: ergo qui nō facit: nō di-
 ligit: sicut verū qui non diligit: odit: unde claret atq̄
 170
 manifestum est: ab eis deum odire: qui sua mādata non
 seruat: de quib⁹ pphetam dixisse puto. Nā qui odit
 te domine: odet etiam illos: et super inimicos tuos tabesce-
 170
 bant. Perferto odio odet etiam illos: inimici facti sunt mi-
 170
 ei. Dicit ppheta iustus peccatores: et adulteros et in-
 iustos: et dei mandata spernentes: sicut in alio loco di-
 cit. Vidi preuicatorē: et tabescebam: quia eloquia tua
 nō custodierunt: et iterum. In quos odio habui: et le-
 gem tuam dilexi. Vnde ergo iustiq̄ integri esse debet
 170
 mus et sancti. Quibus priusq̄ male cōuersari nō licet:
 s̄ nec male cōuersantes cognoscere: hoc etiam beatus a-
 postolus euidenter ostendit: quia nec panes frangi cū
 peccatoribus precipit dicens. Si quis frater cognoscatur i ter-
 170
 vos: et est fornicator: aut auarus: aut ydolis seruientis:
 aut maledict⁹: aut ebrius: aut rapax: cū huiusmodi nec

170

170

170

170

170

170

170

170

170

170

Ap̄l. 1. cor. 9. d.

1. cor. 9. d.

debet p. 10. 9.
 170
 ribū sume q̄dem. Scm itaq̄ pplz sūi deus esse voluit: et
 ab oī cōtagione iusticie: et imq̄tatis alienū. Tale q̄p
 170
 pe eū esse voluit: tā iustum: tam purum: tā immaculatū:
 tā simplicem: ut nichil q̄d in eo gētes redarguerendū vol-
 sent iuenire. Scā gens cui⁹ est dñs deus eiu⁹: pplz que
 170
 elegit in hereditatem sibi. Tales cōuenit eē dei cultores
 et seruos: videlicet p̄pianos mansuetos: graues prudētes
 170
 nos: itrephensibiles: immaculatos: ut quisquis viderit eos:
 stuprat: et admiretur: et dicat. Vere hi hoīes deī sūt: et im-
 170
 mo dñ⁹ talis est: cōuersatio ita hō dei se ex hōie debet
 et agē: ut nemo h̄i qui euz videre non velit: q̄ nō audire
 desideret: nemo eū viderit: dei filiū esse discredat: ut ve-
 170
 re in eo illud ppheticū impleatur. Fruces ei⁹ plene dul-
 cedis: et tot⁹ desiderabilis. Nā si se talē exibat p̄pianus:
 170
 si se talē exibat dei seru⁹: ut h̄icq̄ demonis ydoloz de-
 uiū: querendo fiat eq̄licipiat de⁹ p eū blasphemari: et di-
 170
 cel de illo. Dep̄piani: o dei seru⁹: tā neq̄ querendo est:
 cui⁹ tā mali act⁹: tā turpis opatio: cui⁹ vita taz ipia tā
 170
 scelestā: tā luxuriosā: tā sordidā: et eccl illi⁹ snie reus: no-
 mē enī dei p vos blasphemaf iter gētes: s̄ re illi⁹ q̄s
 fuit blasphemari: de⁹ aut a nob nichil magis desidat: et
 170
 requirit: ut p act⁹ n̄os nomē suuz magnificet: ab oib⁹
 sic scriptū est i psalmo. sacrificiū laudis h̄nocificabit me:
 170
 hoc ē enī sacrificiū: q̄d de⁹ se om̄s iustias que: et diligētib⁹ p
 iusticie n̄e opa: nomē suuz: vbiq̄ laudat: et deus ver⁹ et
 170
 seruorum suorum: actu: et ope cōprobetur: illi vero de-
 170
 ad exp̄m̄t̄

mirat⁹

170. 29. d.

Sacrificiū de s̄ oīs hoīas.

K

Handwritten mark

De p[ro]p[ri]o de dilectione p[ro]xim[um]

Ensisio . Ep[ist]ol[am] .

omn[es] diligunt: qui non aliud q[uam] unde nomen dei glorifica-
tur excercerent. Quomodo deus diligi debeat (ut potuimus) breuiter diximus.

172 p[ro]p[ri]o de dilectione p[ro]xim[um] . M[agister]

¶ Dicitur vero quid sit proximum (tanquam se ipsum) diligere: ut possumus explicemus quod ipsi cause exp[re]ssio alio in loco breuiter differatur. cum de quod tibi fieri non vis: alij ne feceris. Quisq[ue] salu-
tor n[ost]r[us] inquit: Da que vultis: ut faciat vobis hoies-
ta et vos facite illis similiter. Nemo est enim qui sibi ma-
lu[m] optet ab aliquo fieri: ille ergo primum suu[m] (tanquam se-
ipsum) diligit qui ei non mali aliquid facit: quod nec sibi vult fieri. Sed quod boni putat ipse ab omnibus recipere optat
et consequenter impartitur. Quia non solum hoc a
p[ro]p[ri]o querit ut malo careat: sed ut excerceat bonu[m]. Qui
etiam si nec quod mali nec boni fecerit: tamen ad eterne vite pre-
miu[m] no[n] admittetur: sed gehene[m] mancipabitur, sicut in euu-
gelio d[omi]n[u]s dixisse legimus de his qui mali faciunt nichil
nec boni tamen aliquid operatur. Discedite a me maledicti
in igne etnu[m] apparauit pater me[us] dyabolo et angelis
et non deditis michi bibere: h[uius]modi fuit et non suscepistis me.
nudu[m] et non vestistis me. Anserunt et non visitastis. An car-
ere et non remisistis ad me. Nonque malu[m] gesserunt: sed bonu[m]
no[n] fecerunt. Condenantur. Ex hoc enim quisque prudens
et sapiens recognoscat quam spem illi habere possunt.

Cave a malo
ut fac bonu[m].

Cave a malo. et fac bonu[m]

prudens.

qui versantur in malis: quando etiam illis vita negatur
reus: qui mali nichil fecerit nisi aliquid gesserit boni.
Neque enim hoc deus tantu[m] querit a nobis: ut mali non
simus: sed efficiamur boni. Ex malis enim opibus va-
cantur mali. Ita e converso ex bonis appellantur boni.
D[omi]n[u]s sunt quibus boni seruire videntur: et mali bonus
deus cui omnes bene conuersantes de h[uius]modi. Dyabolus
autem malus cuius quisque qui male operatur falsus est,
non enim a nobis hoc solu[m] poscitur: ut non viuendo ma-
lesserui esse dyaboli designamus: sed etiam ut viuendo bene
operari nec bonum) cuius seruus esse videtur. Ignoro
Et quomodo a deo poterit vitam sperare p[ro]p[ri]o: ut
ne faciendo no[n] mereat. Nemo inquit se sensu proprio deci-
piat illudat. nemo se vana existimatoe seducat. Quis
quis bonu[m] non fuerit: vita non habebit in eternu[m]. Quis
quis iusticie et misericordie opa no[n] fecerit: non poterit
regnare cu[m] christo. Quisquis non fuerit humanus. pi-
us hospitabilis benignus. et clemens: gehenne non euadet
incendium. Deus malos no[n] amat: non diligit peccatores.
Quisquis malum fecerit: inimicus est dei. Quisquis hi-
dolo non fuerit: partem non potest habere cum christo. Ni-
chil et enim ap[er]ius est xpiano quiete dum: nichil de fide
randu[m] magis. nichilque totis viribus emendandu[m]: ut ma-
litiu[m] suo excludat ex corde: quod ut nequitiam intra pectoris
sui conscicia no[n] admittat: quod ut bonitate teneat. iusticia

Deus dicit nulla p[ro]p[ri]o h[ab]ere p[er]...
Deus dicit nulla p[ro]p[ri]o h[ab]ere p[er]...
Deus dicit nulla p[ro]p[ri]o h[ab]ere p[er]...

Deus dicit nulla p[ro]p[ri]o h[ab]ere p[er]...
Deus dicit nulla p[ro]p[ri]o h[ab]ere p[er]...

Deus dicit nulla p[ro]p[ri]o h[ab]ere p[er]...
Deus dicit nulla p[ro]p[ri]o h[ab]ere p[er]...

seruet: puritate metis custodiat. et caritate cu oibus am-
 plectatur. Esto igitur innoces: si vis regnare cum xpo.
 Quid tibi potest malitia: que i morte trahit. Quid neq-
 tia: q phibet regnare cu xpo: que habentē extiat. sicut
 scriptu est. Nia eni neq disperdet eum qui se habet. Si
 vis uiuē audi pphetam quid loquatur et si regnum xpi
 diligis: audi quomodo illud merearis adipisci. Quis est
hō i quid q vult vitā: et cupit vidē dies bonos: cohibe im-
guā tuā a malo: et labia tuā ne loquatur doli. Diuerge
a malo: et fac bonū: iquire pacem: et psequere eam. huius
 modi hoies deus honoret et diligit: q inatū nesciunt: qui
 mentiri nō nocent. quozū labia doli nō locuntur. In
 qbus non nisi bonitas esse videtur: et puritas. Innocen-
tia est: que nos cōmendat deo. Simplicitas est: q nos re-
gnare facit cum xpo. Quomō aut deus nō nisi innocēs
 diligit: et sibi velit eē cōiunctos: testimoniis plurimis
 declaratur: sic in psalmis scriptum est. Innocēs et re-
cti adheferūt mihi: et alibi dicitur. Custodi innocētiā: et
vide eqtātē: qm sunt reliq̄e hōi pacifico. Quid autem
 innocētiā hōi p̄tet: et creat etia si sero seruetur: pphete
 ad testimonio cōprobat: q cū quiter ante peccasset: po-
 stea se iudicari nō timuit: ex q innocētiā nosse cepit: sic ip-
 se dixit. Iudica me deus: qm ego in innocētiā meā igres-
sus sum. Sciebat ergo iam sibi non metu: esse iudicium
 quia innocētiā vel sero cognouerat: et in alio loco dicit
Ne autē propter innocētiā suscepisti. Suscepisti post

o ty. Somz. Gm. F.

ps. 33. c.

Am. p.

Antipo.

ps.

ps.

ps. 33. c.

az. a. b. ad. 7.

ap. 13.

modū ppter innocētiā deus illum: quem propter maliti-
 am ante repulerat. Innocēs non cōfudi corā deo: pos-
se manifestū est. cū dicit. Quid tempore innocēs cu-
stodiant iusticiā: non cōfundentur. Nichil enim deo
 dignius: nichil carū esse potest: q̄ ut innocētiā tota ob-
 seruatōe tempatur. Licet enim q̄s in alijs opibus deuot⁹
 appareat: si illam non habuerit: sibi frustra blanditur
 de sua deuotione. Si illā iudeis sub veteri lege degentib⁹
 quando illis adhuc licebat inimicum odire: obuare pre-
 ceptum est. Qui te nūc agere conuenit: xp̄stianē: qui
inimicum tuum iuberis amare. Quid tū innocēs non
 eris: vel cui potes eē mal⁹: q̄ inimicis p̄cepis eē bon⁹. Sz
tu fossitan et primū odis: cui nec r̄terz odisse concedi-
tur: et r̄terz psequeris: cui precipitur amare inimicū. Et
 xp̄ianū te esse credis: q̄ nec noui: nec veteris testamēti p-
 cepta custodis. Sz ne in causa te xp̄ianū estimēs: et de
solo tibi noīe bladiaris: q̄lez te esse oporteat: audi apo-
stolū dicētē. Qui furabatur: nō furet. Magis autē la-
borat opando maib⁹ suis: qd bonū est: ut habeat unde tri-
buat necessitatē patienti. Omnis sermo malus de
 ore v̄stro: non procedat: sed si quis bonus ad edificatio-
 nem fidei: ut det gratiam audientibus. Et nolite contri-
 stari sp̄ritum sanctum dei: in quo signati estis in die re-
 demptionis. Omnis amaritudo: et ira: et indignatio: et
 clamor: et blasphemā auferatur.

sa. ca.

ca.

ad vob. cū oī malitia. Estote aut iuicem benigni donāt es
iuicem: sicut in xpo deus dōauit nob. Estote aut imita
tores dei: sic filij karissimi: et ambulāte in dilectōe sic et xps
dilexit nos: et tradidit semetipm p nob: in oblationem
et hostia deo i odoze suauitatis. Impudicia aut et oīs
imūdia et auaricia nec noient in vobis: sic de cet scōs.
Turpido: aut stultiloqum: aut scurrilitas: que ad rē
nō ptiēt: h magis gratum actio. Hoc etiā sēte q oīs
impudicus: aut immūd: aut auarus qd est ydoru seruitus:
nō erit heres i regno xpi et dei. Ille gūt merito xpianū
se iudicat: qui hęc precepta custodit. q scūs: huilis: et pu
dic: et iustus est: qui in mje et iusticie opibus cōuertat.
Nūc tu illū xpianū putas: in q xpianitatis act: est. In
quo nulla cōuersatio iusticie est: h neqtie: impietatis: et sce
leris. Illū xpianū putas: q opprimt miserū: q pauperem
grauat: aut res alienas cōcupiscit: qui se ut diuite faciat:
plures efficit indigentes: q lucris gaudet iustis: q de
alienis laborib: cibum capit: q miserōz dicitur interis
tu. Cui: os assidue violatur mēdatio: cui: labia nō nisi
indigna: obsecra et scelestā locūt: ac turpia. Qui cū iube
ntur distribuē sua: iudat aliena. Et tal ad ecclēsiā audēt
accedit: et temē et ipoztune eppandit i celū ipias man: il
licito raptu: et inocētū cruozē violatas. Et ore illo polu
to atq: sac lego: q fuerat pauloate: aut falsa locut: aut tur
pia pces ad deū: q si nichil sibi conscius malū fudit: qd
pōis imprudēs et miser: qd te maior pccatoz nonē gūas.

Aug⁹ de vita xana
2: p^o de dilectioe p^oim.
Quid deo preter cōtempnū (et iniurias) irogas. Quid
ad puocandā celere ei⁹ irā in testimoniu pene tue sce
leratas ad eū porrigis manus: ad quas ille non respicit:
qui nō nisi scās et immaculatas sibi man: iussit offerri.
Quid ore illo deū rogas: quo paulo ante locut es male.
Cui: quis multiplicētur pces abhoinantur: sic scrip
tum est. Cum extendentis manus vestras: auertam
faciam megn a vobis. Et si multiplicaueritis pces: nō
exaudiam: manus enim v^{re}: sanguine plene sunt. *ad certisq: latēg: remē?*
nūm: mundi estote: auferre nequitiam ab aimabus re
stis. Dene igitur ille sibi cōsciūs esse debet: et certus i
sue innocēcie fidūs: qui ad deū manus extendit et porri
git inopias. *quom* cum ap^ls dicit. Volo autem vitos orare in
omni loco: leuantes sanctas man. Ille enim ad deū
merito extollit manus. Ille pces bone conscientie fu
dit: qui dicere potest: tu nosti domine q: sancte: q: innocē
tes: q: pure sit ab omni fraude: et iniuria: et rapina: quas
ad te eppandō manus: q: immaculata labia: et ab omni
mendatio libera: quib: tibi vt michi miserearis pces
fudo. Talis enim cito meretur gūdei: et antiq: p^omitus
pces fundat: potest impetrare qd postulat. Scio eni
esse quos ita nequitie et auaricie profunda caligo ceca
uicē: cū illis p^occollet: q: aut pauperem per potenti
am uicerit: aut infemum uirtute supauerint: aut inno
centem testimonis falsis obuerint: aut furtum fecerit:
aut rapina deo gratias agat: quo opulante talia se per

petraſſe credunt: et tam iniquum deum iudicent. Depu-
tent cum ſclerum ſuoz fuiſſe participem. Stultici et mi-
ſericoſi q³ ad eo ſuis iniquitatibus excecati: ut non intelli-
gant deo poſſe placere: q³ prohibet. et quaſi unū crimen
ſatis non ſit: niſi adhuc male ſentiendo de deo adſurgant
aliud. Alij vero in hoc ſe iuſtificari exiſtimant: quod de
ſubſtantia pauperū/ exiguā elemoſinā faciunt. Et de eo:
quod a plurimis abſtulerūt/ omni quiddam minimum lae-
guntur. Cibatur unus/ unde plures efuriunt. Et de mil-
toꝝ ſpolijs vix pauci teguntur. Non talem elemoſinā
deus q³rit: nec vult pietatem vni de alterius crudelitate
preſtari. Melius eſt enim non facere elemoſinam q³
conde paucos paucis facias/ plurimos denudare. Et ut vi-
num veſtiā plurimos ſpoliare veſtitos. Illam elemoſi-
nā deus comprobat q³ de iuſtis laboribus miniſtratur.
ſicut ſcriptum eſt. Honora deum de tuis iuſtis labori-
bus et de libera et de tue iuſticie fructibus. Nam illā ab-
hominatur elemoſiuam et reprobat: que de lacrimis pre-
ſtatur alienis. Quid enim prodeſt ſi te benedicat vn⁹
unde pluzimi maledicunt. Vel quid conſert tibi illa ele-
moſina/ que de ſubſtantia preſtatur alterius. Reuera ci-
mendum non eſt: q³ deus non habeat unde pauperes fu-
os paſcat/ niſi tu aliena diripias. Alios autem nouiſſi-
ſſima inſipientie et inprudētie tenebroſa caligo/ et ignora-
cia fallit et decipit: ut fidem q³ ſe habere ſimulād/ ſine in-
ſticie operibus apud deum ſibi cenſeat profuturam. Et

hoc erroris genere decepti ſine metu crimina nequanda
committunt. Dum credunt deum non criminum/ ſed
fide tantum ultorem. Et huiuſmodi non ſolum ſe ipſos
peccariſſe contenti ſunt: ſed et alios in q³bus nullum diuine
ſcientie lumen eſt: ſuis mituntur laqueis implicare. Et im-
pletur in illis ſaluatoris n^oi ſentencia dicēis. Cecus fi-
ceco ducatum pſtet/ ambo in foueas cadunt. Na ſi nul-
lū crimen/ ſed ſola pſidia condempnatur/ ergo ſecuri pec-
cemus/ et liberi/ et ſi causa dedit/ deus madata iuſticie/ ſi
ſola ſi ne iuſticie operibus ſides p^odeſt. Unde hic tam im-
pius/ tam ſceleruſtus/ tam pſidus ignorantie error obrep-
ſerit/ ſcite nō poſſumus/ niſi forte ex illis/ qui hoc exemplo
in lege veteri populum ſeducerant: et ſecum ſimul eter-
ne moꝝti/ et perpetuo tradebat integritate/ de quibus ſcrip-
tum eſt. Nolite audire ſermones prophetarum/ qui p^ophete-
rent vobis falſa: q³ n^o vana ſūt ipſi/ et viſiones a corde ſuo
locuntur: et nō ab ore domini. Dicunt enim his/ qui
repleuerunt verbum d^oi. Pax erit vobis: et omnibus q³
vadunt in voluntatibus ſuis: omnis qui vadit in errore
cordis ſuo/ dicit. Non venient ſup te mala. Multa q³de/3
nobis/ immo totius legis teſtimonia a deant/ q³bus tam
p^onicioſum errorem deſtrueret/ ac ſepelire poteramus/ ſed
ne legentem diutius fatigemus/ ſufficiant pauca de plu-
rimis. Reſpondeat ille michi/ cuius talis eſt ſenſus. Quo-
modo factus eſt homo p^omus: ſtatim in principio mundi
Deſiderian/ proaci causa dampnatus eſt. In quo nichil

Handwritten marginal notes in the right margin of the first page, including 'ro' and 'na'.

Handwritten marginal notes at the bottom right of the first page, including '2. A. CC' and '3. b. c.'

Incredulitas
Inobedientia

Incredulitas

Incredulitas inuenio fuisse: preter sola Inobedientiam
cuius causa ille damnatus est: et omnes suo damnantur
exemplo. Cayn quoque non perditur causa: sed quia fratrem
intemerat condempnatus est. Quid plura. Somniferus
hic mundus: ut diluuiio interiret: non perditur causam le
go fuisse: sed criminum. Sodoma et gomorra: ut repe
tino cremarentur incendio: nullam causam incredulita
tis inuenio: nisi peccatorum et scelerum: quod scriptura eui
denter demonstrat cum dicit. Voies sodomice mali: i pe
ccatores erant in conspectu dei valde. Populus ille iuda
eus ut tam frequenter iustitiam videretur: et corripit: nome
peccatorum causa prestabat. Sed diceret aliquis: iustis
legis tantum testimonio non accipio: nisi michi et noui
testamenti exempla proptuleris. Accipe zaphira et anani
am: quos apostolica sententia non perditur crimen: sed furti
et mendacii causa damnauit: et ostendit dicendum est: quod
ergo apostolus dicit. Arbitramur enim iustificari homines per
idem sine operibus legis. Item (qui hoc dicit) Legi ho
minem absentem etiam condempnasse: qui vocem patris sui
non recepit. Intellegenda est ergo scriptura: que scientibus
conuenit. videtur in omnibus et non nisi solis a quibus
animam intelligitur discepare iustitiam hominem apostolus per
fidem sine operibus legis dicit: sed non huiusmodi operibus: de
quibus alius apostolus ait. Fides sine operibus mortua est.
Paulus enim apostolus de operibus legis locutus est hoc e
de circumsione carnali: et neomenia: et sabato: et huiusmodi

. 2.

. 3.

. 4.

. 60.

. ob.

. So.

. ob.

. 50.

. ob.

. So.

ceteris: que lex fieri ante preceperat: etiam christi tempore non
erant necessaria. Ille vero te iacob: de operibus iusticie
alloquitur: que non fecerit: vere mortuus est. quis se firmu
lat esse fidelem: diceret aliquis illud apostoli dicentis. Cor
de creditur ad iusticiam: ore autem confessio fit ad salutem.
Stulte hoc baptismi impletur in tempore: quod ut baptisacetur quis
sola confessio desideratur et fides. Nam quid tibi ipsi
baptismi lauacrum prodest: si sola sine iusticia queritur fi
des. Baptismo enim peccata ablui: fides omnium tenet.
Si deiceps peccandum est: quid abluisse prodest. Audi quod di
cat dominus homini se sanato. Ecce sanus factus es: iam no
li peccare: ne quid tibi deterius euemat. Hoc et beatus
petrus apostolus manifestissime docet: et scilicet deterius aliquid post
quam viam iusticie peccauerit: euenire. cum dicit. Sic
nimis refugietes conuinationes mundi in cognitione do
mini nostri saluatoris ihesu christi: his tunc implicati supantur
facta sunt eis posteriora deteriora prioribus. Relius enim
esset eis: via non cognosce iusticie: quam post cognita retro
si conuerti ab eo quod illis traditum est secundo mandato. Coti
git enim eis illud vere prouerbum: Tanis reuersus ad vom
itu suu: et sus lota in voluabro luti. Hoc et beatus pau
lus apostolus testatur et alloquitur homines post baptismi scifi
cationem: sicut in errore peccatam non in ingenti penitencia
conuari dices. Impossibile est enim eorum semel illumina
ti sunt: gustauerit etiam domum celeste: et principes sunt sci homi
sci: gustauerit nichilominus bonum dei: et virtutem

. x. i. j. e. u. d. o.

. ap. Petrus.

. f. Petrus.

. qu.

. Paulus.

. r. b.

. d. o. m. i. n. u. s.

seculi futuri et lapsi sunt) renouari rursus ad peniten-
 tia. Rursus crucifigentes sibi met ipsi filium dei: et oste-
 tui habentes. Quidam etiam ad saluatozem accessisse: et
 quid faciendo vita eternam perciperet interrogasse: et an-
 gelista testatur. Cui ita a dno respōsum est. Si vis ad
 vita ingredi serua mādata nō dixit. serua tm fidem. Nam
 si sola si des qritur supflue videretur mādata seruari. S; ab-
 hie: ut ego deum meū: dicam aliquid precepisse super-
 fluu. Sed dicant hoc illi q peccando iam filij pōitōis est-
 facti sunt: et in hoc tantum solarium se habere credunt:
 si alios secū potuerit morti ppetue mancipare. Nam si
 de pōitōez non pugnat ubi est illud propheticū. Dix iu-
 stus saluabitur: peccator et impius ubi parebunt. Alibi qz
 peccatores peribūt et iterum. Deficiant peccatores a ter-
 ra. et inq̄ ita ut nō sint et iter. Sicut deficit fum? defici-
 ent: sic fluit cera a facie ignis: sic peribunt peccatores
 a facie dei. Nullum hic tantū incredulum et infidelez
 sed peccatores audio cōdemnari et saluatozem nostrū
 quodam loco dixisse lego. Non omnis qui dicit michi
 domine domine: intrabit in regnum celozum: sed qui
 facit volūtatē patris mei: qui in celis est: Utqz illi xpi
 crede bāt: qui etiam eum dñm nunciabant. Nec idcir-
 co illis celestis regni ianua pāditur: quia illū oze qz fa-
 ctis ab negandē confitentur. Negari autem deum factis
 non minus qz verbis) apostolus dicit. Deum confitentē
 se nosse: factis autē negat: et dñs i euāgelio. Nō mihi

domini et
saluati

dicet i illa die dñe dñe: nōne i noie tuo demoia escaim?
 et in noie tuo: virtutes multas fecimus et dicam illis
 Nunq̄ vos cognoui. Discedite a me opari i iugatis: vs
 qz ad eo isti credidisse dicuntur: ut etiā in noie dñi virtu-
 tes oparetur: nec tamē eis pderit fides: qz iusticie opa nō
 fecerunt. Itaqz si sola fides sufficit: cur illi cum angel
 sat hanc in ppetuum geheme ignibus mancipatur: qui
 nō p̄sōie causa: sed qz homi nichil fecerit iudicatur: sic
 scriptum ē. Et dicet eis: qui ad sinistra sui. Discedite a
 me maligni i ignē eternum: que pauit pater me? dya-
 bolos et aēles. Chirui eni: et nō de distis michi mādu-
 care et cetera. Non dicit vnqz: quia non credidistis. vn-
 de intelligi datur: non eos incredulitatis causa: sed pro-
 pter honorum pperum stercitate esse dampnados. Ne qz pōitō
 mo igitur alterum decipiat: nemo seducat nisi quis i-
 stus fuerit: vitam non habebit in eternum. Nisi quis i
 omnibus xp̄isti mandata seruaerit: partem non potest
 habere cum xp̄isto. Nisi quis terrena despererit: diu-
 na non capiet. Nisi humana contempserit: non potest
 possidere celestia. Nec quisquā: xp̄istianum se iu-
 dicet: nisi qui xp̄isti doctrinam sequitur: et imitatur
 exemplum. Sed tu illum xp̄istianum putas: cuius nū-
 quā vll? pane saturatur esuriens: Cuius potus nullius
 sitis extinguitur. Cuius mensam nemo paup cognoscit.

approbado
nūq̄ vos cognoui
sed rursus vos cognoui

coz. 9

De 9. pōitō

ps. 1. 9. 1

apls
x. 9.

in amicitia d
et st domo d

11. de iph que viduaz
12
13

ctur. Descitis quia amicitia hui mundi inimica est de-
o et qcuqz voluit fieri amicus hui mundi inimicus dei
constituetur. Dic tibi soroz karissima: quid xpianu age
coenem put potu explicau. Si ergo hoies generalit
Equi xpianu nupantur esse tales oportet. Nunc tue
prudencie est, est mare qualem tu te vidua debeas exite-
re: qz cunctis bene couersantibus esse oportet exemplum.
Tria aut esse viduaru genera n ignorare te credo. pnu
quod perfectissimu est: celestiqz pmo destinatum: quod
ritu illius de euagelio vidu deo orationibus ieiunijs
die noctuqz deseruit. Aliud vero quod filioz curam habe-
re dicitur et domus: no tanto premio dignu: nec tamen
peccatis obnoxium. Tertium aut genus est in malis
delictis: qd eterne morti seruatuet pene sicut scriptum
est. Viduas hmoza que vere vidue sunt. Iste sut prime
que dicuntur et vere: et que iulentur a tanto sacerdote. s-
thimotheo honorari. Secunde sut ille quibus no ia tube-
tur exiberi honoz: nec tamen vita negatur de qbus de-
Que filios habet aut nepotes: discant pimum domu su-
am pie tractare: et partem gram reddere parentibus. Illi
le vero terciu sut de quibus scriptu est. Vidua aut que in
delictis viuues mortua est: vnde intelligi datur: no oes
viduas esse equales. Nec eas deo placere: que compose
tantum videtur vidue esse. no oportet. Qualis aut xpianu
a debet esse. apls dicit. Que vere vidua est ieritat in dno
et instat orationibus die ac nocte. Nec illo te pretere

Ensi

at. quant
Ampo

viduaz

deforu

vidua
ex la d morte hno qz onht
salat. ce p vndu

p vndue

12

3
C02 m nte p

Ampo

1. p b. l. Fho. q. n.
Anna prima samuels

Vnde vidua
12
13

2. Sub cuius tecto nec advena nec pegrinus aliquando
fuerit. Cui nemo nudu tegitur testimonis. Cui paup
nullus fouetur auxilio. Cuius bonum nemo sentit. Cui
misericoz dia nemo cognoscit. Cui i nullo imitatur bo-
nos: sed deridet potius et subinanat. Absit vt huiusmō
xpianus dicatur. Absit vt dei filius possit appellari. q
talis est. Xpianus est ille q via xpi sequit: qui xpi i oi-
bus imitatur. sicut scriptu est. Qui dicit se in xpo manē
debet sicut ille abulauerit et ipse abulare. Xpianu ille est
q oibus misz factu. Qui pauperu monet iniuria q eum
opprimit se presete non patitur. q miseris subuenit. qui
indigentibus sepe succurrit. qui cum merentibus meret. qui do-
loze alterius sicut pferentit. Qui ad fletu: fletibus p-
uocat alienis. Cui ois cois est domus: cui ianua nei-
ni clauditur. Cui mesam paup nullus ignorat. cui do-
no panis cuctis offertur. Cui bonu omnes nocyt. A q
et nemo sentit iuria. Qui deo die noctuqz seruit. q eius
precepta idelinater meditatyr et cogitat. q paup mudo effi-
citur: vt deo locuplet fiat. Qui iter hoies habetur in glo-
riofus: vt coza deo et angelis ei gloriofius appareat. q i
cozde suo nichil videtur habere filatum: nec fictu. cui sim-
plex et immaculata est sia. cui coscientia fidelis et pura
est. Cui tota mens in deo est. Cui ois spes in xpo est.
Qui celestia potius q terrena desiderat. Qui huana sp-
nit: vt possit habere diuina. Nam his q hoc seculu dili-
gunt et impreseti tepoze gloriatur: i coplacet: audi qd di-

Substantio ab sebt. x m
vlti fillaba.

Sed. 19. qd 2. xim.

2.
4.
6.
7.
8.
9.
2.

22 ubi ap[osto]l[us] d[icit] de alio op[er]e
Ag[ostinus] d[icit] de alio.
23 ap[osto]l[us].

¶ h[ic] que e[st] h[um]ilitas
q[ui] habet has sup[er]ior[es]
has conditio[n]es.

¶ h[ic] que e[st] falsa vidua
q[ui] d[icit] e[ss]e

volo: q[ui]s q[ui]do veras viduas ap[osto]l[us] no[n]at esse demonstrat et
falsas hoc est actu mente conuersatione no[n] ope fet ali
bi. Vidue vere et electe actum conuersatione q[ue] descri
bit idem ap[osto]l[us] dicens Vidua eligatur que fuerit v[ir]i v[er]i
et v[er]o: in op[er]ibus bonis testimonium habes si filios e
ducaueris et subintelligitur deo n[on] hospitem recepit
sanctor[um] pedes lauit si tribulatione[m] patientibus submini
strauit si omne opus bonu[m] subsequuta est. Vanc ee ver
am viduam indicauit cuius talia sunt opa. Illa vero
quomodo se xpi vidua dicit esse que nichil tale aliquo
opata est. Sed s[un]t alique vidue diuites nobiles et po
tentes quibus soctitan videtur indignu[m] ut aut filios de
o: et non seculo educant aut sco[r]u[m] pedes laboriosos lutu
mentos et horridos delicatis et mitidis ma[n]ibus tangant
Sed nec digne erunt tales in futuro tempore sanctoru[m]
esse confortes que ita hic h[ab]uerunt. Nec p[otes]t potest
habere cu[m] xpo quem in membris suis suscipere noluerunt
et cui[us] plantas contractare ma[n]ibus horuerunt qui a
xpm spernit q[ui]cumq[ue] eius famulos spernit sicut ipse dicit
Qui vos spernit me spernit. Marie lacrima vnde xpi
laudentur pedes abundarunt; nostri aute[m] tempore
femina aut vidua (pege[m]oz vnde laudentur pedes) ipsa
eti[am] fluuialis aqua deficit. Tu ergo sancta ac prudens
femina ne volis imitari huiusmodi que cum audent
male fecerim bene facere erubescit. Et confunditur iuste
vivere que non fuit cofuse peccare et que se moti vltre

Luc. 10. c
1. thesa. 5.
1. iude. 6.

perito
O. 108 q[ui] vidue Celagust

¶ h[ic] que e[st] h[um]ilitas
q[ui] habet has sup[er]ior[es]
has conditio[n]es.

¶ h[ic] que e[st] h[um]ilitas
q[ui] habet has sup[er]ior[es]
has conditio[n]es.

¶ h[ic] que e[st] h[um]ilitas
q[ui] habet has sup[er]ior[es]
has conditio[n]es.

¶ h[ic] que e[st] h[um]ilitas
q[ui] habet has sup[er]ior[es]
has conditio[n]es.

¶ h[ic] que e[st] h[um]ilitas
q[ui] habet has sup[er]ior[es]
has conditio[n]es.

obtulere[m] in vite reuertuntur ad vitam. Que homin[u]m
magis rufus subsumationes et fabulas q[ue] dei iudiciu[m]
perimelcunt. Et quibus carius est miseris hominibus
placere q[ua]m xpo. Sed esto talis qualem te dominus esse
pcepit qualem ap[osto]l[us] iubet exilire xpo vidua. Esto in
sancta humilis et quieta misericordie et iusticie opera
semper indefinenter exerce. Et quisq[ue] te in obprobriu[m]
habeat quisq[ue] te subsumet et irideat. Tu tantu[m] deo pla
ceas: et que xpi sunt geras. Ante omnia incessabiliter do
mini dei tui meditare madata. De rationib[us] et psalmis
instanter incunte. Et si possibile si nemo te aliquando
ca[us]a nisi autem legentem inueniat aut orante. Et cum fueris
talis nostri memento qui te tantum diligimus: ut q[ui]d a
sentes ~~malis~~ non possumus conferamus absentes.

Subsumationes
se d[icit] p[er]bi a sub
sumo. m[er]it[us] et
non sic. s[ed] substantia
n[on] e[st].

Antip[ro]p[os]itio
Bernardi
sperneret nullus
sperneret m[er]it[us]
sperneret fide[m]
sperneret te spern[er]e
hec bona sunt

Explicite liber beati augustin[us] ep[iscop]i cop[ie]
de vita xpiana.
Deo gratias
Semper.

Explicite liber beati augustin[us] ep[iscop]i cop[ie]
de vita xpiana.
Deo gratias
Semper.

prologus sui praefatus

L S T E prosper fuit equitanicus uir erudi-
tissimus ^{regularum} omniumq; artium dogmate peritus.
qui primitus canonicam sacre religionis instantia
omnibus ecclesiis edidit nouam. ^{Co} ^{ro} Unde merito
equitanicus dicitur gente. ^{Co} ^{ro} et prosper uocabulo: quia
ceteris equitatis uiam parare studuit: quam in uoca-
bulo prosperitatis sortitus fuit. ^{Co} ^{ro} Ob hanc causas me-
rito ^{Co} ^{ro} et nomine fulget eo quod equitatis et prosperi-
tatis indicium omnium ecclesiarum uidetur habere.

H Ec Augustini ex sacris epigrammata dictis
Dulcisono rhetor coponens caumine: prosper

serlibus hexametris depinxit pentametrisq;

Floribus ex uariis fulget ceu nexa corona.

Unde ego te lector relegis qui hec sedulus oro

Intentas adhibere sonis celestibus aures.

Istic nam inuenies animum si cura subintret;

Maxime qd doceant facere moderamina legis.

Obseruare homines: uel quid sibi maxime uident

Sydereum celi cupiunt qui scandere regnum,

D Um sacris mentem placet exercere loquelis:

Celestibus animum pascere pape iuuat:

Quosdam ceu pratoribus decerpere flores:

Distinctisq; ipsos texere uersiculis.

Et proprias canerent epigrammata singula causas.

Et pars queq; suo congruet titulo.

Nō nostrę hoc opis est. sed ab illo sumitur hic nos

Qui siccam rupem funderē iussit aquas.

Sequid in affectu cordis pietate magistra

Generit hoc promat caymine leta fides.

Innocentia vera est que nec sibi nec alteri no

letur quoniam qui diligit iniquitatem odit ani

mas suas. nemo nō prius in se quas i altero peccat.

Perferte bonus est et uere dicitur inlong

Nec sibi nec cuiquam quod noceat faciens

Nam quicunq; alium molitur ledere primum

Ipsū se iaculo percutiet proprio.

Et cum forte animū non sit secutura facultas.

Non dubium in cordis uiscere uulnus habet.

Nec fugit infecti sceleris mens praua reatum.

Cui nimis hoc solum quod noluit nocuit.

Se diligendi sunt homines: ut eorum non di

ligantur errores quia aliud est amare quod

facti sunt aliud est odisse quod faciunt.

Nature quisquis proprie non spernis honores

In quocunq; hominum que tua uolcis ama.

Sic tamen ut paruus uitet concordia mores.

Nullaq; sint pacis federa cum uicij.

Namq; quod artificis summi fecit manus unū est.

Queq; auctore bono condita sunt bona sunt.

Diuinum in nullo figmentum despiciatur:

Sola malis studijs addita non placeant.

3. Vera eternitas et uera immortalitas non est

Unsi in deitate trinitatis: cui quod est esse per

fectus est quia natura initio carens et incremento nō

indigens sicut nullum finem recipit: ita nullam mu

tabilitates. Creature autem ille (quibus deus dedit

eternitates uel daturus est) non penitus omnia finis

aliene sunt quia non sunt extra commutationem:

dum finis est et illis temporalis institutio et localis

motio. et ipsa in augmentus sui facta est comutatio.

4. Eternus uere solus deus omncreator.

5. Vita uiuens in se permanes esse quod est.

6. Quod prius hoc uerbum prius hoc etiam spiritus alius.

7. Quorum natura est una eademq; trium.

8. Non ceptum aut actū nō hic mutabile quicquas est

9. Qui subeat leges temporis aut numeri

10. Virtus preteritis prior ulterioiq; futura:

11. Nil recipit uarium. nil habet occiduū.

12. Nam rerum quas: ut uoluit: sapientia fecerit

13. a. Sultis uita quidem est prestita perpetua.

14. Sed quodcuq; pot se amplius aut minus esse:

15. Quodam sine ipsi quod fuerat moritur.

Antip.
Anno dicitur
ex. 7. b.
m. 20. a.
16. b. et p. 77.
et 7. cor. 10. n.

Aug.
de uera innocētia
et de uera innocētia
sicut sicut p. 117.
hō eg. s. p. p. aug. p. 117.
p. 117. p. 117.
p. 117. p. 117.
p. 117. p. 117.
p. 117. p. 117.
p. 117. p. 117.

Aug.
de uera innocētia

prospez

Aug.
de uera innocētia
et de uera innocētia
sicut sicut p. 117.
hō eg. s. p. p. aug. p. 117.
p. 117. p. 117.
p. 117. p. 117.
p. 117. p. 117.

Aug.
de uera innocētia

Sic nihil eternus: quod cōmutabile factum est.

Et quod cuncta su perest: semper idem deus est.

Patentia dei uera est. parcat contemptus. par-
citq; negatus. et magis uult uitam peccatoris
quam mortem. eruditio est plenitudinis. et oblatio
correctionis.

Mec ulla ipsius opera misericordia uacant: q̄ndo
homini indulgentia consulit. et flagello.

Malta diu summi differt patientia regis
Suspendens equi pondera iudicii.

Et (dum plectendis parcat clementia factis.)

Dat spatium: quo se crimine purget homo.

Deniq; cōmittunt homines mala crimina. semper

Dat spatium: ut pereant crimina. non homines.

Verbere nonnunq; castigans corda paterno.

Ne cito consumant seua flagella reos.

Sic pietate dei terrarum non uacat orbis.

Et nihil est: quod nos non trahat ueniam

Cum rex saluandis ipsa quoq; consulit ira.

Et curat medicus uulnera: uulneribus.

Diuina bonitas ideo maxime irascitur in hoc
seculo: ne irascatur in futuro. Et misericordi-
ter adhibet temporalem seueritatem: ne eternam iu-
ste inferat ultionem.

Quam deus exerta peccantes uerberat ira.
Sic norint homines: quid mereantur: agit

Nam dum mortalis per aguntur tpra carnis.

Auxilium miseris ipsa flagella ferunt.

Et uindicta breuis sic noxia cārmina finit.

Ne sine fine habeat debita pena reos.

Quia est confessio benedictis: cū idem sonus
est oris. et cordis. bene aut loqui. et male uiuere
nihil aliud est. quam se sua uoce damnare.

Laus uera in dominū depromitur: ore p̄cantis:
Si que uoce fluunt: intima cordis habent:

Non prodest cuiq; solis bona dicere uerbis.

Mi pia mens habeat: quod bene lingua sonat.

Nam fari recte miserum est: et uiuere praue

Damnat nota. malum regula iusticie.

Dilectio dei. et proximi. est propria. et specialis.
uirtus piouum atq; sanctorum. cum cetera uir-
tutes bonis. et malis possint esse communes.

Purima sanctorum bona sunt cōmunia multis.
Et quidam recti. constat inesse malis.

Sed pia pars summe tendens uirtutis ad arces

Omnetū operum meritum transit amore dei.

Quo pariter quēcunq; hominum sic diligit. ut se.

Hoc optans alijs: quod cupit ipse sibi.

Aug. de L. vii. de.

at

ca.

9.

5.

8.

hic

De ira dei hoc scribit
et est maxima ad

Abis erga deū
de uera laude et confes-
sione

De uis erga deū
et p̄xi charit.

Unde istis geminis uirtutum qui caret alis
Celorum ad regnum non habet unde uolet

De doctrine apostolice
fidei salubritate ac
uirtute.

Doctrina apostolica est tam salubris atqz uita
lis ut pro capacitate utentium neminem sui
relinquat exortem qz sine sint paruli siue magni
siue infirmi siue fortes habent in ea et unde alantur
et unde fatientur.

Arueret deus ut terra caligine mundum
Doctrinae accendit lumen apostolice.
Que nullis animis nullis non congruit annis.
Lacte regens paruulos: pane cibans ualidos.
Non tempus non sexus huic non causa resistit
Omnes curat alit iustificat uegetat.
Sumite que magne apposuit sapientia mensa.
Et uarijs palci discite delicijs.

De sepe doctrina da
nobis dicitur et
et of.

Antipō

Quarus pars totum est epulu: quo quisqz utatur
Inde capit uitam: quam parit una fides.
Dum querens gaudium querit sic ergo que
rat ut non in se sed in domino gaudeat.
Acceden do enim ad deu illuminatur ignorantia
corroboratur infirmitas: data sibi intelligentia: qua
uideat et caritate qua feruiat.

De modo querendi
deu et gaudenti
illo q. p. in ob. p.
p. d. b. m. h. g. o.

Sire deus cupiens gaudete et uisere queitis
Si uerum et summum norit amare deu:

Tui tribuat quicquid recte sapit/opeat agitqz
Et sine quo carnis gloria puluis erit,
Non ergo in quoqz sua munera desinit auctor.
Perqz suum dominus se manifestat opus.
Inqz illis habitat diues penetralibus hos pes.
Que gaudent hoc se cuncta quod ipse dedit.

Sicut noxium est corpori corpoream escam
non posse percipere: ita periculosus est anime
spirituales delicias fastidire.

De hōis pndi periculo
mōi p. sic fastidire
uobis uire

Aperdunt propria mortalia corpora uitam:
Sed nequeunt escas sumere corporeas:
Sic anime nisi delicijs rationis alantur:
Dum uerbum eterni pane carent: pereunt.

99

Nam quid erit: quod dira procul fastidia pellat
Cum saplo refugit mens saturare deo.

70

Non unqz sut multi qui ad non esse tendunt.
Eadēni est tam obnoxii paucitati: quas quod
est debitum pditioni.

111

De hōis uero esse
aut non esse.
nō d. hōis. c. cū itē
d. d. hōis q. p. d. a
mao p. r. e. l. q.
et glōsā p. d. a
textu.

Asse deo uerū et propiū est: cui quisquis adheret
Eterni regi lumine semper erit:

112

Nam qui iusticiam spernunt: non esse laborant.
In que nihil perdunt et nihil esse queunt.

113

Non ergo illorum poterit pars multa uideri:

Quorum in sanctorum nullus erit numero.

Sed vere magni et multi sine fine manebunt.

In christo quorum gloria perpes erit.

Non concupiscit deus penam eorum tanquam saturari desiderans ultione. Sed quod iustu est. cum tranquillitate decernit: et recta voluntate disponit ut etiam mali non sint inordinati.

Nulla deum oblectat miserorum pens reorus.

Nec scelerum uindex ira mouet placidam.

Omnipotentis enis recta et tranquilla uoluntas.

Quicquid decerni conuenit hoc statuit.

Sic ut illis pateat regis censura querelis:

Cum iuste accipiet debitus ordo reos.

Bonum intellectum habet qui quod faciendum est recte intelligit et facit. Alioquin talis est sine operi intelligentia: quis est sine timore sapientia.

cum scriptum sit inuitus sapientie est timor domini.

Scriptorum domini plene uidet: one profudu.

Qui factis implet cognita uerba piis.

Nam minus a sensu doctrine deuis eriat.

Si que curauit scire fugit facere.

Nabet etiam in hac uita requiem suas animas. Que de morte infidelitatis exemptra est. et no ab operib' iusticie. sed ab iniquitatis se abstinet actioe.

De recto iudicio
et iudicio iustitiam
et iudicio iustitiam

De recto iudicio
et iudicio iustitiam
et iudicio iustitiam

De recta p'fida
et iudicio iustitiam
et iudicio iustitiam

pa

ut uiuens deo et mortua mundo humilitatis et mansuetudinis placida tranquillitate requiescat.

Quorum animas mundus non tenet occiduis. Quos desiderijs nullis peritura fatigant.

Et quib' omne bonu est christus et omnis bono. Statuntur terra ut celo. fugientia tenunt.

Quod creditur: quod amant: quod cupiunt: deus est.

Quasi quis bene cogitat quid uocat deo et que uota persoluat: se ipsu uoueat et reddat. Hoc exigitur et hoc debet: ut imago cesaris reddatur cesari et imago dei reddatur deo. Sic sicut uidentu est qd offeras et cui offeras: ita etiam considerandu est ubi offeras quia ueri sacrificij locus extra catholicam ecclesiam non est.

Quid uoueat domino q'sq' bene corde uolunt. Ipsum se totum preparet et uoueat.

Saior enim offerri nequit hostia mentis in ara:

Nec christi ex templo suauior exit odor:

Quam cum homo castoz profert libamina moru

Et de uirtutum munere sacra litat.

Sed tamen ut norit qui reddit uota tonanti

Anum diuinis cultibus esse locum.

In toto mundo quem uera ecclesia prebet.

Et sine quo nullum iusticie est meritum .

Dicuntur sunt retributiones iusticie : cū aut bona pro bonis aut mala pro malis redduntur . Tertia retributio est gratie cū per regenerationem baptismatis remittuntur mala et retribuitur bona . Atq; ita manifestat . Quia uniuerse uie domini . i . misericordia et ueritas suo fine distincte sunt . Illas autem ipsorum retributionem qua pro bonis mala restituuntur deus nescit : quia nisi retribuere bona pro malis nō esset cui retribuere bona pro bonis .

Iusticie merces gemina est uel cū bona rectis .
Israhel prauis digne cum mala restituit .
Saluatix autem cunctorum gratia christi
Non pensans meritum diluit omne malum .
Credentesq; omnes renouans baptisate facio .
Dat bona : que propter dat meliora bonis .

Omnis que ad supernam pertinet ciuitatem peregrinus est mundo et dus tpiali utitur uita in patria uiuit aliena : ubi inter multa fallacia et multa illecebrosa deus nosse et amare paucorum est qui bus pceptū domini fit lucidū illuminans oculos ut nec in dei dilectione nec proximi caritate fallantur .

Questes ad patrias christo redimente uocat
Vitam labentis temporis hospes agit .

Dumq; ad promissam requiem non per sua tendi
Mundane patitur multa pericla uite .

Que nunc obfessa aduersis : nunc plena secundis
Aut frangit trepidos obligat aut dubios .

Inter quos laqueos currentem ad gaudia uite
Non capiet mundus cui uia christus erit .

Nemo est cuius animam corruptibile corpus
Et inhabitatio terrena non aggrauet . Sed ad nitendum est : ut cupiditates carnis spiritus uigore superentur et homo interior qui sibi semper resistit diuino expectet auxilio adiuuari .

Nulla anima est que nō mortali carne grauet
Nec de corporea : conditione gemat
Sed confirmare inualidas et refrenare rebelles .
Legitimum et proprium est mentis opus domine .
Que uis nature ut moderamine temperet equo .

Et subdat sceptris noxia queq; suis
Auxilium a domino et uires petat : ut ualeat se
Vincere nec sensus incitet ipse suos .

Nam nullus famule poterit cōpescere motus .
Mi fuerit christi semper amore potens .

Angusta uia est que ducit ad uitam . Et ta
men per ipsam nisi dilatato corde non curri
tur : quia iter uirtutum quo gradiuntur pauperes

christi amplum est fidelium spei. etiam si artum sit
infidelium uanitati :

Altra uia est que ducit ad atria uite :
Nec recipit carnis gaudia mentis iter .

Amplis incedit spatijs terrena uoluptas .

Angusto uirtus limite celsa petit .

Et tamen hi calles quos mundi uana pauescunt :

Quedam magnificis equora sunt animis .

Difficilisq; nimis per dura per ardua gressus

Commenda fidei quod tolerare iuuat .

Hoc affectu ⁊ hoc desiderio colend⁹ est deus
Nec sui cultus ipse sit merces. Nam qui deus
colit ut aliud magis quam ipsum promereatur: non
deum colit sed id quod assequi concupiscit.

Hac desiderii deus est pietate colendus .

Iusticie ut merces tota sit ipse deus .

Nam sperans alio se munere posse beari

Non quod possit amat: sed quod habere cupit .

De occultis alieni cordis temere iudicare pec-
carum est ⁊ eū cuius opa non uidentur nisi
bona ex suspitione reprehendere iniquus est: cū cor-
q; homini sūt icognita solus deus iustus qui iudex
inspector est uerus.

Qualitate i quoq; que nō sūt nota malignū est
P. Prefertim si que cognita sunt bona sunt.

Non pateant faciles seuis rumoribus aures :

Que nescire iuuat: credere non libeat.

Linguntur secreta deo: qui si quid opertū est .

Inspicit ⁊ nullis indiget indicijs .

Digni muneris est cū recte cogitam⁹ ⁊ pedes
nostros, a falsitate atq; ab iniusticia cōtinem⁹
Quotiens enis bona agimus deus est i nobis atq; operatur nobiscum ut operemur cum illo .

Non dubie nostri deus est ⁊ rector ⁊ auctor

Cum toto affectu que bona sunt gerimus

Ex operum specie clarebunt intima cordis

Quis ue hominis mentem spūs unus alit.

Sanctus enim sanctos facit de lumine lumen

Exoritur: nullus fit bonus absq; deo .

Lasto dei iudicio datur plerunq; peccatorib⁹
Loptata potestas qua sanctos ipsius persequan-
tur. At qui spiritu dei iuuantur ⁊ aguntur fiant per
laborum exercitia clariores .

Quod plerūq; mali in sanctos seruire sinunt⁹

Abiq; dei nutu non fit qui corda suorum

His etiam bellis glouificanda probat

Crescunt uirtutum palme: crescuntq; corone :

alSutantur mundi prelia pace dei.

Non est uera scientia boni nisi ad hoc compie
hendatur ut agatur. Inutiliter enim medita
tur legem dei qui laborat ut memoria teneat quod
actione non implet

Scit legem docteqs tenet iussa omnipotentis
Qui (quod nouit) agens diligit id quod agit.
Non satis est domini preceptum uoluere lingua.

Is meminit legis qui memor est operis.

Qui leges dei diligit probat se i omib⁹ iniquis
id quod contra leges est odisse no homines.

Legem spernentes odit cum legis amator.
Non homines odit sed reprobat quod agit.

Mandata dei scrutari nisi geta mens no potest.
Sic ergo religio sume exerceatur studiij abij
cienda sunt iurgia malignorum.

Scrutari leges possunt utrunqz quieti
Si mundi a strepitu libera corda uacent
Sic mens ergo piis studiis intenta iuuetur.

Prelia diuinus carnea uincat amor.
Nam templus domini per sacra silentia crescit.
Et tacite struitur non ruitura domus.

Nemo est tas doct⁹ et nemo est tas credit⁹ qui
Superna illustratioe non egeat. Non enim it
ulla diuinor⁹ bonor⁹ augmenta sufficiunt ut no semp

121
superfit quod mens rationalis intelligendus deside
ret et gerendum.

Doctrine domini penetralia tempore in isto
Ad plenum nulli preuia sunt homini.
Semper enis sanctis superest quo crescere possint.
Et perfectorum gloria principium est.

Virtutem uirtus pariat de lumine lumen
Produt. atqz omnis palma gradum faciat.
Nam cur non cupide mens querit que deus offert.
Cui danda ut recte posceret ipse dedit.

Somnes homines simul consideremus quo
rum alij misericordia salui fiunt alij ueritate
damnantur uniuerse uie domini. i. misericordia et ue
ritas suo fine: distincte sunt. Si autem solos scos
intueamur non discernuntur hec uie. Individua est
enim ibi a misericordia ueritas et a ueritate miseri
cordia. Quia beatitudo sanctorum semper est de mu
nere gratie et de retributione iusticie.

Omnib⁹ in reb⁹ geminu est opus omnipotentis
Totum iusticia est quod gerit aut pietas.
Que simul in terris descendit. lucis ab arce.
Nec cuiquam parti desit utrunqz bonum.
Et quo niam cuncti auxilio miserantis egemus
Precedit semper gratia iusticiam

Damnantem elatos saluantem iustificatos .

Quos deus ⁊ donis auxerit ⁊ meritis

29. **Q**uæstiane perfectionis est esse pacificus etiam
cū inimicis pacis sepe conuersionis nō cōsensu
malignitatis ut si nec exemplū nec corroboracionem
sequantur dilectionis causas tm̄ non habeant quib⁹
odisse nos debeant.

Moribus in sanctis pulchra est concordia pacis
Cum multis unum conuenit atq; placet

Quod tm̄ hoc toleranda mō sunt federa amoris .

Sic solis pacē hec sit tribuenda bonis

Iniustis etiam prestetur iusta uoluntas

Nec quenq; sperant uota benigna hominem .

Non ut amicitie uitij socientur iniquis .

Adsit sed prauis ut medicina animis

Que si pace sua non sedat turbida corda

Mobis non possit nostra perire quies

30. **Q**uæstodit nos de⁹ ab omni malo non ut nihil
patiamur aduersi sed ut ipsis aduersitatibus
anima nō ledat. Cū enī temptatio adest fit quidam
in id quod nos impugnat itroitus ⁊ cū bono fine . i . si
ne uulnere aie temptatio p̄sumatur et sic ad eternas
requiem de profundo temporalis laboris exitur

31. **S**epe quides domin⁹ sic cūcta aduersa repellit

Sed mirabilior tunc est manus omnipotentis

Illā afflictum cum mala non superant .

Laudetur custos uirtutem dans tolerandi

Intima corumpat in furor exterior .

Mam non certanti nulla est speranda corona :

Palam qua capitur gloria finis habet

Ad celestis hierusalem p̄sortius nō ascendunt

31. **A**nisi qui toto corde profitentur nō esse proprii

operis sed diuini muneris quod ascendunt

Questes ad prias tendens cognosce uocantes

Quius prouerberis si bene curris ope .

Mam si te uirtute tua ad celestia credis

Scandere de superis pulsus ad ima cades .

32. **Q**uestes qui in christo pie uiuere uolunt necesse

est ut ab ipsis ⁊ dissimilibus patiantur oppro-

bia ⁊ despiciantur tanquam stulti ⁊ insani qui pie

sentia bona perdit ⁊ inuisibilia sibi ac futura promi-

tunt Sed hec despectio ⁊ hec irrisio in ipsos retoi-

quebitur eus ⁊ abundantia eorum in egestantes uene-

rit ⁊ superbia eorum transierit in confusionem .

Lal Spia pars mundi parti est infesta pionum

Nec tolerare potest dissimiles animos

Ridens uolentes opibus presentibus uti
Spectantesque sibi credita posse dari
Sed spernenda hec sunt populis opprobria scis
Que stulte iaciunt aliena corda deo
Nam spes nostra ex hoc uisu fit certior omni
Quod spondes quicquid credimus hoc deus est

33 **M**ota fidelium salus: et tota patientie fortitudo
Mad eum qui in sanctis suis est mirabilis) refe-
renda est: quia (nisi in illis deus esset) funi ipsi fragi-
litas humana succumberet.

Quis constans anima aduersis non frangitur ullis
Et fidei uirtus intemerata manet
Moritur inesse sibi dominum patientia fortis
Inque eius domini quod steterit referat
Nam non quod cecidit propius si uiribus aptat
Hoc ipso quo se stare putat cecidit.

34 **L**ata a principibus principes, et a seruis domini fe-
rendi sunt ut sub exercitatione tolerantie su-
stinentur temporalia et sperentur eterna. Auget enim
meritum uirtutis quod propositum non uiolat religionis.

Reddendum est quod quod mundi bene postulat ordo
Propositumque pie non uiolat fidei.
a) Sicibus et sanctis nulla est spernenda potestas

Equum est seruire regibus et dominis
Sicut christi famulis ad uerum proficit honorem
Dilexisse bonos et tolerasse malos.

39 **R**ecti corde de preceptis dei et institutionibus
mundi non queruntur: quia iustus est omnia
equanimitate ferre que iudicaturus uoluit tolerare

Dum mutabilium decurrunt tempora rerum:
Dumque suis mundus moribus ardetur:
Rectorum est aduersa pati, et tolerare modeste.
Nec querula in quoque uoce mouere deum.

Cuius iudicio nulli parceret iniqua
Et perpes iustos gloria suscipiet.

36 **O**mnis sancti edificij status sicut deo compe-
rante proficit ita deo custodiens consistit.
Et qui tunc est utilis ordo propositorum cum spiri-
tus dei populo suo presidet et non solum greges sed
et ipsos dignatur custodire pastores.

Dum lapides uiui pacis compage ligantur.
In que pares numero s conuenit una domus
Claret opus domini qui totam construit aulam.
Effectus: que pijs dat studijs hominum.
Quorum perpetui decoris structura manebit:
Si perfecte auctori protegat atque regat.

37. **A**dterne ciuitatis eterna sunt gaudia. ⁊ stantiū
Adierum perpes infinitas nec uariabitur nec la
betur. quia incommutabile pace potietur quorum
omnium erit bonum quod fuerit etiam singulorum.

Semper erunt quot sunt eterna gaudia uite:
Gaudendi quonias causa erit ipse deus.

Nec uarios pariet motus diuersa uolūtas:

Unum erit in cunctis lumen ⁊ unus amor.

Inqz bonis summis posita experientia felix

Nec uolet augeri nec metuet minui.

38. **E**x christi est perfectio caritatis per quam
deus proximusque diligitur et per quam di
citur conditori legis dimitte nobis debita nostra si
cut ⁊ nos dimittimus debitoribus nostris. Bene
enim expectat promissionem dei: qui mandatum
eius exequitur. nec frustra sperat parcendum esse
peccatis suis qui celeriter ignoscit alienis.

Aerus amor christi uera est custodia legis:

Et mandata dei complet amans homines

Quorus ignoscentes culpis sua crimina soluiunt

Quodqz alijs tribuunt: hoc sibi prospiciunt.

Det peccatori ueniam peccator et equa

Conciliet dominum conditione sibi.

Cuius iudicium de nostro examine pendet.

1
39. **Q**uod serimus metimus: quod damus accipimus
Nihil de^o iubet quod sibi proffit s; illi cui iubet
Ideo uersus est dominus qui i seruo non in
diget sed quo seruus indiget.

Non ideo quicqz mandat de^o quod sibi proffit
Nec seruo officio uerus eget dominus.

Cuius preceptis augetur qui famulatur

Sitqz minor quisquis negligit imperium.

Nam de^o omnipotens simul oitenens que potestas

Nil perdit proprium nil habet occiduum.

Munqz nō habuit quod habet dans quicqd haberi

Proderit ⁊ sumens non si quod dederit.

20. **Q**uod in tempore nouus est apud nos nō
est nouum apud eum qui condit tempora: et
sine tempore habet omnia que suis quibusqz tem
poribus pro eorum uarietate distribuit.

Imolitum si quid labentia tempora promunt
Hoc mirum mundus dicit habetqz nouum.

Finalis
Sed rerum auctori nullus non cognitus ordo est.

Uideri
Cernenti quicquid secula cuncta ferunt.

Que non incepto uolunt magna agmina motu:

Ita
Sed sub iudicio stantque fluuntqz dei.

Et nihil existat nature in partibus ullis.

Quod non ille suo temperet arbitrio,
21. **M**obilium rerum dispositionem immutabi-
lis ratio dei continet. ubi omnia sine tempore
sunt. que in temporibus non simul sunt. quia tempora
non simul currunt.

Lex eterna dei stabili regit omnia nitu
Nec mutat uario tempore consilium
Et que locis presens simul est deus omnibus un?
Sic eui metas secum habet et numeros
Nec seruum aut properum sibi sentit in ordine rerum
Cui cuncta assistunt acta et agenda simul

22. **N**ihil est infelicius felicitate peccantium qua
penalis nutritur impunitas et mala uoluntas
uelut hostis interior corroboratur.

Qui se peccatis gaudet feliciter uti
In felix nimis est prosperitate sua
Dum capis miseris effectus praua uoluntas
A uera semper luce fit exterior
Sumens pestifera de consuetudine robur
Et sua complectens uincula mortis amor
Deficiant potius uana oblectamina mundi
Subdanturque pio colla domanda iugo
Inque puras fibras descendat cura medentis
Et blandum morbum pellat amica salas

23. **L**egis littera que docet non esse peccandum
si spiritus uiuificans desinit cecidit. Scire
enim peccatum facit lex potius. quam cauere. Et
ideo magis uult augeri quam minui quia male con-
cupiscentie etiam preuaricatio legis accidit.

Lex peccati lex est plectenda uitando
Que nisi cor mundet spiritus interimit
Nullus enim est in sonis sola formidine pene
Qui sanctum et iustum non amat imperium
Hunc tamen affectum non lex sed gratia confert
Quodque iubet legis littera uelle facit :

24. **L**ex data est. ut gratia quereret. et gratia da-
ta est. ut lex impleteretur. Non enim suo iudi-
cio erat. quod non implebatur. sed uitio prudentie
carnis. quod uitium fuit per legem demonstrandum.
et per gratiam sanandum.

Non seruit iussis legis prudentia carnis.
Peccati stimulos nec superare potest.
Sed quia mens anceps petitur mala corporis egrum
Querere diuinum cogimur auxilium
Lex igitur facit ut poscarur gratia christi
Ardua qua legis iussa queant fieri
Nec iam non ualeant carnales uincere sensus
Quos iuste legis conditor ipse iuuat

24. **H**oc quod promittit deus ipse facit. Nō enim
ipse promittit et alius facit quod iam non est
promittere sed preiudicare. Nō non suis operibus
boni sunt homines sed ex uocante deo ne ipsorum
sit bonitas et non dei et merces non imputetur secū
dum gratiam sed secundum debitum. Atque ita gra
tia iam non sit gratia

Quod deus omnipotens promittit perficit ipse
Nec propriū externis uiribus implet opus

Huic securā fides sperat quod credit amatque

Auctorem qui quod spondet et efficit

Nam si que dominus promittit non operatur

Sed solum humanum preiudicat arbitrium

Non hec dona eius. sed sunt preiudicia uocanda

Dei quisque ex proprio sit bonus absque deo

Quod quia non recipit pietas ueroque repugnat

Gratia nos reparat gratia iustificat.

Que sic in cunctis implet sua dona uocatis

At quorum dux est fiat et ipsa comes

25. **S**icut non impediunt iustus ad eternam uitam

quedam peccata uenialia sine quibus beata uita

non ducitur: sic ad salutem eternam nihil impio pro

sunt aliqua bona opera sine quibus uita cuiuslibet

peissimi hominis difficillime inuenitur

126. **Q**uedam tenues macule in splendore piorum
ut maior uirtutum quas uacuat numerus

Eterne donis nequeunt obistere uite

Nec merita obscurat grandia culpa leuis

Sic aliquid plerumque boni pars impia gestat

ut Sagni mole mali quod facile obuitur

Nec prodest quicquam: recti sapuisse malignis

Si uerum et summum non coluere deum

Una fides igitur spes una est atque amor unus

Quo fiat iustus fitque beatus homo

Nam bona que prauis nature ex dote supersunt

Augent peccati pondera non minuunt

27. **Q**uia mala uoluntas potestates accipit efficiens

adi quod cupit ex iudicio dei uenit apud quem

non est iniquitas. Punit etiam isto modo nec ideo

iniuste occulente. Ceterum iniquus puniri se ignorat

nisi cum manifesto supplicio senserit nolens quan

tum mali sit quod perpetrauerit uolens.

Quia datur iniusto peccandi operata potestas

ut mala mens praua quod cupit efficiat

Ira dei magna qua multos sic quoque punit.

ut quibus exultant ciminibus pereant.

28. Crescit enim occulte cum longo pena reatu

Ausibus illicitis si nihil obstitit.

*Vene
hazendo abbas. Lina luna luna
religando. Cetera abbas. D. op.
p. die apls. i. do. palmar. de. 1414.
Loma ranno sincha. toma toma
mas dug parat eio si pot. Amen.*

si non penitiat eos reatu.

Al. Est magis ne pereant erranti flagra tyrenduz
Al. Est magis erranti pereant ne flagra tyrenduz
Ne ultra erranti dicat
Et dimisi eius spem fidem
cordis eius

Est magis erranti ne pereant flagra tyrenduz
Quam non ne fiat quod uoluisse nocet

Aug. 28. **Q**uia omnia uitia in malefactorum tantummodo ualent.
Sola superbia eras in rectis factis cauenda est.

Prosper. **Q**uia ne genus uitii proprio tantum ualet actu.
Et peccata sua queq; gerunt speciem.
Sola est innumeris armata superbia telis
Cui possunt uires et bene gesta dare.

Aug. 45. **I**nterest plurimum qualis sit usus uel earum
rerum que dicuntur prospere. uel earum rerum
que dicuntur aduerse. Nam bonus nec bonis tem
poribus expolitur nec malis frangitur. **S**alus aut
ideo huius mundi felicitate punitur quia felicitate
corumpitur

Prosper. **I**n rebus mundi non idem est omnibus usus.
Nec cuncti paribus cuncta ferunt animis.
Mas que bonos non blanda inflant non aspa frangit
Sed fidei inuicte gaudia uera iuuant.
Terre autem et feni breuiter florentis amator
Seu caret optatis seu fruitur miser est.

40. **M**ala mors putanda non est quas bona uita
precesserit. Non enim facit malam mortem
nisi qui sequitur mortem. Non igitur multum

curandum est necessario morituris quid accidat u
morianur sed moriendo quo ire cogantur.

Quia a bonis profuit quos et mors ipsa beatos
Efficit ut sumat premia principium
Ille igitur finis malus est quem pena sequetur:
Et qui perpetui porta doloris erit.

Non quo assumuntur lachryme cunctiq; labores
Ut ueteris pereant omnia signa mali

91. **L**ana non amittit sanctitas corporis manente
Animi sanctitate etiam corpore oppresso sicut
amittitur corporis sanctitas uiolata animi puritate
etiam corpore intacto.

Mens illesa nihil uiolato corpore perdit
Inuictam carnis uulnera non maculant
Nec crimen facti recipit non mixta uoluntas
Velle magis facinus quam tolerare nocet
Sic autem ad cordis penetralia cuncta recurrant
Ut plerunq; animus sit sine carne reus
Cum (quod ab intacto semotum est corpore) solus
Concipit et tectis motibus intus agit.

92. **M**ior animus merito dicendus est qui uitam
Merum nosam magis eligit ferre quam fugere
et humanum iudicium maximeq; uulgare quod ple
runq; caligine erroris inuoluitur prer luce conscientie

ac animi puritate contemnere.

Qui ualeat aduersis oneratam ducere uitam
Et tolerare magis uult mala quam fugere
Saioris multo est animi quam ferre pauescens
Iniustum indocti iudicium populi
Sens etenim recta et pueri sibi conscia cordis
Hoc plus splendescit quo magis atteritur.

Aug. 93. **I**ustus quicquid malorum ab iniquis domi-
nis irrogatur non pena est criminis sed exa-
men uirtutis. Nam bonus (etiam si seruiat) liber est.
Salus autem (etiam si regnet) seruus est non unius
domini sed (quod est grauius) tot dominorum quot
uiciorum.

Oppressis quotiens iustis dominant iniqui
Non est puniti supplicium meriti
Sed uirtus fidei sub tali examine crescit
Nec seruile grauat libera corda iugum
Solutus peccator male seruit qui licet amplo
Statatur regno sat miser est famulus
Cum mens carnalis nimium dominante tyranno
Tot seruit sceptris dedita quot uitis.

94. **N**emo quicquam deo recte uoueret nisi ab
ipso acciperet quod uoueret.

O Prima uota deo quorum est dato: ipse mouet
Hoc sursum dignus est ire quod inde uenit.

99. **O**mnis substantia (que deus non est) creatura
est et (que creatura est) non est deus. Nulla igitur
differentia est in deitate trinitatis quoniam
(quod deo minus est) deus non est.

Natura omnipotens una est que cuncta creauit.
Et proprie (quod sunt) hominibus esse dedit.
Nam quicquid minus deo est deus non est a patre
natum.

Verbum et qui amborum spiritus est deus est.

100. **S**ua eademque trium quoniam est essentia que se
nunquam uel maior uel minor esse potest.

101. **M**iles nos amat deus quales facti sumus ipsi
dono non quales sumus nostro merito.

102. **M**iles a domino (quales formamur) amamur.
Non quales nostris extitimus meritis.

103. **S**anctificet doceat plantet rigeat extollet omet
Et (sibi perpetuo quod placeat) faciat.

104. **N**am nihil est hominis quod digne possit amari.
Perficiat proprium nisi bonus auctori opus.

105. **O**rdo temporum in eterna dei sapientia est
sine tempore nec aliqua apud eum noua sunt
qui fecit que futura sunt.

prospex

Artifice in sumo sine tpre temporis ordo est
Inqz deo rerum non uariat series.

Et terno auctori simul adsunt omnia semper,
Cum quo in factorum est ordine quicquid erit

Aug⁹ 98

Voluntas dei est prima et summa causa omni-
um corporalium / spiritualiumqz motionum.
Nihil enim fit uisibiliter / ac sensibilibus (quod non
de inuisibili atqz intelligibili summi imperatoris
aula aut iubeatur / aut permittatur secundum ineffa-
bilem iusticiam premiorum atque penarum gratia-
rum et retributionum) in ista totius creature amplissi-
ma quadam et immensa republica.

prospex

Pincipiu dei est mundi quo cuncta mouentur
Et (que permittit uel iubet) auctor agit.

Hinc mutabilium rerum immutabilis ordo,
Eterni seruit legibus artificis.

Inqz suos fines procedit queqz uoluntas,
Nec uariis meritis arbiter equus abest.

Torda regens uires tribuens peccata remittens;
ad sitis subiectis implacitus timidis.

Est nec pena malu quenqz nec gloria iustum.
Suscipiat nisi cum laude et honore dei.

hinc melius
ut ad illa ptes
excedit et excludit
legit ptes propter adinu
ut ad Antipositu.

Scire uolens in qua repp sis parte locandus.
Discute qd timeas qd ue sit id quod amas.

Nam cuncti hoc geio nascuntur fomite motus
Respondentque suis germina principijs.

Et quod quisqz bonu sibi tempore duxit in isto
Hoc summi regis iudicio capiet.

Angelicos ciues et christi in membra renatos
No trahat ad ueteres carnis origo hominem.

Ad sulca quidez in nros mundus bona procreat usus
Et pleno tellus seruit opima sinu.

Sed terre hospitibus celi super astra uocatis
Virtutis palma est spernere blanda soli.

Et sic presentis spatium percurrere uite;
Ipsa peregrinis ne uia sit laqueus

Nam declinantes pro summis ferre laborem
Terrenorum auidos infima suscipient.

Ascendit super eminentia ueritatis non solum
Cultates nri eloqui sed etiam intelligentie fa-
cultatem: uerius enim cogitatur deus quam dicitur.
et uerius est quas cogitatur. Non prauae autem
noticie pars est si ante scire possumus quid sit deus.
quam possumus scire quid non sit.

Nulla qdem mens est mortali corpore uiuens
Que plena uideat cognitione deum.

Sed miris operum signis ostenditur auctor:
Rectoremque suum condita queqz canunt.

et el campo de labaralla
et si de mundo diche
in el mundo ya es suya
venge a los que se amant
villan ym

Vande licet fraudi vires animique vigorem .

Vincat ⁊ excedat: gloria lausque dei .

Mos tamen officio cordis gaudemus ⁊ oris

Et tanto oblectat nos succubuisse bono.

Hinc fidei uirtus hinc flama oriatur amoris.

Quod latet exercet: quod superat reparat.

¶ 2.

Symbolus superbus hominem superbientem
se duxit ad mortem: sed christus humilis ho-
mines obedientes reduxit ad uitam. Quia sicut ille
elatus cecidit ⁊ deiecit consentientem sic iste humi-
liatus surrexit ⁊ erexit credentem sibi.

Liber immodice nature elatus bonore:

Angelus inde hominem subruit unde ruit.

Sed christus miserans deceptū fraude maligni

In se illi ad uitam posse redire dedit.

Si caueat pactis hostis seruire superbi

Sectari ⁊ studeat formam humilis domini

Qui patris in deitate manens deus omniconcreator .

Verus de sacra uirgine natus homo est .

Sic nostrum assumens matris de corpore corpus

Esset ut assumpte carnis origo deus.

In quo per lauacrum fidei uirtute renata

Celeste accipiet gens noua principium

Nil hominis primi retineres sed plena secundi

Splendore ⁊ capitis glorificanda sui

¶ 3.

Omnēs beati si non habent id quod uolunt
tamen continuo sunt beati uel si habent quod
recte uolunt: contra autem miseri uel si non habent
id quod uolunt. uel habent quod non recte uolunt
tamen sunt miseri. propior ergo est beatitudini uo-
luntas recta etiam si non sit adeptā quod cupit quas
praua etiam si quod cupit obtineat

Non uere semper est felix impleta uoluntas
Cum sepe in iustis sint mala ueta animis.

Recta igitur cupiens ⁊ si non sit adeptus.

Persistendo tamen uelle bonum bonus est .

At prauus quod fert animo si non habet actu.

Tam miser est quam si quod cupit obtineat.

¶ 4.

Magna miseria est hominis cum illo non esse
sine quo non potest esse. in quo enim est sine
dubio quisquis est sine illo non est ⁊ tamen si eius
non meminit eumque nō intelligit neque diligit: cū
illo non est .

Maiestate dei cōcludit omen quod usquas est
Qua sine nil rerum stare uel esse potest.

Hic homo si recte famulatur: proximus heret.

Si resilit misero degit in exilio .

Omnia sic dominus discriminat ordine iusto .

Quo sint summa bonis ima parata malis.
64. **D**iuinitas uerbi equalis patri/ facta est parti
ceps nostre mortalitatis. non de suo sed de
nostro merito. ut nos efficiemur participes diuini-
tatis eius. non de nostro sed de suo dono.

Omnipotens genitor natusque et spiritus almus

Ana in personis par tribus est deitas .

Que genus humani prostrati frade maligni

Ad uitam hac fecit posse redire uia.

Nature ut nostre christus causeque redemptor.

at hostalis fieret non minuens quod erat.

Perque habitum serui uacuaret iura tyranni

Et letum leto uinceret innocuo

Huic uerbum carni insertum carneique receptans

Nec se confundit corpore nec geminat

Sic naturam hominis uirtute augente superna:

Esset ut in uero lumine lumen homo.

Qui uires mortis per uite absorbit haustum:

Factum est eternum quod fuit occiduum.

66. **Q**uisquis consilio eterno contraria sentis:

Et uerbum in nostra carne manere negas.

Diuine pietatis opus dissoluere queris.

Speque sua mundum dispoliare cupis.

Nam quis uentura quenquam saluabit ab ira.

Quis ue hominis primi crimine liber erit.

Si deitas uerbi nostre non est insita carni

Aut christus falsi corporis umbra fuit.

Qui genitus puer est intacte uirginis aluo:

Que natura annis creuit et aucta cibus:

In qua prole patrem mundi se credidit abraham

Que ue eius stirps est omnia sanctificans.

Quid regale genus simul est et pontificale

Quis ue idem dauid filius et dominus.

Peccati seruis et mortis compede uinctis

Anam est dignatus ferre redemptor opem

Qui nostri generis carnem cum morte receptans.

Nostri hosti: ut nobis uinceret opposuit.

Et carne exuta dominantem protulit hostem:

Ut caperet palmam preda uetusta nouam

67. **P**erfectum odium est quod nec iusticia nec
scientia caret. i. ut nec propter uicia oderis ho-
mines nec propter homines uicia diligas. Recte igi-
tur i malis odimus malicias et diligimus creaturas
At nec propter uitium natura damnetur nec propter
naturam uitium diligatur.

Recta uolens animus sapiens et amator honesti

Quosdam odio dignos iudicat esse suo.

Nec tamen hoc toto depellit federe gnarus

Naturam errantium diuidere a uitijs
Sic generi indulgens proprio ut peccata recidi
Opret et ut damnet crimina non homines.

68. **D**ifficilia et laboriosa sunt figmenta mendacij
Qui aut uult uerū dicere nō laborat. quietio
res enim sunt boni quam mali. Et absolutiora sūt
uerba ueridicorum quas commenta fallacium

Allaces curis semper torquentur amaris
Et mala mens nunquas gaudia pacis habet
Lubrica dum trepido mendacia psalmate fingit
Consumens totum tempus in arte mali.

At simplex animus cōmentum et liber iniqui:
Nil amat iniustum. nil gerit implacidum:
Sectator ueri potietur luce serena:

Est quoniam mendax noxqz dolorqz sibi.

Aug. 69. **A**d patrias uite noctis de ualle uocati
uirtutum gradibus scandite lucis iter.
Arduus atqz artus fert ad celestia callis
Deuexa ad mortem ducit et ampla uia.

70. **Q**ua fallax tumidi incedit sapientia mundi:
Commentisqz suis ludificata ruit.
Et mala corporei sequitur dum gaudia sensus:
Exultat a uero lumine caeca procul.
Nec falsarum habitu uirtutum ornata iuuatur

Perdit mens ueri nescia quicquid agit.

Mouerit ergo deum sapiens totisqz medullis:

Diligat inqz ipso se quoqz amator amet

Sit bonus et iustus sit uerax atqz benignus:

Sit forma et speculum lux et imago dei.

In christo factus nouus et iam carne uetusta

Exutus uilem mente relinquat bumum.

Ut sacri templi quacuqz in parte locetur:

alSagnum erit in capitis corpore quicquid erit.

70. **B**one sunt in scripturis sacris mysteriorū dei
profunditatesque ob hoc tegitur: ne uilescant
ob hoc queruntur: ut exerceant ob hoc aperiantur.
ut pascant

Quanuis in sacris libris quos nosce laboras

Plurima sint lector clausa et opaca tibi.

Inuigilare tamen studio ne desine sancto

Exercens animum dona morata tuum

Orator est fructus quem spes productio: edit:

Altro obiectorum uilius est pretium.

Oblectant adoperta etiam mysteria mentem.

Qui dedit ut queras addet ut inuenias:

71. **O**rans eius sudore sanguineo dominus noster
Iobesus christus significabat de toto suo corpo
re quod est ecclesia emanaturas martyriū passiones.

Aerie parans chissi' penas moites q̄spopinq̄s
Inuictamq̄s suis ingenerare fidem
Eus: prece sanguineas fundebat de corpore guttas
Et pretium mundi sudor erat domini.
Nec crucis asperitas poterat terrere uolentem
Que regnature gloria carnis erat
Sed cruor ille pares sanctis spondebat honores
Orturis toto corpore martyribus.
Mas cum sacra seges terrarum impleuerit orbem
Omnis ob hoc uno semine messis erit.

72. **S**acramentū summe pietatis in iudiciū sibi su-
mit indignus. Bene enim esse nō potest ma-
le accipienti quod bonum est.

Magnū presidium est sacro libamine pasci.
Si cor participis crimina nulla premit.
Nam geminat sibi met peccati pōdera quisquis
(Que bona sunt) sumit, que mala non refugit.

73. **Q**ui laudat deum de mundi conditione
Et rerum in speciem/predicat artificem
Laudet et eternas moitem/flamasque minantem.
Et iusti regis iudicium metuat
Spes de promissis nihil ambigat omne dabit. rex
Quod parat: et meritis gratia maior erit
Si properent fontes peccati abrumpere nodos
Ante diem mortis dum locus est uenie.

74. **R**emedia conuersionis ad dominum nullis
sunt cunctationibus differenda ne tempus
correctionis pereat tarditate. Qui enim penitenti
ueniam promissit dissimulanti diem crastinum non
spondit.

Qonuerti ad mores rectos et uiuere sancte.
In christo meditans quod cupit acceleret.
Cedant uirtuti uanarum obstacula rerum:
Ne perdat uoti tempora lenta fides.
Quid iuuat in longum causas producere morbi:
Cur dubium expectat cras hodierna salus.
Scimus correctis ueniam non esse negandam
Sed nulli nostrum est ultima nota dies.

74. **Q**uia (que timentur) rationabiliter declinan-
tur. Deus autem sic timendus est ut ab ipso
ad ipsum confugiatur.

Quod prudenti est mundana aduersa cauere
Et (quod uitandum prospiciat) fugere.
Sed (cum peccati merito manus omnipotentis
Omnia concludens) astat ubiq̄ reum).

Unum profugium tutum est deus ipse timenti

Ab quo discedens (ne pereat) redeat.

70. Conuerti namq̄s ad dominum certissima uita est
Et pacem offensi querere: sola salus.

Qui terret parcat, qui percutit ipse medetur:
Vivere vis illi, subdere quem metuis.

76. **V**irginitas carnis corpus est intactum.
Virginitas anime est fides incorrupta.

Virginitas carnis intacto corpore habetur.
Virginitas anime est intemerata fides.
Qua sine corporei nil prodest cura pudoris,
Sed mentis pietas auget utrunque bonum.

77. **M**ulta in facultatibus nostris superflua habere
probat. si sola necessaria retineamus.
Nam uana querentibus nihil sufficit, et alienorum
quodammodo retentor est qui pro futura pauperibus
inutiliter habet.

Magni peccati est amor imoderatus habendi.
Et plus quam uite sufficiat cupiens.

Nam quod nos uestit quod pascit cura salutis,
Si uanis sit mens libera non oneratur.
Si qua igitur superant quorum non indiget usus,
Debilibus prosunt atque iuuent inopes.
Quisquis enim cupide non expendenda recondit,
Que nulli tribuit pauperibus rapuit.

duy agy sija 78. **I**n magna egestate sunt diuites iusticie iopes.
Thesuros sapientie non habentes. Qui autem do-
mino seruiunt ea bona acquirunt que perire non possunt.

Extremis.

Terrens Quam

A Terrens opibus cum diues gaudet iniquus.
Nescit se miserum ueris egere bonis.

Nam quid erit quod non momento temporis uno
Perdere mundana conditione queat.

Cui licet aduersis cessantibus omnia parcant.
Lege tamen mortis sit faciendus inops.

At bona iustorum nullis obnoxia damnis.
Hostes furta ignes et mare non metuit.

In damnis proprium seruat sapientia censum.
Nec perdunt meritum pariter fidelesque suum.

Omnis uirtutum semper substantia salua est.
Inuictis christi munera nemo rapit.

79. **N**on sufficit abstinere a malo nisi fiat quod bonum
est. Et parum est nemini nocere nisi
studeat multis prodesse.

Dignus laude quod est uitas sine crimine uicens.
Et quecumque sibi sunt nocitura cauens.

Sed non hoc pietas contenta limite claudi
Nec iustus uentis abstinuisset sat est.

Quis maior cura boni fratrem releuare labores.
Et ferre optatum tristibus auxilium.

Pascere ieiunos nudos uestire ligatos
Soluere discordes conciliare sibi.

Et quecumque homines miseri solatia querunt.

130
Hecur possibile est promere corde pio,
Et recte vere cupidus vereqz benignus.

80. Que bona sunt faciat. que mala sunt fugiat.
Peccator (cum peccat) non ideo a domino no-
uidetur quia male agentis pena differtur. gra-
uis autem in eum decernitur cui etiam ipsa correctio
denegatur.

6. Audet transgressor peccati impune potius.
Si non inferitur debita pena reo. Si aliter
Teu nulla offendant hominus commissa tonantes:
Aut aliqua excelsi noticiam lateant.

7. Sed ueritatis audis grauior tunc ira timenda est.
Cum sese remouent uerbera iusticie.

8. Nam quid erit morbi quod non dominabitur illi.
Cui superna auxilium iam medicina negat.

81. Non potest unqz fraudari suis delectationibus.
Cui christus est gaudium. Eterna enim exul-
tatio est que bono letatur eterno.

9. Felices uere faciunt semperqz beatos.
De uero a summo gaudia nata bono.
Nam mundi ex opibus breuis ac pitura uoluptas
Edita perpetue semina mortis habet.

10. Non placeat uanis animum submittere rebus.
Pestiferisqz quidam mentis onerare cibis.

Ad Rem. 5.
p qd cauedu

1. Cor mundum a sapiens fructu rationis alatur.
Et christi in nostro pectore regnet amor.

2. Quo semel impletus nunqz uacuabitur illo.
Eterna eterni flumina fontis erunt.

82. Deo qui ubiqz est non locis sed actionibus
Daut longinqui aut propinqui sumus. Quia si
cut nos ab illo separat dissimilitudo. Ita a nos illi
iungit imitatio.

3. Quisnes ambitu mundi tot de implet a ambit.
Nec presens ulli desinit esse loco.

4. A quo longinquus multum est nimiumqz remotus.
Quisquis sincere luce caret fidei.

5. Cuius si radijs depulsa nocte nitescat.
Diuino impletus lumine lumen erit.

6. Non igitur terrarum orbis non equora ponti
Inuis circuitu sinit obeunda uago.
Et possit rerum dominator a auctoz adiri.

7. Quis templo cordis mens pia semper habet.
A quo ut dissimilis in terra deserta recedit.
Sic uitre merito proximus est similis.

8. Quis infidelium uita peccatus est. Et nihil
Est bonum sine summo bono. Sibi enis deest
agnitio eterne a incomutabilis ueritatis. falsa etias
uitus est in optimis moribus.

mala / bonis

ro.

1. firmo

ille ho

ro.

non uera

Quanis multa hōi post uulnera p̄ma sup̄sit
Que uitam banc faciant laudis habere dec?

Si tamen ingenio/ et claro probitatis amori:

Fons desit fidei/ subdita corda rigans:

Cynctarum frugum marcescit inutile germen:

Nec fruitur uero lumine falsus honor.

Ignoratus enim deus. et nō credita uirtus:

Que uera ad summum p̄beit arte bonum)

Non sinit eniti/ regna ad celestia mentem.

Obstructam uanis/ occiduisq; grauem

Perq; omnes calles errat sapientia mundi.

Et tenebris addit/ que sine luce gerit.

Male celebrat sabbatum/ qui a bonis operibus

Quaeat. Otium autes/ ab iniquitate debet esse

perpetuum. Quia bona conscientia/ non inquietum

sed/ tranquillum/ facit animum.

Non recto seruat legalia sabbata cultu/

Qui pietatis opus/ credit in his ueritum

Nulla dies/ actus hominus non damnat iniquos.

Omnia conueniunt tempora iusticie.

Nec corripuntur uirtutibus oia sancta.

Tantum a peccatis libera corda uacent.

Libera semper est seruitus apud deus. cui nō

neccitas seruit. sed caritas.

Libertas nulla est melior/ maiorq; potestas/
q; seruire deo. cui bene seruit amor.

Absq; iugo posita est dictionis amica uoluntas.

Que uiget affectu. non gemit imperio.

So primum uicio superatus est hō/ hoc uli-

quum uicius uincit. eum enim peccata omnia

superauerit/ manet unus periculi/ ne mens sibi bene-

conscia in se potius quam in domino glorietur.

Quamprimū i morte ē hō puls? fraude maligni/

Hanc illi extremam/ bella peracta mouent.

Sublimes ut cum palmas/ clarasq; coronas

Supseuit/ atq; hostem subdidit pedibus/

Virtuti proprie uelit assignare triumphum:

Non domino/ cuius munus/ opusq; fuit.

In quo uno semper superat/ qui nō superatur

Quod dignante/ manu subdere/ nemo cadit.

Ascipitis uite qui uir/ superare labores:

Dilige/ quod semper uerus amator habet.

Instant terrenis infesta pericula rebus

Seruent pro damnis prelia/ proq; lucris

Et nihil est inter carnalia uota quietum.

Nec pax sollicitis/ nec modus est cupidis.

In solo mens est tuta deo/ quem linquere uolens/

Nunquam erit eterno non opulenta bono.

hec de deo negare ad maiore dnm dependere astraone

88. **A**du lantiū lingue/alligant animas i peccatis:
Delectat enim ea facere in quibus non so-
lum non metuitur reprehensor sed etiam laudator
auditur.

Lingua assentatrix/vitiū peccantis acervat.
Et delectatum/crimine/laude ligat.

Nulla sit ut lapsō reparande cura salutis.

Blanditur fonti:dum male suafus honor:

Libera sit potius uox coniectoris amici:

Semper enim fibras ceca uenena sinat.

Nec credens medici uerbis fallacibus eger

Noxia laudate uulnera pestis amet.

89. **Q**ui mundus percepto regenerationis lauacro
pro christi confessione moriuntur tamen ualet
eis effusio sanguinis ad abolenda peccata quantum
si abluerentur fonte baptismatis.

Simodo moritur diuino fonte renascens:

Et qz nouus uita: qui sepelitur aqua:

Fraudati non sunt sacro baptisate christi:

Fons quibus ipsa sui sanguinis unda fuit.

Et quicquid sacri fert mystica forma lauacri

Id totum impleuit gloria martyrii

90. **I**usticia nostra quanuis uera sit propter uerū
boni finem ad quem refertur: tamen tanta est

humana fragilitas in hac uita: ut potius remissione
peccatorum maneat quam perfectione uirtutum.

Magna quidem i multis est excellentia sanctis
Quorum animos superi gratia rous alit.

Sed dum mens quedas patitur: mala corporis egri
Et pugnam interius exteriora mouent.

Numquam ita perfecto capitur uictoria bello

Uera ut securus pace fruatur homo.

Inter discordes motus contagia serpunt

Ipsaqz uirtutum gaudia uulnus habent

Ut faciat notum longa experientia cunctis.

Non esse hoc plenam tempore iusticiam.

Mi dominus miserando lauet delicta suorum

Et dans uirtutum munera det ueniam.

91. **I**notis causis diuinorum operum nihil no-
uimus cum scimus non sine ratione omnipo-
tentem facere unde infimus animus rationem non
potest reddere.

Diuinorum operum secretas noscere causas

Humanis non est possibile ingenijs

Nec nullo tamen intuitu speculantur operta

Qui multa ut lateant scit placuisse deo

In quo mens imbuta fide simul omnia discit.

Per qz operum speciem sulcipit artificem

Ro. 1. c. Inuisibilia n. dei p. ea que facta sunt. a. cetera mundi intellectu
conspiciuntur et

P. ibi. 11. d. Quidam duntaxat sapientie et scientie. qz comprehensibilia sunt
iudicia eius. et inuisibilia dei eius. Quidam n. nouerunt qz
domini. qz qz sunt consiliarius eius. At qz prior dedit illi
et retribuit ei. qz quomoz ex ipso. et p. ipso. et i. ipso sicut
omne ipso honoz. Laus et gloria p. ipso. Amen.

1. ^{1.} ^{2.} ^{3.} ^{4.}
Singentem rebus formas loca tempora motus
a. ^{1.} ^{2.} ^{3.} ^{4.}
ensuris/numeris/ponderibusqz suis

Scrutari nec cura prodeax obstrusa laborat,

92. **N**on est desperandum de malis. sed pro ipsis
ut boni fiant: studiosius supplicandū est: quia
numerus sanctorum semper est auctus de numero
impiorum.

Quoniam morbo obsessis p̄standa est cura medendi
Donec in egroto corpore uita manet:
Sic prauis multa uitiorum mole grauatis
Sanctarum pietas est adhibenda precum.

ca. **S**icut dum possibile est mutari corda malorum
It' orrescat noctis deuia/lucis amor.

Conuersisqz nouam mentem det gratia christi.
Qua fiunt homines iustificante boni

93. **I**n tranquillitate pacis cōprehenda est doctri
na sapientie que inter tribulationis turbines
difficiliter agnoscitur Nec facile inueniuntur in
aduersitate presidiaqz non fuerint in pace quesita.

Dum non perturbant animū discrimina mūdi
Dumqz dies pacis prelia nulla mouent.
Exercere fidem diuinis conuenit armis
Consilioqz omnis anticipare minas.
Tranquillam qz crucis uacuas sapientia mentes

Imbuet, et placidi pectoris hospes erit.

90. Nam (quod non fuerit conceptum corde quieto)

Acquiri in seuo turbine non poterit,

94. **P**roest homo inuitē amittere temporalia bona.
nunquas uero nisi uolens perdit eterna.

Omnino boni mūdo cōcretū qz tempore partum
Quacunqz amitti conditione potest.

Et quanuis damnis uigilantem cura resistit

Sepe tamen proprijs dispoliatur homo.

At bona que uere bona sunt nec sine tenentur.

Semper habet quisquis semper habere cupit,

Nec uim ferre potest christo subnixā uoluntas.

In quo persistens omnia uincit amor,

94. **A**deliter supplicans deo pro necessitatibus
huius uite qz misericorditer auditur qz miseri

corditer non auditur Quid enim infirmo sit utile

magis nouit medicus qz egrotus Si autem id po

stulat quod deus precipit fiet omnino quod poscit,

Quia accipit caritas quod parat ueritas.

Iter mundane mala conflictantia uite

Sepe quibus domini corripitur populus

Qui tempestatum uaria sub clade laborant.

Noscant se iusti ferre fragella dei.

Atqz ipsum toto gemitu planctusqz precentur.

Et qua sit miseris auxilietur ope.

Non enim proprio arbitrio curabitur eger.

Nec uero leges ipse dabit medico.

96.

Morbida rimeretur penetralia dextra salutis
Et depressa graui uiscera peste lauent.

prospex

Abiqz dolore quidem nequeunt mala facta repelli

Sed quod leserunt dulcia amara mouent.

Peniteat morum et uitijis uirtute fugatis

Regnum peccanti respuat aula dei

Ad ueniam tendunt iusti pia uerba regis.

Ira breuis rectis gaudia longa dabit.

97.

Nanqz bella bonis nunqz discrimina desunt

Et quo cum certet mens pia semper habet.

Que carnem oblectant scō sunt obnoxia cordi.

Contra animi legem prelia corpus habet.

Pulsant exterius diuersis motibus hospes.

Inrus ciuile est et sociale malum.

Ut possit mundi uitijis illecebrisqz resisti

Vis est corporei mortificanda hominis.

Sed que mens recto famulam sub iure tenebit.

Edomite ut regnet carnis in officiiis

Excelsa nisi que seruit bene subdita regi.

Vande est facta uolens fiat ut inde ualens.

8. **O**mnia per uerbu dei facta sunt. Et sine ipso
factum est nihil. Cum ita uniuerse nature p
uerbum dei facte sunt. Iniquitas per ipsum facta
no est. Quia iniquitas nulla est substantia. Et pec
catum non est natura. Sed uitium nature id appe
tentis quod non est sui ordinis.

Per uerbu omnipotens de^o oia codidit unus.

PA quo natura est nulla creata mali.

Et quod non fecit diues sapientia uerbi

Non habet in rerum conditione locum.

Nulla igitur uitijis substantia. nullaqz uita est.

Que uegetet corpus materiamqz suam.

Sed cum libertas discedit ab ordine iusto:

Mec seruat proprium que bona sunt modulum

In culpa et uitio est uagus incontagina morus.

Sitqz malum ueram deseruisse uiam.

In quam si toto properet quis corde reuert:

Nullus neglecti limitis erior erit.

Totaqz deleti peccati pena peribit:

Condita integrum restituente deo

9. **D**eus (cuius aliquid male poscitur) et dando ira

oscitur. et non dando miseretur.

Quam deus effectui precibus non prestat iniquis

atqz sultum concedit quod nocitura negat.

Errantes uoto non uult delinquere facto
Iratu sineret quod prohibet placidus
Discat felici supplex gaudere repulso
Incipiat animo pellere quod uoluit.
Parcentemq; deum noscat sibi cum ruiturus
Non exaudiri ne rueret meruit

100. **N**ullo modo iudicij hominum comparanda
Sunt iudicia dei quem non est dubitandum
esse iustum, etiam quando facit quod hominibus
uidetur iniustum,

Iudicij humani quod falli sepe necesse est.

Non semper recipit regula iusticie.

Ad dominum in cunctis equa est ueraxq; potestas.

Aspectum cuius nulla remota latent.

Talis laudetur custos timeatur ametur.

Qui uere iustus permanet atq; bonus,

Aduersos reuocans conuersis cuncta remittens

Atq; malis ueniam dando bonos faciens.

Non ergo audacter mens ueri nescia culpet.

Quod placuit summi iudicis arbitrio.

Sed subdat sese iusto ignorantia regi.

Qui nunq; (que sunt) non bona uelle potest,

101. **N**ulli irascenti ira sua uidetur iniusta. Unde
Ab omni indignatione cito redeundum est ad

mansuetudinis lenitatem. Nam petinarum motus
facile i eius odium transit cui celeriter non ignoscitur.

Nemo sue mentis motus non estimat equos.
Quodq; uolunt homines se bene uelle putant

Unde animus celeri pace est reuocandus ab ira.

Ne robur seuis tempora dent odijs

Offensas sibi met parentia corda remittant.

Nam nemo est qui non indigeat uenia

Quam nostri memores mundi inter uana uicissim

Omnibus in causis damus et petimus,

102. **Q**uorū iusticie diuine pacis amator

Quem uocat ad summum uitae beatae bonus

Scandere constanter dextros amittere calles

Despiciens leue noxia plana uie.

Tutius est mundi dueros tolerare labores

In festis hostis prelia seua pati.

Quam uictum officijs animi summittere blandis

Captaq; seruili subdere colla iugo.

Tempore in occiduo non longi est usus honoris

Et sceleris lapsu gaudia falsa fluunt,

103. **S**inem igitur proprii sapiens speculabitur eui.

Et uia qua curris quo ferat aspiciet.

104. **N**am mundo innoxia pars est cu pincipe mundi.

At seruis christi gloria christus erit.

Quod porcos inter sensus moribūdaq; membra
 Quis Sulta animus patitur carnis ab hospicio
 Que uite de qua uiuit contraria querens
 Legem uult mentis soluere lege sua.
 Sed prudens presul famulas refrenare rebelles
 Eterni regis discat ab imperio
 Et uerum accipiens supero de lumine lumen
 Noctem peccati cordis ab ede fugat.
 Namq; cuncta deus bona cōdidit ipsaq; nostri
 Exiliū regio est pulchra decore suo
 Auditus uisus gustus contactus odorq;
 Preberi gaudent undiq; quod placeat.
 Sitq; nocens homini presentis temporis usus
 Si captum blandis inferiora ligant.

Mens igit; sapiens supas admittere ad arces
 Et summis fieri suesce beata bonis.
 Delicias iam nunc promissi concipe regni
 Virtute atq; fide quod cupis esse tene.
 Me ue ad spem dubiam frustra te currere credas
 Mature in christo prospice liba tue
 A quo suceprum si te non ambigis esse
 Totus homo in capitis corpore semper eris
 Tantus ut iussa nutu uelis obseruare docent is
 Qui quod ait uerbo preuenit auxilio

Licitate gradus mensura et tempora nō sūt
 Et quod ides maius est nō habet atq; minus
 Corporee moles longe formeq; recedant.
 Virtus summa caret finibus et spatijs
 Quod pater hoc uerbu prius est hoc simul utrisq;
 Spiritus. hic deus est unus et una fides.
 Per quam ueroq; spes non incerta bonorum.
 Sublimem ignito scandit amore uiam.
 Et preguistata superi dulcedine roris.
 Doctrinis pasci gaudet apostolicis
 Quisquis ergo indignas non incurere curas
 Innecti uanis occiduisq; caue.
 Mortalis uite breuitas non multa requirit
 Paucorum exigui temporis usus eget
Asse uolens gauderi optans scire abdita qrens
 At te non teneant infima summa pete
 Delectare deo rege: in celestibus esto
 Et que spe sequeris credit amore tene
 Nulla in te maneat hominis uestigia primi
 Nec formam ueteris gestet imago noui
 Exulta agnoscens te uerbi in carne renatum
 Cuius si pars es: pars tua christus erit
 Qui ne damnandi legeris mala gaudia mundi:
 Promissum ad regnum se tibi fecit iter.

107. **Q**uis pater in uerbo sit / semp' in pre. uerbu:
Sicqz idem uerbi spiritus atqz patris
Sic de personis tribus / est tibi non dubitandum
¶ Unum ut docta fides confiteare deum.
¶ Corde patris genitum creat / et regit omnia uerbum
Mec tamen est aliquid quod sine patre gerat.
¶ Unus enim ambor' motus ratio uolendi una est
Par uirtus idem spiritus / et unus amor.
¶ Sic deus magnus est de se ualet / et manet in se.
¶ Cui summus et propius est semp' id esse quod est.
¶ Splendet enim uerum supero de lumine lumen
¶ At genitum agnosces / nouerit ingenitum
¶ Una trium deitas una est essentia ab uno
¶ Idem est cum uerbi spiritus atqz patris.
¶ Nulli opus abiuncti nulla est non equa potestas
¶ In cunctis unum sunt tria principium.

108. **Q**uam pia mens in laude dei superata labores
Gaude quod tantum te bene uincit opus
¶ Sed aliquid superi cognosce hausisse uigore
¶ Si tibi non satis quod cupis atqz sapis
¶ Quere bonum sine fine: bono persiste reperto
¶ Querere non habeant talia uota modum.
¶ Nam qui se nullo iam munere credit egere
¶ Crescere non cupiens / perdit adepta tepens

cap. 1
Vesp ad com
p. 15
p. 15

Ade iam precor / meaz comes irremota rezz
¶ Trepidat breu' eqz uitas domio deo dicem'
¶ Celeri uides rotatu rapidos dies meare
¶ Fragilis que mundi membra minui perire / et labi
¶ Fugit one quod tenem' / neqz fluxa habent recusum
¶ Cupidas uanasqz mentes spe trabunt inani.
¶ Ubi nunc ymago reruz / ubi sunt opes potentum
¶ Quibus occupare captas animas fuit uoluntas

Qui centu quondam terras uerte bat aratris
Est aut ut geminos possit habere boues
¶ Ectus magnificas carpentis sepe per urbes
¶ Rus uacuum fessis eger adit pedibus
¶ Ille decem celsis sulcans maria alta carinis
¶ Nunc lembum exiguum scandit / et ipse regit
¶ Non idem status est agris non urbibus ullis
¶ Omniaqz in fine precipitata ruunt.
¶ Ferro peste fame uinclis algore calore
¶ Nulle modis miseros mors rapit una homines
¶ Undiqz bella premunt / omnis furor excitat armis
¶ Incumbunt reges regibus innumeris
¶ Impia confuso seuit discordia mundo
¶ Pax abiit terris ultima queqz uides
¶ Et si concluso superessent tempora seculo
¶ Et posset longos mundus habere dies

ut Lisa. 140

mortes .. hancm vet

· Nos tamen occasum nostrum obseruare deceret
 · Et finem uite quenq; uidere sue.
 · Nam mihi quid prodest quod longo flumina cursu
 · Semper in exhaustis prona fruuntur aquis.
 · Multa quoq; annose uiceunt secula silue.
 · Quodq; suis durant florea rura locis.
 · Ista manent. sed non nostri mansere parentes
 · Exigui uitam temporis hospes ago
 · Non hec ergo sumus quicquam in secula nati
 · Que pereunt nobis. et quibus occidimus.
 · Sed uitam eternam uita ut mereamur in ista.
 · Et subeat requies longa labore breui.
 · Et tamen iste labor fit forte rebellibus asper:
 · Has rigidas leges affera corda putant,
 · Non autem grauis est mansueto sarcina dorso
 · Nec ledit blandum mitia colla iugum.
 · Tota mente deus tota ui cordis amari
 · Precipitur uigeat cura secundi hominis.
 · Quod sibi quis nolit fieri non inferat ulli.
 · Vindictam letus nesciat exigere.
 · Contentus modicis uiter sublimis haberi.
 · Spem non timeat sperare non libeat.
 · Parcus uera loquens. et mente. i corpore castus.
 · In fontem uitam pacis amator agat.

Et sic fimo ad quem

De re pntez . 102 .

· De proprio cunctis quos cernit egere benignus
 · Non sua non cupiat: que sua sunt tribuat.
 · Quid rogo mandatis duris censetur in istis.
 · Aut qui erit quod non possit obire fides.
 · Qui credunt sacros uerum cecinisse prophetas.
 · Et qui non dubitant uerba manere dei.
 · Qui christum passum penas crucis ultima mortis.
 · In toto excelsi patris honore uident
 · Quiq; ipsum multa cum maiestate tremendus
 · Expectant pingui lampade peruigiles.
 · His sordent terrena: patent celestia. nec se
 · Captiuos seruos temporis usus agunt.
 · Non illos cepit fallax sapientia mundi.
 · Nec curas steriles inseruere polis.
 · Imperia: et fasces: indocti munera uulgi.
 · Quasq; orbis scelerum semina fecit opes
 · Calcarunt: sancta celum ambitione petentes
 · Suffragiis christi: et plausibus angelicis.
 · Nec labor hos durus uincit. nec blanda uoluptas
 · Querere nil cupiunt. perdere nil metunt.
 · Omnia non christi (qui christi est) odit in illo.
 · Se statuens in se qui gerere optat eum
 · Ille deus celi rerum terreeq; creator.
 · Alse propter sacra uirgine natus homo est.

Flagris dorfa. alapis maxillas. oia saluis
 Prebuit. ⁊ figi se cruce non reuit.
 ⁊ Non ut tanta deo quicq[ue] patientia ferret:
 Cuius nec crescunt: nec minuuntur opes.
 Sed quod erat uictum in me superaret in illo.
 Factus sum christi corporis. ille mei.
 De gessit moriens me (uicta morte) resurgens
 Et secum ad patriam me super astra tulit.
 Quid nas igitur tanta pro spe tolerare recusam.
 Aut quid erit quod me sepatet a domino.
 Ignem adhibe. rimare manu mea uiscera tortor.
 Effugient penas membra soluta tuas.
 Carcere si ceco claudar. nectarq[ue] catenis:
 Liber in excessu mentis adhibe deum.
 Si mucrone paret ceruicem abscondere lictor:
 Impavidum inueniet mors cita. pena breuis.
 Non metuo exiliu[m]. mund[us] dom[us] omnibus una est.
 Sperno famem. domini sit mihi sermo. cib[us].
 Nec tamen ista mihi de me fiducia surgit.
 Tu das christe loqui. tuq[ue] pati tribuis.
 In nobis nihil audemus. sed fidimus in te.
 Quos pugnare iubes. ⁊ superare facis.
 Spes igitur mea sola deus. quem credere uita est.
 Qui patrie ciuem me dedit alterius.

Amp[ro]

5

7

Amp[ro]
et A[ugustinus]

8

Sorte patrum/occidui iussus transcurrere mundu[m]
 Sub christi sacris aduena miles eo:
 Nec dubius me iure breui terrena tenere:
 Sic utar proprijs ceu mea non mea sint
 Non miabor opes. nullos sectabor honores:
 Pauperiem christo diuite non metuam.
 Qua stetero aduersis. hac utar plena secundis
 Nec mala me uincant. nec bona me capient.
 Semper agas grates christo. dabo semper honores.
 Laus domini uigeat. semper in ore meo.
 Tu modo fida comes. mecus isti accingere pugne:
 Qua deus infirmo prebuit auxilium.
 Sollicita. elatum cobibe. solare dolentem.
 Exemplum uite simus uterq[ue] pie.
 Custos esto tui custodis. mutua redde.
 Erige labentem. surge leuantis ope.
 Et caro non eadem. tantu[m] mens. sed quoq[ue] nobis
 Una sit. atq[ue] duos spiritus unus alat.

In isto libro sit laus ⁊ gloria christo.

Impressit ad Sediolani Antonius Zaotus
 impendio Iohannis legnani die viii.
 martij ad S. cccclxxxij.
 P. ico granas
 P. sempre d.

The first part of the document
 discusses the general principles
 of the system and the
 various methods of
 application. It is
 intended to provide a
 comprehensive overview
 of the subject matter
 and to serve as a
 guide for the reader.
 The second part of the
 document contains
 detailed instructions
 for the use of the
 system. It is
 intended to provide
 a step-by-step
 guide to the
 various components
 and to the
 various methods
 of application.
 The third part of the
 document contains
 a list of the
 various components
 and a list of the
 various methods
 of application.
 The fourth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The fifth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The sixth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The seventh part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The eighth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The ninth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The tenth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.

The first part of the document
 discusses the general principles
 of the system and the
 various methods of
 application. It is
 intended to provide a
 comprehensive overview
 of the subject matter
 and to serve as a
 guide for the reader.
 The second part of the
 document contains
 detailed instructions
 for the use of the
 system. It is
 intended to provide
 a step-by-step
 guide to the
 various components
 and to the
 various methods
 of application.
 The third part of the
 document contains
 a list of the
 various components
 and a list of the
 various methods
 of application.
 The fourth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The fifth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The sixth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The seventh part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The eighth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The ninth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.
 The tenth part of the
 document contains
 a list of the
 various methods
 of application.

126.

(P. 1.)

1. filij Jacob sine Israel. ^{cap. 29}
 2. filij Lye p. magent. ^{Baben}
 3. Symeon
 4. Leuy.
 5. Judas
 6. et Zabulon.

2. filij Rachel ^{Joseph}
 duo. ^{Lea beniamin}

3. filij hale ancille Rachel ^{Dan}
 duo. ^{et Nephtali}

4. filij zelph ancille Lye ^{Gad}
 duo. ^{et Asser}

Si supraditi sint filij Jacob sine Israel. qui
 non sint ei in orisopotamia Syria. hinc
 et ad p. Patr. sui. cp. ibi. f. 34. d.

Ap. speculi doctrine Sacerdotii.
 Edit. p. Guillelmo Amoz.

Incipit huius operis tabula

1. huius operis speculi doctrine p. b. d. x. p. h. e. m. u. s. e. u. p. f. a. n. o. a. f. x. b.
2. De materia et forma huius libri fo iij
3. De titulo rectoris ecclesie curate fo v
4. De vita et honestate sacerdotum fo v
5. De sciencia sacerdotum fo viij
6. De residencia in ecclesia facienda fo ix
7. De officijs et negocijs q. s. i. l. l. i. c. i. t. a. p. s. b. r. i. s. fo x
8. De officijs sacerdotis curati. fo x
9. De septem sacramentis ecclesie. 2. 7. fo xi ^{2 ff. 12. a.}
10. De sacramento euang. et celebratōe missay. fo xij
11. De sacramento penitentie et Confessionis. fo xvi
12. De prebitione et doctrina ^{stud. o. s. e.} fo xix ^{officij d. u. i. m. 9. d. i. c. i. t. a. e. p. a. n. t. i. a. e. c. e. l. e. b. r. a. n. d. i. s.}
13. De septem horis dicendis. fo xxi. b.
14. De custodia et regimine subditorum. fo xxij
15. De defensione iurium ecclesie. fo xxij
16. De distributione bonorum mobilium. fo xxij
17. De correctione fratrum et subditorum fo xxvi
18. De sepulchris. fo xxvi ^{7. et m. d. d. t. i.}
19. De sententia excommunicationis. fo xxvii. a. et b.
20. De septem peccatis mortalibus. fo xxviiij
21. De peccato superbie fo xxx
22. De peccato inuidie fo xxxi
23. De peccato accidie fo xxxi
24. De peccato ire fo xxxij

24	De uirginitate	fo liij
25	De castitate	fo liij
27	De uerecundia a ff. 44. a.	fo liij. a.
28	De patientia	fo liij
29	De misericordia et pietate	fo lv
30	De elemosina	fo lvi
31	De peccato auaricie a ff. 32. b.	fo xxxij. b.
32	De peccato luxurie	fo xxxv
33	De peccato gula	fo xxxvij
34	De peccatis contra spiritum sanctum	fo xxxix
35	De peccatis lingue	fo xl
36	De peccatis uenialibus	fo xli
37	De uitiis et artibus fractuosis a fo xliij. ee. b.	fo xliij. ee. b.
38	De fide	fo xlv
39	De spe	fo xlvj
40	De caritate	fo xlviij
41	De prudentia	fo xlvij
42	De iusticia	fo xlvij
43	De fortitudine	fo xlvij
44	De temperantia	fo xlvij
45	De timore dei	fo l
46	De humilitate	fo li
47	De obedientia	fo li
48	De oratione	fo liij
49	De ieiunio. a ff. 43. a.	fo liij. a.
50	De uigilia	
51	De castitate	
52	De uerecundia	
53	De patientia	
54	De misericordia et pietate	
55	De elemosina	

Si q. h. c. i. s. t. a.
 Capitula.
 De uigilia
 De castitate
 De uerecundia
 De patientia
 De misericordia et pietate
 De elemosina
 De peccato auaricie
 De peccato luxurie
 De peccato gula
 De peccatis contra spiritum sanctum
 De peccatis lingue
 De peccatis uenialibus
 De uitiis et artibus fractuosis
 De fide
 De spe
 De caritate
 De prudentia
 De iusticia
 De fortitudine
 De temperantia
 De timore dei
 De humilitate
 De obedientia
 De oratione
 De ieiunio
 De uigilia
 De castitate
 De uerecundia
 De patientia
 De misericordia et pietate
 De elemosina

Sic
 De uigilia
 De castitate
 De uerecundia
 De patientia
 De misericordia et pietate
 De elemosina

theolo.
 Cardiales

40	De largitate	fo lvij
41	De paupertate	fo lvij
42	De modestia	fo liij
43	De fletu	fo liij
44	De pace	fo lv
45	De fidelitate	fo lv
46	De gratitudine	fo lxi
47	De discretionem	fo lxiij
48	De consilio	fo lxiij
49	De fama	fo lxiij
50	De uigilia	fo lxiij
51	De perseuerentia	fo lxiij
52	De custodia sensuum corporalium	fo lxx
53	De adhesionem et custodia uirtutum	fo lxxij. a.
54	De uersus pulcherrimi a ff. 63. b.	fo lxxij.
55	De doctrina bene moriendi	fo lxxij.

De sciencia

Libellus de modo bene uivendi secundum deum
 ab omnes status hominum fo lxxi
 1. Ad nobiles et potentes et eorum iusticiarios. fo lxxi
 2. Ad diuites fo lxxi
 3. Ad pauperes. fo lxxi
 4. Ad coniugatos, 1. Ad filios, 1. Ad familia fo lxxi. 71.
 7. Quomodo hoies se debent habere in missa fo lxxij 72.
 8. Ad uiduas, 2. Ad uirgines vel uiduas. fo lxxij
 10. Ad mercatores. fo lxxij

Deo gratias
 Semper

Septem diuinitates

In priuato sobrietas
In publico hilaritas
Inter extraneos affabilitas
Inter socios et amicos communis benignitas
In infortunio iocunda liberalitas
Inter adulantes et ingratos discreta sapientia
Inter aspera et aduersa modesta constabilitas

Septem rusticitates

Loquacitas in conuiuio
Beneficij accepti obliuio
Inter ignaros presumptio
Inter socios et amicos elacio
Pauperum seu in paupertate detentio
Contra utilitatem consilij obstinacio
Cum necessitas erigit obduracio

Beatus bernardus

Si pauper est aliquis vilis
Si diues cupidus
Si ieiunet pro crita
Si continet sodomica
Si comedit deuorator
Si loquitur adulator
Si tacet in utilis reputatur

reputatur

+ Iesus christus + Speculum doc. satorum
sub R. 97. met. 3702.

editus p. B. deuotissimus dominus. 97. 2.
Guillelmus Amos

Incipit speculum sacerdotum et foherit q. 123.
ad doctrine

e. Celestie sancte regimē qui ducē sacre
Visti metra lege d. facta obira lege
Que h. plegē bene vis et corde tenere

Actu cōplere poteris semp boā habere,
Hoc speculū clarū anā monstrans animarū.
Quoniam tibi carū plusq. sit gemma: vel aurū.
Cuo possis animas sacramētis reddere mūbas
Crimina vitare: virtutes multiplicare,
Vt bene viuendo subiectis sancta docendo
Tandem letens in celis: et speculeris
Abducendo gregem sūmum per secula regem.
Hec concedendo domino bene cuncta regente,
Quomō tamen dominū rogo tantum et vnum
A quo quāta bona procedū: ut det michi dona
Cum quibus hoc speculū valeā cōplere nouellū
Vtile inuandis animabus et edificandis.

De materia et forma huius libri.

E titulo pandam tibi primo quedam
Ut serues vitam post hec dicetur honestam
Que debes scire faciam post ista subire
Hinc q. in ecclesia residentia sit facienda

Que sunt officia tibi debita iungo nouena
Scilicet ut sacra digne tractes sacramenta
Ut missas celebres deuote postea cernes
Postea monstratur quis quomodo confiteatur
Quo modo doctrinam trabas populo tibi dicā
Hinc bene q̄ dicas septem specialiter homas
Postea cōcernes ut oues vigilando gubernes
Ut defendatur uis ecclesie referatur
Quomodo distribui debent referam bona tēpli
Fratres corrigere uolo te post ista docere
Inde sepulchras addisces si bene aures
Post istud thema tractabo quid est anathema
Ex hinc peccata mortalia sunt referata
Postea succinte scribam peccata iam lingue
Hinc de peccato veniali pauca notabo
Quo superanda modo temptatio sic socabo
Post hec virtutes animarum pando salutes
Quomodo seruetur uirtus post hec referetur
Non tamē ad plenū tibi do sup̄ hīs de amētū
Sed solum posui que plus tibi comoda noui
Si tamen atente studeas hic pone mentem
Ipsa recordando seruando notificando
Premia multa feres diu finaliter heres
Hoc tibi prestante clementer cincta creante
Nec metrice scripsi placeant ut flore loquendi.

De l'us do. sacerdotū
9
Ut breuius dici valeant melius retinet
Si quid in hoc opere videatur non bene dictū
Non mox arguere studeas tamq̄ male pictū
Primo consule placeat tibi sepe peritū
Quī sciat instruere necnon distinguere scriptū.

De titulo rectoris ecclesie curate

Rector curatus videas sis intitulus
Inde dāpnatus ne sis pro mole reatus
Nisi fueris iust⁹ tūc nō dat tibi fruct⁹
Vno priuati titulo potes et spoliari
Sit bonus ingressus ut non sis postea pressus
Si non ingrederis per portam sic peribetis
Iatro censeris nec verus pastor habetis
Et sic que tuleris ea reddere iure teneris
Ecclesiam iure sumas sine symone pute
Te tua consumis titulum si munere sumis
Nam ve resignabis vel penas hinc tollerabis
Iuxta censeat collatio si tibi detur
Disenum quācumq̄ nisi tunc inceperis annum
Aut interdictus sis aut anathemate strictus
Nec tibi proficiet cum suspensio tibi fiet
Sis quoq; promot⁹ ad presbiterū ne remot⁹
Anno completo seais hanc retinere caucto

Si dispenset primo sic iure cauetur
Ergo caue super his / ne post merito crucietis
Quo suffocatur comedens solus reprobatur

De vita et honestate sacerdotum l. 3. act. 1.

- Res bitri vita debet fore semp honesta.
- Intus / exteri^{us} debet semp esse purus.
- Ut populum more pcedat / sicut honore.
- ^{Co 2^m} Nam secus / indignus censetur atq; malign^{us}.
- Idcirco formam super his scabo tibi rectam.
- Sit tua mens munda / rector / meditatio sancta.
- Accio sit iusta / nec non intentio recta.
- Sit q; fides firma / dilectio sit tibi summa.
- Comoda sint verba / sit contemplatio longa.
- Sit facies prona / canis brevis / ampla corona.
- Visio discreta sit / conuersatio grata.
- Dextera sit larga / compassio sit tibi magna.
- Congrua sit vestis / locis socius honestis.
- Sit placidus gestus / gressus maturus / honest^{us}.
- Esto vigorosus in sacris et studiosus.
- Dulcis / amorosus / tractabilis / obsequiosus.
- Sis speculum morum / sic exemplar populorum.
- Rectorum vite sunt sicut signa sagitte.
- Conpositos mores habeas laudabiliores.

- De vita et honestate sacerdotum. p. 1. Doct. sa.
- 6.
- Inspice maiores mediocres atq; minores.
 - Collige sic flores virtutum comobiores.
 - Cum quibus coneris saluetis et auxilietis.
 - De super et clausas vestes tibi deser honestas.
 - Non miniu longas / sed nec breuitate notabas.
 - Non aliquas vestes tubeas / vides quoq; putas.
 - Sed nec virgatas / partitas / siue stacatas.
 - Pileus in publico vitetur lineus / vitro.
 - Curtum foliatum penitus vitato tabardum.
 - Ut non mauras penas in iure statutas.
 - Sit tuus ornatus non carus / sed moderatus.
 - Non argenteus / aureus / nec variatus.
 - Non portes arma / nisi sit meus / aut via causa.
 - Nec nutrire coma debes longam / neq; barbam.
 - Non sicut gentes alie / mercata frequentes.
 - Non sine iusta re debes hec continuare.
 - Et tunc prudenter vadas / et conuenienter.
 - Nec te plernas / pompas / spectacula spernas.
 - Iudis lasciuus non intendas / neq; in uis.
 - Ecclesiis caueas fieri strepitus / siue choras.
 - Nec fieri ludos ibi permittras / in honestos.
 - Ecclesie Vasa teneas semper bene munda.
 - Ut vestimenta picuras / et paramenta.
 - Non sis illusor / nec urpiloquens / neq; lusor.
 - Verborum lites / traras / et scandala vites.

quo ibi
¶ Semper ubi pergas debes vitare tabernas.
¶ Et loca suspecta fugias / via fit tibi recta.
¶ Capula temptatur / ac ebrietas fugiatur.
¶ Que causat venetem / tollit sensum rationem.
¶ Ne nimium potus sis equales fuge potus.
¶ Excessus fugias / mundanus ad omnia fias.
¶ Si vitare queas bene non conuiuia sumas,
¶ Parochianorum sponzarum: vel laycorum.
¶ Sic bene discretus: inter conuiuia letus.
¶ Tunc parce comede / magis parce poula sume.
¶ Ac parce loquere / socios large reuere.
¶ Doctum presbiterum traū teneas et honestum /
¶ Ecclēsie fructus si sufficiant dare sumptus.
¶ Qui te suppetet / quia cūcta nequis sit oporēt,
¶ Solus perficere nec solus ferre vel morare.
¶ Si patitur casum non est qui subleuet ipsum.
¶ Si possis tende sociatus semper honeste.
¶ Ne sis suspectus sis tutus et inde reffectus.
¶ Non biscurrendo procedas: vel saliendo
¶ Non vadas nocte: vel eas saltem bene docte.
¶ Presbiter: famulos nunq̄ teneas viciosos.
¶ Corumpūt famuli mentem quādoq; magistra.
¶ Fac domini cultum / laicorum lingue tumultum.
¶ Cum sanctis habita que sunt puerilia vita.
¶ Non habeas stultos socios sed doctate fultos.

7.
¶ Elige consortem qui sanctam det tibi sortem.
¶ Elige doctorem qui te reddat meliorem.
¶ Non adolescentes tibi iungas sed sapientes
¶ Si tuam iuuenes habeas hos sepe refrenes.
¶ Feruori iuuenum fit sepius vitale frenum
¶ Si sanctos sequeris sanctus fit efficiens
¶ Si conuerseris cum stultis stultus habetis
¶ Tu pruerteris si pruerfos comiteris
¶ Nil prauo socio censetur plus fugiendum.
¶ Ex visu nimio fert ad male sancta sequendum
¶ Pomum corruptum cito corrumpit sibi iūctum.
¶ Omnia contacta demigrat p̄ calefacta.
¶ Sic maculat cūctos prauus socius sibi iūctos
¶ Esse frequens caueas p̄ vicos siue plateas
¶ Et tamq̄ gueyas semper vitato choreas
¶ Sis in ecclesia tractando negocia diuina
¶ Vel studeas carmina / meditando gaudia vera.
¶ Aut facias aliqua bona / vitando semp̄ iniqua.
¶ Non sis ad risum p̄nus nisi fit tibi visum
¶ Qui bene conueniat et honeste tunc ibi fiat.
¶ Non sit clamorus tibi risus / siue dolus
¶ Hunc homo decidet qui multum / vel cito videt,
¶ Sema te castum: p̄ tuatis effuge fastum.
¶ Non sit ancilla tibi / vel saltem vitus illa
¶ Indis in illam si vis retinere pupillam

*Caribus p̄. manu
Voxat q̄ dicit catholones. i
Caribus et
Pilla q̄ sunt q̄ p̄cula
Martina
n. q̄ p̄stilla q̄ p̄. p̄na corrupit. Lyce p̄sto a q̄ dicit p̄dicit
ob s̄ horatio p̄na p̄dicit dicit Ruffin aut p̄stilla appellat fortis ḡ marito.
sa sed dicit q̄ tibi q̄ nemo vixit et p̄dicit pu.*

Femina suspecta non introeat tua cetera.
 Ut non delinquas uvenes hinc pelle appropinquas.
 Spernent te gentes si cum muliere frequentes.
 Non facias signa sic nec facta maligna.
 Pro modica flama possit ledi tua fama.
 A praua spece debet quisque se tenere.
 Ne faciat mere uidentes se quae perire.
 Ut sis lux mundi non sint tua lumina sumi.
 Obtenebras populum cum das pro lumine fumum.
 Ut sis sal terre caueas in late putrere.
 Si sal fetetur in quo populus saluetur.
 Dignus eris morte si per tua scandala forte
 Ples tua lebatur ergo per te caueatur.
 Pastor dampnatur si grex per eum perimatur.
 Se ipsum quae necat manifeste qui male peccat.
 Clericus est vere suspensus cum muliere
 Delinquens publice plebs debet eum quae cauere.
 Confessus iure vel dampnatus eodem
 Legitime victus iuris notatus hic est
 Cum populo notum sit vel parti potiori.
 Sic quae negare nequit facti notatus hic est.
 Ut bona sit uita tibi iugiter oia uita.
 Nunc age nunc ora lege nunc uaga nulla sit hora.
 Sanctos sectare prauos noli socare.
 Denique frenare studeas innotem meditare.

nouissima
 2. rone coram pudore eternis reddenda
 3. probum penam condidissima
 2. paradisi summa bona quae sunt et est

Dinum sumentes sis sobrius et comedendo.
 Et loca punita malis fugias uelocibus alis.
 Nam locus errare facit et sensus fatuare.
 Ab uitam sanctam buce cisto semper habenda.
 Perbitero facta potest confessio crebra.
 Ut bene muderis opus est quod sepe laueris.
 Dix manus est munda que raro lauatur in umbra.
 Debet mundari qui uult domino famulari.
 Est dominus qualis uult famulus sit sibi talis.
 Ut possis clare te protus mundificare.
 Sepe sequestretis et scrutando mediteris.
 Si quid pensando mortaliter aut operando.
 Vel dimitto peccasti siue loquendo.
 Si sic muemas contentus tam cito has.
 Et nunc tardare noli sed confiteare.
 Omnia peccata que sunt tibi mente relata.
 Hoc fac praecipue cum preponis celebrare.
 Ergo tolle moras quia mortis nemo scit horas.
 Surge cito caueas cum coruo dicere cras cras.

freqnes Confessio

cogitatione
 locatione
 operatione
 ommissione
 et nisi? qualiter hay 4
 confirmatione et preuade

De sciencia sacerdotum

Resbiter pignus non sis si uis fore clarus.
 Es domino factus non sit tibi finis amarus.
 Multa de cet scire te si uis artius ire.
 Hunc aude flores seruanes thuris odores.
 Si carnis dextra fragrans mitis et extra.

maxime
 Precipue cure si vis intendere pure
 Nam sperulatus fore debes cella petendo
 Insuper actiuus vicinis opus faciendo
 Quilibet ignorans/ignoratur: velut errans
 Est quasi vile pectus/ignorans: et quasi cecus
 Prefertim regere qui debet: siue docere
 Cecus agens cecum facit ipsum sternere secum.
 Non exultatis ignorans/ sed reprobatis
 Discere si negligis illud quod scire tenetis.
 Ecclesiam tantum nil ferat ledere quantum
 Prauos precipere/ non dignos ante tenere.
 Est ubi gramatica saltem positua scienda.
 Ut bene proficere possis/ profere legenda.
 Officij libri debent per te bene sciri
 Ecclesiam clare q̄ possis officiare
 Debes materiam sacramenti scire q̄ somnam
 Et sacramentorum librum bene noscere totum.
 De melius facias et dicas quando ministras
 Sacre scripture studium quoq; sit tibi cure.
 De bene credenda vitanda scias/ et agenda
 Sic tibi proficere valeas: alios q; docere
 Inter virtutes discernere crimina debes.
 Inter peccata distinguere parua q; magna
 Ut bene censere possis/ ac praua cauere.
 De his ignota qui iudicat/ ut hbi nota.

Insuper et circa synobalia scire statuta.
 Nam scias euare/ potes et te precipitare
 Computus audiri debet per quem bene scia
 Possint festiua/ ieiunia. tempora dura
 Ne perbas subito domui disponere scito
 Committas tibi res/ si non disponere scias
 Amittes multa delinquet mens tua stulta
 Hoc igitur noscatis/ si nescis/ discere potes
 Ut recte regere valeas/ dominoq; placeas

De residentia in ecclesia facienda.

Ecclesia in ecclesia debet propria manere
 Christi seruicia populum faciendo docere
 Illis auxilia donas/ quos tenet egere.
 Vitando vicia virtutum dona tenere
 Pastor oues regem debet ac sepe videt
 Nec non protegere/ prope debes ergo manere
 Inter oues presto/ non mercenarius est
 Nam lupus accipere vult agnos/ ergo tuere.
 Si fugiat pastor/ lupus est tunc presto furator
 Et quod perdetur/ pastor reparare tenetur.
 Propter produsse/ debes de iure preesse.
 Hoc fugis expresse/ si curas semper abesse.
 Pastor quum populum/ peccata si deseris illum.

¶ Nisi iusta causa sis absens simplice pauca
Inter oues stare debes/ac officiare
Ecclesiam per te / ius precipit hoc tibi certa
¶ Nisi iustis iustis tunc epulaberis ab istis.
Pontifici proprio ne non pape famulando
Ecclesie preesse bona procurando necesse
¶ Pro plus prodesse / te ius concedit abesse
¶ Vel si pro iusta concesserit hoc tibi causa
¶ Prelatus super hys tunc epulaberis habe bis
¶ Sed loca suplentem / teneat tunc sufficientem
¶ Qui populum regere sciat / hospitium que teneat
¶ Seruicium facere templi / vitanda cauere
¶ Si seus abscedis et longo tempore desis
¶ Te poterit vere prelatus ab hinc remouere
¶ Diuine seruato super hys in iure relato
¶ Seruiat altari / qui vult hinc participare
¶ Qui bene non seruit altari / se male perdit
¶ Qui custodire bene vult / non debet abire
¶ Longe / sed stare gregibus et vigilare
¶ Rectores ecclesiastica sunt a sanctis deputati
¶ Cur debent populi vigilare fore comodati
¶ Est tibi commissus populus / non ergo remissus
¶ Sis / sed sollicitus custos / omniumque peritus
¶ Si male custodis commissum / te male perdis
¶ Debet depositum reddi / non pro te minutum
Amplificatio si indigentius

7 De officijs et negocijs q̄ sūt illicita presbiter

10. 11.
¶ Relibiter officia nūq̄ tractes ihonesta
¶ Multa negocia sūt laycas / q̄ tibi nō sūt
¶ Non sis venator / clamando / vel saliendo
¶ Non deuastrator / panem canibus tabuendo
Amplificatio ¶ Si vis venari / vel piscari recreando
¶ Siue necesse fuerit / super hys aliquando
¶ Hoc tacite facias / team paucos sociando
¶ Non sis mercator intustus / siue lucrator
¶ Sed procurator laycorum / siue notator
¶ Leges audire non debes / nec medicinam
¶ Palbiter / vt scire possis melius theologiam
Amplificatio ¶ Si tamen audire vis et contractus ire
¶ Nisi cesses infra bis menses / sis anathema
Amplificatio ¶ Nulli sis medicus / nisi sit pauper / vel amicus
¶ Tunc gratis cura / caueasq; pericula futura
¶ Nullus vrendo / scindendo / cyorgias esto
¶ Hoc scito funestum fit sanguine sepe molestum
¶ Non sis caudicus / nisi te / maq; tua tuendo
¶ Ecclesie / miseris / conuictis / subueniendo
¶ Nunq̄ dictetur sententia / nec recitetur
¶ Nec conscribatur per te / qua sanguis agatur
¶ Nec presens fistas / alim quis penas eget istas
¶ Effugias bellum / remiendosperne duellum
Amplificatio

Non sis pigriſſor. nec ut ſiant mala luſſor

Nec ſis luctator. nec ludorum ſpeculator.

Sive ſomator. ſaltator. nec ioculator.

Non ad rapillos ludas. nam ſus neſcit illos.

Temet deludis. ſi lucri nomine ludis.

Non eris illuſus. ſi ludi ſumis abuſus.

Te referent vilem. qui te cernent puerilem.

Effugias ludum. ne te faciat fore nudum.

Quod perdis ludo. debes potius dare nudo.

Alea probelle nulli potest. ſed obelle.

Ludi vitentur. aut plucima dāpna ſequentur.

Ludens diſperdit res. ſama in tempore perdit.

Fraudem committit. mendacia. ſcāndala nutrit.

Se male dirare cupit. ac alios ſpoliata.

Clamat. blaſphemat. iuſcitur. aut male demat.

Inſert litigia. p̄iura verba. q̄ ſurta.

Egleftiam ſpernit. rogat hunc. quā ludere cernit.

Languet. macreſcit. dolet. admittendo. caeſcit.

Decidens inſanit. mole ſtando. corpus manit.

Quamvis letetur. modicum. ſi forte lucretur.

Non hoc dicatur. iniuſte. ſi teneatur.

Ergo poſſe tuo predicta cauere memento.

Est ſimilis ſauro. quā tradit comoda vento.

De officijs ſacerdotis curati

o Officiū videas q̄d hēs. meditādo frequē
Ut bene p̄uideas ipſum cōplere de cēt
Si ſeius hoc facias te p̄des inſipienter

Si bene p̄. ſicias veneraberis inde patienter
Rector habes regere te ſubiectos bona vere
Cunctis proficere. nulli quoq; velle nocere
Dec aſtrodire debes. ac anxius ire
Reddere q̄ tandem rectam valeas rationem
Sicq; cum laude dicet dominus tibi gaude
Regnans in celis mecum bone ſerue fidelis.
Ac ſeius audire timeas. cum motibus ire
Si non inuenta fuerint geminata talenta
Serue piger. quare tardasti multiplicare
Quod tibi cōmiſi. non das niſi q̄d tibi miſi.
Vade miſer plores. ad penas ex̄tiores
Officiū tibi quale ſit generale
Sed tibi nunc edā ſuper hoc ſpecialia quedā
Quilibet officiū propriū ſcire bene teneatur
Ut queat obſequium complere quod inſtituet
Ut vitet vicium. per eundem cum quid agatur
Ne ſit in obprobrium ſi recte non optetur
Sed tu p̄cipue rector debes bene ſcire
Quid debeas agere. quid debes inde cauere
Nam ſup hīs magna virtūtur plucima dāpna
Cum tibi ſint anime commiſſe tam precioſe

Rea domino care / quas demon temptat amare
Et si dampnentur a te stricte repentur
Que si fraudentur et negligis / et relequentur
Pro quibus est cistus pietate sua crucifus
Ergo precipere studeas hec et retinere
Que sunt dicenda per te ne non facienda
Ut bona suscipere valeas et dampna cauere
Hec sunt officia que tu censuris habere
Quamuis sint alia tua ter, maxime bona
Presbitero ministrator / deuotus sacrificator
Iudex discretus / doctor bonitate repletus
Sedulius orator / ouium custos vigilator
Ecclesie tutor / res dispensando tributor
Prudens corrector / fore debes o bone rector
De quibus officijs diu breuius tibi scribis

De septem sacramentis ecclesie .7. r.

5. 7. 9
no.

Resbiter hic pmu debes te scire mstru.
Naq; mstrare sacra debes / atq; parare
Hoc sunt quicq; p psbiteru tribuenda.
Sancto septena sunt ecclesie sacramenta.
Que sunt signa facty / deuote suscipienda.
Sed duo sunt alia / per pontificem tibi danda
Baptizat / soluit / abbat / vnit / presbiter vngit

p. 4 ad psbiteru p. m. n. a.

p. d. f. sive

1. Ep. 9
ad d. d. p. r.
s. l. p. r.
m. e. p. o.

Presul confirmat / ac ordinat ab sacra solus
Dico voluntati sunt et connubia gratis.
Cetera hic esse sacramenta tenenda necesse
Quo baptismus / confirmatio / non iterantur
Sollemnis pena non est iterum facienda.
Dubentes caueas / iterato ne benedicas
De his suspensus per papam instituendus
Cetera sumpta semel sacramenta / valent iterari
Si quid omittatur in sacris quo quis agatur
Cautius abbatu sed factum non repetatur
Semper citatus coneris adesse paratus
Ut dones populo sacra primo / nulla petendo
Nam si primo petas / quiter cum symone petas
Postea cogatur dare / qd de more probatur
Te bene putifices / ut digne sacra ministres
Nam si cum labe mortali ministres
Sollemni more / valde mortaliter eris
Non dedigneris / conferre plebi sacramenta
Cum prehonoreis ex his / hoc ergo frequenta
Ne condempneris / spernes / geminare talenta
Propter peccata mortalia non manifesta
Non debes publice cuiq; sacramenta negare
Si monitus per te clam / velle ab his retinere
Pro culpa publica / publice sunt facta neganda
Donec peniteat vno / et sine cunctis fiat

de conf. et
m. e. p. o.

qd petendo

de

perfundat *in quibus*
Plebs inducatur / q̄ quis confiteatur
Ut queat ecclesie sacramenta sumere digne,
Qui cum mortali sumunt aliquod sacramentum
Delinquit graviter / nam cor q̄rit sacra mūdū
Et aqua materia baptismi / v̄baq; forma
Ac baptizantis intentio debet adesse.
Baptismi fructus ē plena remissio culpe
Gratia confertur / et pena remittitur omnis,
Ut baptizare populus sciat hoc referare
Debes nam facere debent hoc q̄ndoq; necesse,
Presul / fons / calima / sumant / intentio / v̄ba
Gratia donatur. constans ad bella paratur.
Ut confirmentur subiecti / certificentur
Non presententur per patres / huc ligentur.
Qui tenet hircalem / hic patrem spirituales
Solvit coniugia post hec cognatio facta,
Rdo septenus est clero munere plenus.
Tres sūt maiores / h̄ bis duo p̄ minores
Janitor est p̄mo / lect̄ or vult esse secūdo
Exordita subit hinc acolytus sibi nubit.
Subleuica subest / leuica / sacrorū hoc est.
Septimo collatus est ordo presbiteratus,
Gratia cum posse hanc / imprimaturq; *causa*
Quolibet istorum qui fit susceptor eorum
Ne suspendari sicut / ne promoveantur

1. bay?

2. Cōfirma.

3. Ordo. 7.

4. le

5. le

Digne suscipere studeas hos / atq; tenere
Qui bene non seruat aie dampnū coarceuat.
Sicut honoratur / plus peccans / pl̄ cruciatur.
Posse sacerdoti confertur conficiendi
Sacra ministrandi subiectis / atq; docendi.
Presbitero clauēs dantur / sed non optantur
Si sint subiecti soluenti / siue ligandi,
Clauis quippe seram propriam sibi / non alienā
Claudit vel reseat / et qui facit hoc seus / erit
Subiectos esse maior facit / atq; necesse
Hos dat presenti subiectis primo carētia
Hos psalmistatum iungunt / et p̄tificationem
Iuris doctores / respondent vero priores
Qd̄ psalmistatus est officium reputatus
Digne quippe status super hos est pontificatus
Et cum dicantur / cedo / laige capiantur
Per te coniugia clandestina sunt fugienda
Atq; palam facta / si parent impedimenta
Que sunt apostolica / maiora / sunt referenda
Ut discernatur / et post tibi precipiatur
Qd̄ coniungantur / alias per te renuantur
Abuentus differt sponso / felixq; confert
Septuagena negat / pasche lux noua relapat
Lectania uetat / sed trinum numen / abunat
De extrema unctione.

clauēs etc.

7. 7.

8. 8.

9. 9.

10. 10.

9. extrema unctione.

4. Exmaunctio

Relictos debet infirmus ad ultis iungi

In septem inebriis / oleoq; / etis q; verbis

Ungitur infirmus / ut maior gratia dea

Sic leuior morbus / et pena minor tollitur

Luca. 16. 11. dicitur
Iniquis. si non
aliquis
pauca

De sacramento eucharistie et celebratione missarum

Inter quia sacra / superioret hostia facta

In qua subdara consistunt aucta sacra

Que deus est et homo natus de virgine alio

Audi nunc ergo sacramenta que sit origo

Quando deus voluit / culpam mundare parentum

Per quam lesa fuit generatio tota sequentium

Ipse disposuit hostem superare cunctum

Quo suggesta fuit / victorum culpa nocentum

Nostro condoluit generi / pro morte dolentium

Mittere conplacuit / verbum pietate repletum

Qui corpus supit de virgine matre creatum

De quo processit nullum sibi cruciatum

Postquam constituit in se bapasma receptum

Inde plebes / docuit curans morbos patientium

In cena statuit hoc excellens sacramentum

Quando contribuit se discipulis alimentum

Quod latet et latuit sub specierum tegimentum

Sic fidem docuit que non vult experimentum

1. Nat. 2. 1. 2. 1. 3.

... humana re sicut quoniam

Hoc fieri monuit ad eum melius memorandum

Mortem sustinuit ad nos miseros redimendum

Inde resurrexit / baratum inueniens spoliatum

Ab celos scandit pandens iter esse paratum

Et tunc promisit flamen / quod postea misit

Dicens expresse se nobiscum simul esse

Semper in hoc mundo se nobis contabundo

Sed quis dominus sit ubiq; et ante fuisse

Nobiscum / tamen hic constat specialius esse

Mirandoq; modo in altaris sacramento

Quo de materia caro conficitur sua sancta

Per suamet verba / per presbiterum recitata

Sed panis species sunt / et vini remanentes

Ut cum credatur / sic nostra fides mereatur

Ac ut mandatur / per nos leuius commedatur

Iste abus dignus / tam sanctus reuerendus

Est digne sancte / reuerenter conficiendus

Digne tangendus / et digne suscipiendus

Digne seruandus / reuerenter sepe videntus

Digne prebendus / populo / digne referendus

Digne laudandus / orando / semper amandus

Semper adorandus / venerandus / glorificandus

Hic est saluator noster / mundi q; creator

Atq; gubernator / dominantium predominantior

Culpe laxator / sanctorum magnificator

defenditq; / et / ad presbiteros

resurrexit
ascendit
missio

altaris
Antipha
ca

tema
mota

In missa forma sunt verba ihesus benedicta.
 Panis materia cum vino vitis: et vnda ^{Aqua}.
 Presbiter hec faciat: intentio si tamen extat.
 Panem de tritico: vinum de vite faciādo.
 Non prius putredū: non agrestā: nec acetum.
 Presbiter: accedens ad missam: his bene credens.
 Mans: deuotus: ieiunus: camine loquens.
 Susq; timoratus: non vlla clauē ligatus.
 Perfecite verba dic omnia: fac bene signa.
 Deuote gere: te veritas semper honeste.
 Dicias submisse: que sunt in oratione misse.
 Dic cito: prudenter: attente: dic reuerenter.
 De non temptaris: vbi non multum mediteris.
 Et mora vitetur: populus ne forte grauetur.
 Cerne quid: et quantum superatus sis sacramentū.
 Nam nocet indignis cibo: hic pdest q; dignis.
 Numq; presumas: q; eum cum camine sumas.
 Ne sicut iudas: castum dans oscula trabas.
 Nec debes gerere corpus: casti: ve tenere.
 Si sis fedatus: mortali labe: ratus.
 Ni seius hec esse compellat: forte necesse.
 Quomodo presbiter: es ita stulus: q; mulieres.
 Cum manibus tangas: sacratis: postea pangas.
 Contractans sacra: cum manu male factata.
 Es: sicut iudas: cum castum carcere trabas.

Preparatio oratio

ca

ca

Antimo corp
mro. 9

Seuice es iuda: castum ferens necesse cruda.
 Presbiter: ergo: caue: res sacras tangere praua.
 Primo cor munda: cum debes tangere munda.
 Sic facias: bigne: ne conburaris in igne ^{pehene}.
 Si male contigeris: caueas: ne sine temporis ^{vite me!}.
 Ut iudas crepuit: desperans se pependit.
 Peniteas: vere sperans: peccata facere.
 Atq; satisfacias: vt nudus crimine fias.
 Hoc non distuleas: nescis quando motus.
 Muc lego captus: mus: est tarde meditatus.
 Si te cognoscis: mortali labe teneri.
 Presbiterum: quere: sic cui possis ista fateri.
 Non celebres: nisi sis contritus corde fatidi.
 Ut citus poteris: nec tunc: nisi quando necesse.
 Viget: vt in festis: presenti funere: sponis.
 Non aliter celebres: quis hinc scandala ferre.
 Si confecti: recolens: consule: quod iniisti.
 Si sis pollutus: ex mortali: preeunte.
 Consensu: vnetis: efis: aut ebrietatis.
 Signum mortalis: tibi sit pollutio talis.
 Et tunc non debes: presenti die celebrare.
 Si dubites: vtum processerit: ex veniali:
 Aut ex mortali: tunc abstineas: velut ante.
 Si semel abstineas: si tunc illuho fiat.
 In te sic causa: forsan processerit eius.

ca

mpo
p

Antimo

Castibus in reliquis quibus possis celebrare
 Est tibi cessare melius nisi stante necessitate.
 Sepe celebrari tibi confert si bene clare
 Sentis deuotum te / nec non crimine lotum.
 Et non de crescit reuerentia / sed iuuenescit
 Feruor amor crescit / seuis autem quando tepescit.
 Nam tunc cessare decet ac mentem reparare.
 Ut post feruenter accedat et reuerentur.
 Sed tu curatus debes sic stare paratus
 Et sine punctura sicut quiete tua cura.
 Sacra ministrare possis ac sacrificare.
 Siq; sacerdotem teneas pro te celebrantem.
 Saltem precipuis festis celebrare tenentis
 Gratia collata tibi / ne stet sic vacuata.
 Ut te sic releues pro cunctis sepius oras.
 Quaq; die missam dicere tibi sufficit unam.
 Preter natale / quo tres poteris celebrare,
 Si pro defunctis / honis / egros / peregrinis
 Hospitibus / magnis / opus est / tibi bis celebras.
 Dum tamen in prima nichil accipias nisi sacra
 Luce dei mandato subiectis festa colenda.
 Moram seruando patere bene notificato.
 Quere nouam lunam post nonas martis / in die
 Luce dei terna celebratur ordine pascha.
 Quocirca pascha facile scis festa mouenda.

ca. 12

De festis alijs mandandis / quere kalendis
 Inde subscripta crebra ieiunia sacra
 Vult castus natus / ascensio spiritus almus
 Sumpta dei genitrix / ieiunando venerari.
 Ante diem festi / nec non et apostolus omnis
 Exceptis iacob / philippo / sicq; iohanne.
 Cum quadragesima iungantur tempora quarta
 Et que pontifices in sede sua stantur.
 Ieiunant quarta lux septima sexta
 Post cineres / pneumonia / cruce / lucia sociata.

De sacramento penitentie.

Quomodo
 Vinum baptismi quod mens fit bñ mda
 Offendat dñm quod plures crimine castu
 Gratia inuentu p eum pene sacramenti.
 Per quod purgati valet hic reus et renouari.
 Si bene peniteat de culpis / et fateatur
 Atq; satisfaciat peccator / mundificatur.
 Pondere / mensura / numero / sic fit bene pura.
 Pondere / cum doleo / numero / peccata fatendo
 Penam complendo / mensuro / satisfaciendo.
 Conteror / in corde / sed confiteor scelus ore
 Emendans opere / bona de bono continuare
 Cuius ut pudeat peccans / confessio fiat.

Ve plus peniteat / nese crimine subdat
Cautius orietur / suffragia plura lucretur.
Iustum seruetur / ut pena decens sibi deat.
Ut melius vitet / peccator ne reciduet.

Presbiter ergo moneat populum qd confiteatur
Quisq; sacerdos p pno bona vel mala noscatur
Omnia peccata / quouis saltem semel anno.
Sumat / et in pasca corpus domini reuerentes.

Ni de consilio cumi cesserit ab illo
Nam scis ecclesia pmo post umbra negatur.
Audi subiectum confessor non alienum

Ni per maiorem sibi primo licencia detur.
Soluere quemq; potes cogente necesse
Cum verum simile prope mors presumitur esse.

Atq; vagabundus (ubi vult) est expediendus
Ac (ubi peccante) absolui quisque valebit.

Salicet a vicio tantum quod fecit in illo
Domina auctoru distincte scribe fatentium
Ve super hys certus bene possis esse reperiis.

Audi discretus confessor / sede patente
Nec non attende tibi peccatore latente
Dicat nobiscum dominus sic / nos quoq; sciam.

Induc sermone qd peniteat bene corde.
Et bene contritus simul omnia confiteatur.
Nam si diuideret confessio neutra valeret

Non pro terrore celent quid siue pudore
Nam nichil in mundo tegitur secretius isto.

Integra / festina / simplex / confessio fida
Vera / libens / clara / discreta / frequens / sit amara.

Non cernas vulum / sed multo minus mulier.
Nec dicas verbum / vel agas aliquod sibi signu
Propter quod dubitet tibi cetera notificare

Instructe si nescit / que / quomodo dicere possit
Dulciter auscultat / quous sint camina multa.
Ex hinc dicat peccata mortalia

In factis / dictis / consensu / siue relictis.
Postea peccata reuertet / que sunt leuota
Confiteor domino dicat / vobisq; patrono.

Ne si queratur plus / qd forsitan expediatur
Si reprehendatur / ne dicere plus reuertatur.
Cumq; nichil scire plus asseret / inde requirit

Si sit nodatus anathemate / vel religatus.
Si sit non soluas / ad maioremq; remittas.
Cum sibi sint dampna tunc ecclesie sacramenta.

Post de delictis per ipsum quere relictis
In quibus errare potuit / dicam tibi quare
Ve si quod celet tibi iudicis / forte reuelet
Obligis recolat / melius sic omnia dicat
De septem vicis / preceptis quere decens
Officia cuius quiddam habet / non quere personas.

sic oratione
perit
et no
amari
at qd

Handwritten marginal notes and symbols, including a cross and various scribbles.

Ampe

Ampe

o. tu. p. l. e.

no seu ca.

Ampe

Ampe

Ampe

Handwritten note at the bottom of the page.

Ut culpas solitas ac circumstantias queras
 Deo / loc⁹ / numero⁹ / modo⁹ / ac mora / causaq; / t⁹
 Hoc bene querantur per que peccata grauantur
 Hoc facias caute / nullum querens speciale
 Contra naturam noli perquirere culpam
 Ut non offendas his que non ante sciebas
 Inde sibi replica (que commisit) grauiora
 Culpas ostendas / ipsum valde reprehendas
 Si bene sit corde contritus postea quere
 Ac si proponat / qd proclius crimina linquat
 Si dicat nolle / vel non desistere posse
 Fortiter inducas / qd contritus bene fiat
 Nam viam turbat peccandi sola voluntas
 Tot bona que perdet / ac futura dampna recedet
 Ipsum terendo / caute tamen hoc faciendo
 Ut non desperet peccator / et magis erret
 Nec seuis absoluas / nisi de cunctis respiscat
 Et qd non redeat ad cumina corde reponas
 Sed dic qd faciat / et que bona poterit dicat
 Ut deus illustret eum / demon ininus instet
 Si pigeat / vte dicens se velle cauere
 A culpis grauib; nec sit casus referendus
 Penas iniungere que sint morbis medicina
 Iuxta persone ne non mora minus culpe
 Contra peccata detur contraria pena

Cautela

ca

Spilogus
et apponitur
quodammodo

Antipo

Antipo

et velle

De m. sarr

Supplicet elatus / maceretur luxuriosus.
 Propria det cupidus / ieiunet sepe gulosus.
 Inuidus os tondat / iracundus corde reuertat.
 Abiat officia / peregrinans accidiosus.
 Quibus restituta h. possit res alienas.
 Fur non laxatur / nisi furtum restituatur
 Reddere si neqat / saltem sit prompta voluntas.
 Cui fuit ablata restituatur res aliena
 Si tamen iste sibi ius hanc habeat retinendi.
 Nam domino tota seuis est distribuenda.
 Omnia reddendo tacite / veniamq; petendo.
 Pauperibus detur / cum non hic forte scietur
 Desul distribuatur / si res hec maxime constat.
 Restituat famam / qui male subtraxerit illam.
 Contra dicendo / vel posse suum faciendo.
 Vt sic redimat / ne vir suus hic male crebat.
 Non detur pena / que possit ferre venena.
 Crimina secreta / secreta sunt redimenda.
 Ne pena publica / forsitan fiat manifesta.
 Fur / vsuator / vrens / symon / quoq; raptor
 Si re deceptor / alienorum q; repperor
 Rector delapidus / cuius dampnum m. l. donas
 Reddere si quid habent / vel amore dei dare debet.
 Iuxta doctrinam / per me supra tibi scriptam
 Raptor / fautor reddat / nisi redderet actor

Advent

In d. m. sarrō
et ablat
Antipo

Antipo

ing

ing

subtrahit
vel redit
ing

†
H. e.

Antipod. Debet confessor plecti sicut malefactor
 Quamuis pro culpa mortalitatis facienda
 Septennis pena per te poterit moderata
 Seu minor imponi que consona sit rationi.
 Culpe q; persone pensata condicione:
 Quam reus acceptet credendo q; bene poterit
 De penam frangens grauius sic postea peccet
 Antipod. Est dominus largus aut non sit seruus auarus.
 Expedit esse pium quemq; plus q; fore seuum.
 Omnibus hys factis confessio sit generalis
 Post hec absoluas a participando ligatis
 Ac a peccatis confessis mentisq; lapsis
 Tandem subiunge q; ei profint bona amicta
 Que faciet dicet necnon mala tolerabit.
 Et q; vbiq; sibi facta remissio proficit
 Quod simul iungit confessio nomine pene.
 Et sic profidet et ei plus comoda fiet
 Dic quocq; q; vitet sapienter ne recidiuet
 Si qua recordatur non dicta q; hec fateatur
 Non tamen iungas missas per te celebrandas.
 Nam auaricie species foret aut symonie.
 Non mites vota nec ducas ad faciendas
 Seu iuramenta propter peccata cauenda.
 Que non de facili possint exinde caueri
 Nam plus peccaret hic valde et replicaret.

ca.
 Antipod.
 Ena.
 Sc. & Absoluere

non quod cauetur

Antipod. Quomodo. Cum dubitas quere qui te sciat illa docere.
 Nam bene querendo sapiens eris et retinendo.
 tu bone Antipod. Deo tibi confessis celebrans orare teneris.
 Ipsos celare debes et semper amare.
 Confessor tacitus bene scela crimen alios
 Non prodeas verbo peccatorem neq; signo
 Siue modo quouis si consilium tamen hic vis
 Antipod. Cauter persona queras non notificata
 Nam deponendus leuis esses et capiendus
 Non tamen ignores q; casus sint grauiores
 Qui sunt seruati maioribus hic recitati
 1. Hys quibus est pena sollemnitis precipienda.
 2. Crimine pro magno toti ville publicato
 3. Quilibet artatus anathemate siue ligatus
 4. Clericus ex culpa confectus antemalus acta
 5. Ignem succedens ad dandum dampna putes
 Debet pontifici communi iure remitti.
 ca. Ut dictos soluat ad maiorem vel remittat.
 Casus pontifici solito de more retenti
 Ipsi mittantur per te non expedianur
 Ni iuxta morem precepti siue tenorem
 Antipod. Eger in articulo mortis poterit bene solui
 Quouis presbitero peccatox semper ab omni.
 Tunc sibi confesso necnon a mente remoto
 Ac a censura per tus vel iudice lata

retentis docendo / f.

esse ille q' erat i' acti' moris

Ambr. Sed si curetur / se presentare tenetur
 Illi qui sanum potuit laxare ligatum.
 Quam cito comodius poteris in adacta recepta
 Atq; satisfaciens super hijs / ut ius suadebit.
 Nam secus in penam recidit contemptor eandem.
 Non in iungenda sed solum notificanda
 Est egria pena / complenda / salute sedacta.
 Et ego dicatur / ut mandet si moriatur
 Quod bona donentur / nec non missa celebrentur.
 Atq; preces dentur / sibi q; mori auxiliantur.
 Si fuit ignarus confessio / vel sine posse
 Siue latens tacuit aliquod mortale scienter
 Aut anathema tacens / sic solui iure nequiuit.
Ambr. Oblitus pene non facte iam sibi iusse
 Est dubium facta confessio sic iteranda.

12. ca. De predicatione et doctrina.
 Resbiter / ut ve teneas loca discipulorum
 Doctrina sequere christi / velut vnus eorum.
 Castus discipulis precepit vbiq; docere
 Doctrinam populis / qua possint labe carere.
 Purgatis maculis / eius mandata tenere
 Ornati titulis / celesti sede sedere.
 Illi profecti parere cito voluerunt.

Ambr.

Valde profecti / casti vitam tenuerunt.
 Fortes et recti / casti legem docuerunt
 Plures erecti per eos de sorde fuerunt
 A patre directi / fructum in agnum retulerunt.
 Cur bene dilecti / celi sedes habuerunt,
 Sic facias igitur / ut eis si velint bene fiat
 Sancte viuendo / casti documenta docendo.
 Instue subiectos / ut eos facias bene rectos
 Hoc ex officio tibi competit appropriato.
 Grex non instructus vix est vnq; benedictus
 Si male ducatur grex / pastor vituperatur
 Si male perdat grex / pastor fraude notatur.
 Verba dei serere / debes populumq; docere.
 Usq; scias facere / debes sacra scripta videre.
 Ac intelligere / super istis sepe studere.
 Nam cito deficere posses secus / atq; nocere
 Ut valeas esse doctor bonus / ista necesse
 Sunt tibi precipue / que debes corde tenere.
 Sit tibi vita decens / bona lingua / scientia / prudens
 Conueniensq; modus / intentio sit tibi castus
 Comoda detq; / verba sint sacra lege probata.
 Sic ab errore doctor caueasq; pudore
 Sed quia labuntur subito qui multa loquuntur
 Si dominus mentes custodiat / atq; loquentes
 A domino quere / q' dicta tibi det habere

Ambr.

Ambr.

Creator ineffabil' domine deus ap' q' qui de thesauris sapie tue noue ordines
 angeloy annotasti. cp

credendum. arri. et p. d. s. c. t. u.
Cauenda culpa et pena eterna.
Agenda opera virtutum.
petenda gratia eterna.
expedenda gloria eterna. *et doctrina*

Et te conseruet in eis ligamq; gubernet.
Absq; deo fieri bona non possunt neq; dici.
Sancta fides culpa virtus et gloria pena.
Hec sunt precipua per te sermone docenda,
Sermo tuus gratus sit / *ut* / premeditatus
Clare prolatus / seruens / bonus / et moderatus
Vtilis / conatus / sit congruus / atq; probatus.
Non tamen elatus sit / nec nimium faleratus.
Semper sermones fac iuxta conditiones
Illorum qui sunt presentes nam magis pluit.
Est aliter clericus / q; laycus erudiendus.
Est aliter plenus suadendus / q; vir egenus.
Detrahit hinc vere / qui vult publico pferre
Culpas absentium / non est modus hic sapienti.
Si populum doceas / et corripas sapienter.
Que bona sunt facias / mala per fugias vehementer.
Te deus accipiet / saluum faciet reuerenter.
Nec si non facias / peccas valde violenter.
Nec tibi sufficiet si solum sit pia vita.
Si deficiat doctrina regens / bona fama,
Non facias vng; que culpas / ne tibi quisq;
Dicit / te medicum cura quibus inq;
Verba dei recita / factis documenta merita.
Probat doctor ita / si constet ei bona vita.
Si doceas sana / faciens contraria vana.

si q. *h. d. a. z. n. c.*
f. m. o. g. d. i. *l. v. i. t. a. d. a. e. d. e.*

Act. *incept. d. m. s. g. f. u. c. e. c. t. d. o. c. e.*

Act. *incept. d. m. s. g. f. u. c. e. c. t. d. o. c. e.*

(Sicut campana) te nunpis mente prophan a,
Incepit facere castus / post verba docere.
Sic debes agere / poteris sic corda monere.
Despicitur doctor / vicinq; corrigitur actor.
Spernuntur verba / cum despicitur mala vita.
Si bene demostres omnibus sed non tibi credunt.
Tu te restauas / tamen ipse se male ledunt.
Ergo doctrina tibi sit fama hospita vita.
Ut sic saluetis / et pluribus auxiliatus.

13. ca. De septem horis canonicas dicentis

Septem horis nocturnis atq; diurnis
Debes laudare domum / laudando rogare
Pro te / biectis / laudatis / bene tatis
Diuis / defunctis / orthodoxis quoq; cunctis
In templo stando vigilanter / et officinando
Nam tibi collata sunt ecclesie bona grata
Ut bene seruicia valeas exsoluere diuina.
Est onus adiunctum mundano semper honori.
Non decet vt fructum sumas / parcendo labori.
Quisquis onus ferre negat est indignus honore.
Quiq; labore non vult decet hunc male stare.
Fac opus iniunctum vt merearis emolumentum.
Nam labor est paruus et fructus erat tibi magnus.

^{manu calandis . si hore} Nocte ihesus captus dampnatur iudice prima.

Ducitur in terna / ^{septa} crucifigitur hora.

Mortuus in nona / ^{fuit} lingua respere fra.

Conditur extrema / ^{aut} septem dicimus horas.

Ab sacra promotus debet / ^{nec non} titulus

Quidie certas / ^{sic} dicere sumite horas.

Ut benedicatur cistus et mors ^{recolatur}.

Electe ^{pausando} dic horas / ^{non} proorando.

Dicas ^{attente} / ^{dic} totum ^{supplice} mente.

Dic ^{iuxta} morem / ^{primo} dicasq; ^{priorem}

Cum domino loqueris ^{grans} / ^{non} ergo ^{vageris}.

Atq; ^{libens} ores / ^{aliorum} cernes labores.

Cerne / ^{deus} quare / ^{sic} te ^{voluit} decorare.

Qui bene non dicit horas / ^{deus} huc male bicit.

Sed plus delinquit aliquis / ^{qui} spote reliquit.

Simcopa vitetur / ^{versus} non ^{anticipetur}.

Donec finitus omnino sit bene primus.

Scabit defectus ^{vixit} demon / ^{meptus}

Quidie multos / ^{valet} ex ^{hns} scribere libros.

Certe ^{pelle} foras / ^{dum} dicitis ^{prel} biter horas.

Claude ^{tuam} mentem / ^{precibus} diuina ^{petez}.

Cor ^{sursum} moueas / ^{vbi} sut ^{que} ^{poscere} ^{quas}.

Si non attendis ^{que} dicitis / ^{te} reprehendis.

Vix ^{deus} exaudit illum / ^{qui} cor ^{sibi} claudit.

Quando ^{rogas} ore / ^{simul} ora ^{supplice} corde.

Quotidie

Quotidie

Quotidie

^{beatq;} Ut quod profertur lingua / ^{bene} cor ^{meditetur}.

Non est dulcoris / ^{oratio} solius ^{oris}.

Plus ^{deus} ad ^{cor} da ^{spectat} / ^{q;} ^{dulcia} ^{verba}.

In templo ^{vanum} fuge ^{sanctum} / ^{dilige} ^{planum}.

Dulcem ^{deuotum} / ^{qui} ^{conferat} ^{ad} ^{pia} ^{votum}.

Cautus ^{pausate} / ^{iuxta} ^{tempus} ^{moderate}.

Non ^{clames} ^{tatum} / ^{ne} ^{cogaris} ^{inquere} ^{canti}.

19. De custodia et regimine subditorum,

¹ Pastor oves ² pascit / ³ gubernat / ⁴ cura / ⁵ defecit.

Custodi / ^{nosce} ^{pama} / ^{pietate} ^{paterna}.

Sic ^{q;} ^{cum} ^{pace} ^{yniat} ^{ad} ^{regna} ^{supna}.

Dicitur a ^{paltu} ^{pastor} / ^{quoniam} ^{sine} ^{fastu}.

Est ^{bene} ^{pascendus} / ^a ^{pastore} ^{regendus}.

Sic ^{bene} ^{pascatur} / ^{per} ^{te} ^{grax} ^{et} ^{foueatur}.

Ne ^{si} ^{perdatu} / ^a ^{te} ^{merito} ^{reperatur}.

Pasce ^{quidem} ^{verbis} ^{domi} / ^{sanis} ^{velut} ^{herbis}.

Exemplo ^{vite} ^{terreno} ^{subhioq;}

Pastor oves ^{cura} / ^{quarum} ^{spectat} ^{tibi} ^{cura}.

Sis ^{ipsis} ^{medius} / ^{et} ^{fidus} ^{semper} ^{amicus}.

Si ^{sint} ^{infirme} / ^{per} ^{te} ^{fiant} ^{bene} ^{firme}.

Si ^{fiant} ^{claudes} / ^{fac} ^{q;} ^{vabant} ^{sine} ^{fraude}.

Quomodo ^{cura} ^{possis} ^{animas} / ^{meditare}

Cum ^{cor} ^{exurat} / ^{ne} ^{te} ^{barata} ^{foeus} ^{vnt}.

Ad que nos pascit dicitur
deus per dicitur qd n
1. cor. 13. 17.

Christiana doctrina no
est credendus
sed amendus
regendus
spectandus

... salubres remedia dno

Non reputare parum curam debet animarum!
Pro cura quam Christus se sumptit amatum

Assidue cura de commissa tibi cura
Si bene non curas penas queris tibi plures

Si sic procuras animolentes perituras
Cur plus non curas animas nunquam moturas

Si male tunc curas penas patietis futuras
Ergo cura te bene cura nam deus a te

Juxta sermonem scriptam repetet rationem
Pastor oves stando defende lupumque fugando

Ut non dispergat ipsas nec gutture stringat
Si non defendis venientesque lupo recedis

Lac lanam prendis et pellem postea vendis
Acriter offendis dominum sic ab mala tebia

Ergo defende turbatoresque reprehende
Sic defendatur a demone ne perimatur

Esto gubernator ovium vigilans speculator
Ductor precedens director ad omnia prudens

Si bene vis regere debes primo tibi cauere
Ne facias temere quod deberes inhibere

Culam perficere casti facienda replere
Actus prospicere populi moresque videre

illos corrigere quos seceris male habere
Omnes intruere prauos iuste cohibere

Cunctos dirigere quod possint recta tenere

10
12
14
16
18
20
22
24
26
28
30
32
34
36
38
40
42
44
46
48
50
52
54
56
58
60
62
64
66
68
70
72
74
76
78
80
82
84
86
88
90
92
94
96
98
100

oves defendi
Lapide fundat bna
dando da cora goluti

qd amanda
debet
qd agenda

Dote consulere miseris donando valere
Sic poteris vere domino populoque placere

Ergo sic pastor populum ducas ad ovile
Ne summus pastor tormentum det tibi vasa

Pastor oves serua custodi cerne reserua
Non dormitando custodi sed vigilando

Nam dormitator non est lupus infidiator
Si sit ovis errans ipsam satagas reuocare

Ne lupus hanc temptans ipsam possit lacere
Pastor ouem solam querit portatque reuertam

Sic et qui queras errantes atque reducas
Qui recipis decimas nec non oblata libenter

Quare sic animas custodis insipienter
Nunquid sunt anie sic casti morte redempta

Plus tibi quam decime vigilanti corde tenende
Si bonus es custos ovium curate sacerdos

Summus honorabit te custos et peramabit
Nosce tu vultum peccatoris corage stulium

Qui peccat publice vel viuere fertur iniquus
Inquit egra prauis alia cur est retinenda

Est medicanda seuis ab ovili reicienda
Si non cognoscas errantes noscere potas

Que non noscuntur nunquam quippe bene reguntur
Pastor oves prama contra contraria clama

Quisque bonus pastor ovium fore debet amator

10
12
14
16
18
20
22
24
26
28
30
32
34
36
38
40
42
44
46
48
50
52
54
56
58
60
62
64
66
68
70
72
74
76
78
80
82
84
86
88
90
92
94
96
98
100

10

Ampt

10

12

14

16

18

20

22

24

26

28

30

32

... d. c. sic et p...

cas. p.

... alif. vobis dno...

ovius

Et vitam ponat / q̄ eam in ouile reponat
 Dixit enim castus petro / si diligis hñs plus
 Pasce agnos meos / vt reddas michi magnos
 Non bene sequare poteris / quos spernis amare
 Seuat eni q̄s amat / quiuis / p̄des cito clamat
 Sis ouibus gratus / vt ab iphs sis peramatus
 Est vbi fractus amor / comuiter est tibi clamor
 Non tamen errorem patiaris propter amorem
 Dilige plus animas / tibi plus q̄ cetera caras
 Non extollaris rectore / quia sic veneraris
 Sis socius populi / sedans vestigia christi
 Non sis austerus subiectis / siue proteruis
 Esto bonus humilis / p̄uerhs est o virilis
 Confoueas humiles / v̄t te conuolte rebelles
 Esto regendo pater / portado vclut pia mater
 Egris compatere / quos debes sepe videre
 Et supportare / mendicos sepe iurare
 Mestos solare / moneas leuiter tollerare
 Turbida q̄ profunt aiaibus nec secus ab sint
 Hostes pacifica / seda prudenter miqua
 Cauter concordia / que sunt discordia corda
 Custos ergo bonus ouium sis / propter amorem
 Vt pastor summus / summum tibi det honorem

14.
 De defensione iurium ecclesie

14.

Ecclesie iura rectore defendere cura
 Ut non leuatur p̄ quecuq; / nec minuatur
 Si m̄le defedis boni templi / te m̄le lebis
 Nam si p̄bideris negligens / reparare teneris
 Si defendendo sumas causam vel agendo
 Hoc fac consulte / ne consumas bona stulte
 Non alienare debes nec dissipare
 Ecclesie terras nec uis aliquod / secus eras
 Et grauis est pena tibi / si facis hec aliena
 Ni foret ecclesie sic vtile siue necesse
 Est et consensus super hoc maiorum habendus
 Nec alienata sine forma / fuit reuocata
 Non tamen usurpes aliorum iura / ne turbes
 Qui nimis immergit effundit sepe cruorem
 Qui nimium pingit causat sibi sepe dolorem
 Non licet iniustam te causam ducere iustam
 Ducas prudenter / ne perdas eam negligenter
 Ecclesiamq; tuam caueas aliq̄do grauare
 Debita persoluens vel promittens aliena
 Aut quibus hec fieri possent tradendo sigilla
 Si contra faceres / suspensus eo remaneres

15.

De distributione bonorum mobilium

Etor q̄ recipis bona casti/iure tenenda
 Iuste percipere/dare/disp̄sare/tenere
 Vt racō dicat/et ius scriptū maifestat
 Ad certos vsus tibi sunt data/non ad abusus
 Non tamq̄ propria vel iure parentis adeptā
 Cur hies tristis/si forsan abucaris istis
 Ex hīs debentur tibi victus/amictus honesti
 Et seruatorum simul ecclesieq; tuorum
 Ex hīs pro meritis sunt hospicio refouendi
 Existis onera sunt ecclesie tabuenda
 Ex hīs subsidium maioribus est faciendum
 Iuxta mandatum uicis iustum/moderatum
 Cetera pauperibus cristi donare teneris
 Quorum non dominus/sed baiul⁹ esse uideris
 Ni forsan pauca teneantur ad illa gerenda
 Que uerisimile quandoq; uidentur abesse
 Sic fac ut sūpt⁹ ualeas portare modeste decet
 Quisq; suum potest onus cuius sit/oporet
 Aut non sufficies/et egenus deniq; hies
 Et quibus debes dare forsan postea queres
 Conseruande statum/restitum fiat moderatum
 Non excedentem/sed honestum sufficientem
 Pie caueas sane/ne consumas bona uane
 Non in peccatis expendas/sed pietatis
 Ex hīs fac opera/ne perdas gaudia uera

Non decet expēdi male/presertim bona templi
 Parce sustentas/hīs non ditando parentes
 Ad sustentandum da/non ad magnificandum
 Ratio da plenis large frequenter egenis
 Nam bona templorum fore dicuntur minimorū
 Cur male consumis/que casti munere sumis
 Cur male defastas bona cristi/nec bene prestes
 Pauperibus cristi/tollis male quod posuisti
 Cur eras afflictus/tandem predo maledictus
 Qui das non causa iusta/licita vel honesta
 Personae turpi sicut nummum meretrici
 Aut consanguineis ditandis/non refouendis
 Seu pompa mundi/loapletū siue potenti
 Debita pauperibus bona ferat raptor miq;⁹
 Reddere de proprijs debet templo vel egenis
 Si proprijs careas/sumptus minuēdo reducas
 Ecclesie dona proprie specialia dona
 Quā tibi te donat reus est qui nulla redonat
 A quo plus recipis/plus illi nempe teneris
 Subuenias miseris/necnon et religiosis
 Ut tibi cum superis profint precibus studiosis
 Quod sumis gratis/da paupertate grauaris
 Gratis cepisti plus forsan q̄ meruisti
 Non ut diceris/sed egenis auxiliens
 Paupertate punctis si non ualeas dare cunctis

Plus omnibus propriis dare debes / atque propriis
Atque pudoris / captis / et debilitatis
Illis precipue quos summe noscās egere
Nullis sunt dāda bona / non paucis cumulāda
Semen enim sparsū plus prodest quā accumulātū
Tamquā vicino / bonus hospes his peregrino
De te suscipiat deus / ac hospes tibi fiat
Cum facis expensas / si non de paupere pensas
Mas male dispēdas / prauas queris tibi mēdas
Lazarus et diues diuerti funere ciues
Dent tibi doctrinam / similem vitare ruinam
Quanto plus dabitur tibi nūc / de prosperitate
Tanto plus petitur / facias nunc de pietate
Aut aliter dabitur tibi plus de noxietate
Largiflue tribue / data prorsus / qui scis obsūt
Que dederas miseris tua sūt / ea que tua nō sūt
Que dederas miseris tua sūt / aliter tua nō sunt
Non te decipiat tua spes / vite diuturne
Cum se nemo sciat etiam durare diurne
Diuens ve sanus benefac / non sis tibi vanus
Per bona que facies viues / saluus quoque fies
Dona viuendo bona templi / non moriendo
Noli differre / cum tua nequeas bona ferre
Ex his non poteris testari / cum morieris
Saltem de iure / rationes monstrant tibi pure

26
Ni dispenseur teum / tibi que licencia detur
Tanquam seate nunc tibi sit dare cure
Ut te precedant quasi lux / nec te male lebāt
Tempus hīs expectās / ipso prouabitur optans
Cur das tā modicū domino que queris amicū
Cur vis cōgere que non potes retinere
Id des quod seruas / hosti nam forte aceruas
Vel tollent fures / aut rodent tū ea mures
Cuncta / vel in morte dimittes / hoc sine forte
Perdis medicus / quod habebit tunc inimicus
Nūquā perduntur que pro casto tribuūtur
Inuenies iuncta tibi post mortem data cuncta
Que tibi proficiant plus quā que postea sient
Ergo dispensa quod habes / ut sic merearis
In te sic pensa quid erit / si cras morieris
Vix mories modicū nec post retinebis amicū
Qui te viuentem sociant inuentem morientem
Current ad spolia / tua si possint capiendā
Illud quod dederas pro casto semper habebis
Cetera inuentur / male forsā distabuuntur
Et vastabuntur / et pro te nulla dabuntur
Ergo distribue sicut sancti statuerunt
Ecclesie fructus / ne prauos dent tibi luctus

Vtra mandatum casti/nobis referat
 Ex euangelio sancto referente matheo
 Fratrem corripere peccatē quisq; tene
 Ut careat scelere/nisi quando per ista timetur
 Detrior fieri/vel non correctus haberi
 Vel si speretur q; proximus inde grauetur
 Aut si tardetur quia nondum tempus habetur
 In simili peccans publice/super hijs prohibetur
 Ut bene corrigere valeas/te corripe bene
 Ut sic correctus possis reprehendere rectus
 Qui vult corripere debet se reddere dignum
 Non odio facere/nec se monstrare malignum
 Corrige prudenter subiectos et reuerenter
 Dogmata suscipiant/et parentes tibi fiant
 Nobilis est anim⁹ homis/aut primo monē⁹
 Dulcibus est verbis/et si spernatur acerbis
 Argue peccantes publice/mala scābala dātes
 Ut conuertantur/et ab hijs alij retinuantur
 Si tibi non crebant/nec ab alijs fore recedāt
 Ut fiat cura/prelato dicere cura
 Non facias vt helij/ne perdas gaudia celi
 Qui male correxit natos/aliter bene rexit
 Cur hijs priuatus fuit/et cruce morte necatus
 Prauos corrigere virtus est maxima/ vix
 Iusti verantur/nisi prauū corripiantur

De sepulturis

Xpedit hos scire/quos non debz sepelire
 Nā sec⁹ cito dñicē posses et scābala sere
 Qui cū mortali culpā mortē manifeste
 Aut interdictus/nec non anathemate victus
 Iure sepultura sacra poni prohibetur
 Si certis signis hunc constet penituisse
 Nam tunc defunctus absolū debet ab illo
 Qui viuum poterat absoluere/post sepeliri
 Ac tamen heredes sua debita soluere debent
 Sed publicus raptor/aut ecclesie violator
 Emendam monitus contempnēs reddere sanus
 Nec bene sine cauens/faciens fenus maniste
 Non nisi sub certis formis debent tumulari
 Quamuis confessi fuerint/et sine soluti
 Hi qui descendunt publicis ex torneamentis
 Quamuis soluantur/ad penam non tumulantur
 Defunctos heretici sepelit quicumq; scienter
 In tumulo sacro/credentes hijs re fauentes
 Siue receptantes/vsumantes manifestos
 Aut interdicti prelati tempore quemq;
 In non confesso casu iure relato
 Aut anathematos publicos nondum releuatos
 Aut interdictos expresso nomine dictos
 Canonico iure mox est anathemate captus

19. De sententia excommunicationis et interdicti

excoicaty
 Rbiter quia valde ne fis anathema.
 De pās / lites / 2 pluima scābala vites.
 Nec patē dāpnā q mai⁹ fert anatheā.
 Dic non eligitur / non eligit / et prohibetur
 Ecclesie pōca / communio / hē sacramenta.
 Trābitus est sathane / pōibus caret ecclesie qz
 Ac sibi legitimus prohibetur quilibet actus.
 Officium sacrum non presumas celebrare.
 Ut prius / ecclesiam specialiter officiare
 Pensus ab officio / sic introductus ab illo
 Aut anathematus est talis anozimalus actus.
 Cura romana te possit solvere sola,
 Sic que loco celebrans interdicto / reus exas.
 Nos interdictos publicos anathemate stictos
 Ad cristi sacra non admittas sacramenta.
 Nec non officia diuina / vel ad monumenta
 Nam seais / ingressus est ecclesie tibi claus.
 Si post officias hanc / mtus cruce astas.
 Nunq̄ ptiapes hns quos anathema cohercet.
 In simul orando / comedendo / siue bibendo
 Oscula dādo / vel munera / siue loquendo
 Siue salutando / vōdendo sibi vel emendo
 Aut quomqz modo / nūgaku iure remissa.
 Exceptio.

excoicame mōiore
 Nam seais es iure restrictus / clauē minore.
 Que solum pellit quem sacris percipiendis.
 Casus excepti / supz hoc sunt iure reperi.
 Coniunx et nati famuli qui debita querit.
 Ignorans supz hns / et dicens vtile mentis
 Et qui vitare nequit hos / vigente necesse
 Participant iure scriptis anathemate tute.
 Hns participes casu vitato tibi iure
 Non celebres primo / donec soluaris ab illo
 Te tamen absoluat proprijs de iure sacerdos.
 Dum non particeps in camine / quo religatur.
 Nam pena simili cum primo tunc religatur
 Et tunc absolui debet / a iudice primo
 Si celebras certus / stans clauē minore ligatus
 Hod gūiter peccas / sed anozimal⁹ minime stas.
 Nullum presumas pena moiore ligare.
 Si primo moneas hunc / ter vel sufficienter
 Hancqz fer i scriptis / causā quoqz scribere debes.
 Ac infra mēsem / seais es suspēsus ab ingrediedo
 Ecclesiam / nec non diuinis officijsqz.

20. De septem peccatis mortalibus
 E caras vita / septem mortalia vira.
 Maxima delicta que sūt capitalia dicta.

Corro

Effertur qdlibet pccati mortalis

Dicantur capita/ quia subsunt plurima membra.
 Sed mortalia sunt/ quia (tam mors) nimis obsunt.
 Quoduis mortale viciu[m] sit perniciale
 Nam mentem maculat/ et facto flamine priuat.
 Offendit dominum spernendo/ vulnerat ipsam
 Auferit splendorem domini/ nec non et amorem.
 Debilitat/ mentem cecam faciens et egentem.
 Ad nihilatq; bona/ que sunt in crimina nata.
 Mortificat merita/ que conuulerat bona vita.
 Interimens animam/ dampnat finaliter ipsa.
 Efficit ingratiu[m] vitam tollitq; beatam.
 Eternam penam dat/ perpetuamq; cathenam.
 Peccator vicio mortali perditur vno.
 Si conuertatur prius ex hoc qd moriatur.
 Quamuis non tantam patiatu[r] carcere penam.
 Quantam suffereret si crimina plura teneret.
 Non sunt iniqua tamē hinc bona/ sed p[er] gēda.
 Nam admittunt que pro domino peraguntur.
 Omnia (que sunt in mortali) bona prosunt.
 Nam mundi bona dāt/ et de mo[do]s arma refrenat.
 Mentis illustriant/ citius tormenta minorant.
 Ad maiora bona donant vsum facienda.
 Non tamen eternam possunt acquirere vitam.
 Nec cum purgantur homines hec viuificantur.
 Sed bona (que sunt post mortificata) reuiuiscunt.

are qd dicitur

21

Sed quia vitantur melius ^{ua mala} que notificatur.
 Infra scripta nota/ tibi sunt vt crimina nota.
 Numq; sis tumidus/ aut mūdus/ accidiosus
 Non sis dampnosus/ caucas sic esse quosus

De peccato superbie

On sis elat[us] oculis/ nec corde leuat[ur]
 S; huilis/ placid[us] nō van[us] siue supb[us]
 Culpe p[ri]ncipiū fuit alta supbia p[ri]mū.
 Angelus inflatus quando cecidit reprobatus.
 Demonis est seruus/ peccato quisq; superbus.
 Iungitur insano/ quem gloria v[er]at manis.
 Displicet actori non subditus eius honori.
 In dominū serpit sūmum/ quicumq; superbit.
 Cum bona quis credit ex se/ meritis vel habere.
 Del falso tribuit sibi/ quo se credit egere.
 Aut alios spernit/ plus credens sepe valere.
 Quatuor hinc rebus quis dicitur esse superbus
 Spernit obedire tumidus/ vult obuius ire.
 Vult apparere melior/ male cepta tenere.
 Cunctis preferre se vult/ sua magna referre.
 Numq; rancores dimittit/ et ambit honores.
 Nulla molesta pati/ hic gestus est variati.
 Quancūq; bonus fueris/ essendo superbus.

Totum depravat/te: sola supbia dampnat.

Angelus e celo tumidus descendit in ymd.

Quomodo tu poteras ascendere/ si tumidus sis.

Cuncta de^o cernit/ humiles amat/ ardua spmit

Deprecat elatos/ humiles sociat sibi gatas.

Sperne superbire/ si vis ad summa venire.

Na de^o exaltat humiles/ tumidos retro iactat.

Ut non miferis/ memoz esto quod morietis.

Unde venis/ tene/ quo vabis/ te quoq; sperne

Si tu sentires quo vabis/ et unde venires.

Nunq; videres/ sed in omni tempore fletes.

Mettimeas vento/ semper futura memento.

Vermibus esca caro fit/ amictu fulgida raro.

Inspice quos flores/ quales caro donet odores.

Dat caro fetores/ vermes/ variosq; dolores.

Ne reputes mores pprios/ videas meliores.

Inspice defectus pprios/ quibus es malq; rect.

Unde superbis homo/ cui flebilis extat origo.

Vita caduca brevis/ quis est mors & mala senis.

Es similis feno/ sacco putredine pleno.

Et flora nascenti/ vento feruente cadenti.

Es pulcher fortis/ sterneret spicula mortis.

Ymmo sola febris faciet te stare latebris.

Nobilis es genere/ debes humilis magis esse.

Nobilitas morum plus est q; progenitorum.

Nobilitas generis mortem superare nequibit.

Es dives prudens/ rapit hec mors aucta retrudes.

Es bonus es iustus/ laudatur bans tibi cristus.

Hec tibi non tabuas sed cristo/ qui bona donat.

Omne bonum tabuit domin^o/ aut inde supbis.

Omne bonu tollit/ cum vult/ aut ergo tumescis.

Omne malum prodit ex te/ aut humilis non sis.

Est humilis cristus/ aut tu vis esse superbus.

Non sis pomposus/ presumens/ ambiciosus.

Es similis sathane/ si vis ascendere vane.

Mentis laquores queris/ cum queris honores.

Vis fore sublimis/ indigne stabis in ymnis.

Si sublimis indigne/ tu patieris in ymnis.

Expers esto doli/ dominum contempnere noli.

Contum contempnit qui non delinquere tepnit.

Nunq; maiorem contempnas/ siue minorem.

Illic quem tempnis/ dabitur lup forte preennis.

Et tu contempnere/ forte/ patieris vt ameris.

Nemo scit an odio vel amore dei sit.

Ne sis indignus/ caveas tibi nettimor mfit.

Non te collaudes/ stultorum despice laudes.

Laudes stultorum no sunt/ nisi dagna honoru.

Te stultus laudat/ ut per tua munera plaudat.

Non q; sint vera/ que dicit/ sed petit q;.

Laude superbire te vult/ et fraude peris.

Te bona laudabunt/ ac propria facta p̄babūt
 Si cum laudaris/ talis non iuueniaris
 Erubescas corde/ te fortius inde remorde.
 Si collauderis vix/ non inde leueris.
 Sed casto dona laudes/ qui dat tibi bona.
 Nūq̄ his victus cordi/ concordet amicus.
 Sicut depictus (non vivens) est homo fictus
 Non his p̄p̄c̄ta/ bonus apparens/ malus intra.
 Non vult cr̄st̄ ita/ sed plus vult corda polica.
 Sic in secreto viuas/ velut in manifesto.
 Nam nullus fatur/ operatur/ vel meditat̄.
 Quod non cernatur/ et ab omnipotēte sciatur.
 Qui mala vix celat/ sed punit. et ipsa reuelat.
 Postea confusus reus est/ et sepe retrusus.
 Fiat/ vbiq̄q; procebit fumus ab igne.
 Quiq; diu latuit/ subito quandoq; patescit.
 Dicit p̄p̄c̄ta/ quib; prodest laus sine vita
 Si nunc lauderis/ ac inferno crucieris.
 Cur vis laudari potius/ quam iustificari.
 Cur parere bonus/ et non vis bonus esse.
 Quid valet tibi h̄c laus/ p̄ q̄ sit t̄ta tibi fraus.
 Tandem p̄bit tua fraus/ et laus remanebit.
 Nil est tam rectum/ quin sit quandoq; reperiū.
 Credas q̄ nullum remanebit crimen multum
 q̄ nulla malus impunita. nec bonū p̄remiatū.

q̄ d̄ fitz amon

piro. q̄

De peccato inuidie

Inuidiam fuge/ studeas et amore caletē
 Que reddit corpus fixum/ faciēs miq̄ū.
 Inuidus est tristis/ aliorū cū bona cernit
 Gaudet in dāpnis/ bona nō nocēat sibi q̄uis
 Si quis sit tristis/ quia lebi se timet istis.
 Aut aliquid dignū/ non hunc censeo malignū.
 Demonibus est similis/ emul⁹ ob bona tristis
 Demonis inuidia peccauit adam/ tuit et eua
 Clamat abel iustus/ fratris liuore preemptus.
 Inuidia cristus fuit iniuste crucifixus.
 Inuidus impugnat verum/ de fratre susurrat.
 Detrahit/ accusat/ aliosq; inuare recusat.
 Propter liuorem fraternum/ frangit amorem
 Lū nunc cecatur/ de re munda maculatur.
 Si primo lebit/ liuori quisquis obedit.
 Semet contorquet/ in sua tela retorquet
 Languet/ marcescit/ homo inuidus/ at; senescit.
 Corpore macrescit/ et vix in corde quiescit.
 Cum mea res crescit/ et causam reddere nescit.
 Nil sibi decrescit/ sed in hoc mēs praua patescit.
 Si bonus excedit ipsum/ vel ei quis obedit.
 Emulus hoc credit amittere/ cor sibi lebit.
 Si tibi non aliquos inuidia fert inimicos.

710

aliqui bonū et malū

Multos invidia tibi dat iustis inimica.
 Invidus ex modico fertur sepius hostis amico.
 Cur advertendum super hoc est / atq; cauendū.
 Invidus infelix est / quo posset esse felix.
 Nam si diligeret bona fratris / lae careret.
 Et sibi proficeret / quia partē iustam haberet.
 Sed quia frās odit bonā se grauat: et male pdit.
 Os quod custodit non vobitur: neq; vobit.
 Invidē qd cōstat tibi qd doming michi pstat.
 Cur tibi subtractū reputas / donū michi factū.
 Cur sic torqueris / de quo gaudere iuberis.
 Te misec affligis / in te tua spicula figis.
 Dilige virtutes alienas / atq; salutes.
 Numq; displiceat tibi pperitas aliorum.
 Cum tibi nō noceat / placeat tibi fructus eorū.
 Sic non peccabis: cum iustis participabis.
 Si plus indignis detur / forte benignis.
 Mundi diuitie / non poras corde moleste.
 Nec sibi sceletis / sed corde pio mediteris.
 Quis deus hoc fieri vult / aut permittat haberi.
 Ut castigetur ex hoc / vel post crucientur.

Apostrophe.

Amphip.

Ca. 23. 23.
 De peccato accubie

23.

De peccato accubie

23.

A Cedia lique / que dat mala tibia vite.
 Cedia virtutis fugena sūt dāna salutis.
 Casticiā mētis caueas / pl⁹ q̄ mīla dētis.
 S⁹ triciem fugias / nunq̄ piger ad bona fias.
 Si bona tristis obis diuina / vel ipsa relinquis.
 Sedens et negligetis / que consummare tencis.
 Vel contristeris / cum nolens hec operetis.
 Aut nimium tristis / ppter queuis mala si fctis.
 Quatuor hīs dictis sic accubiosus habebis.
 Dilige diuina / q̄ viuas absq; ruina.
 Et tibi sanctorum semper memoz esto bonorum.
 Fac bona gaudentes / mala sustineas patienter.
 Ne perdas meritum / pro casticia vel amicum.
 Dicia non queras / quique celi gaudia speras.
 Dca mīvites / plures caro dat tibi lites.
 Dca qui sequitur / raro cultus reperitur.
 Raro perficitur / raro virtute potitur.
 Raro ditatur / raro bene mundificatur.
 Denis temptatur / per carnem plus supatur.
 Fctius inficitur / citius q; moritur.
 Dca sunt iuuenum / menti plerumq; venenum.
 Est iuuenum paula / viciorum maxima causa.
 Si fortis comedat / bibat / et iaceat / bene stando.
 Dicit est cōtinens / nisi fessus / multū peccando.
 Dca vitantur ergo / ne tot mala dentur.

Ca. p. cano. homin. s.

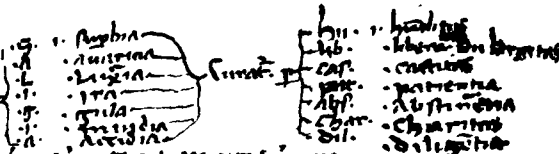
Corpus veretur / ^{si p.} mens non maleatur.
 Factus homo factus / ut factorem veneretur.
 Nascatur conetur / et taliter hic operetur.
 Ne quietur / in celis et laicietur.
 Accidiam / aua mundi / causat / caro pigra.
 Corporis mentis sed ure deo negligentis.
 Propter mundana / que sunt fallacia vana.
 Noli maiora dimittere / nec meliora.
 Primo deum quere / reddendo sibi sua vere.
 Postea ara bona mundi / non nocitura.
 Ut speculatiuus / a diuus sis bene viuus.
 Carne non plangas / sed eam si pigra sit / angas.
 Dum serues sanam / ganem / conuelle prophanam.
 Ut cito consurgat / sic mentes se quoq; purgat.
 Surgat: et exoret / studeat: vigilando labore.
 Nempe laborare debet / qui vult bene facere.
 Fac ancilletur anime / caro non domineat.
 Non bene procebis / si carni pronus obedis.
 Actus carnales restringas / ac animales. ^{ad animales d. f.}
 Qui sequitur motus / est a veritate remotus.
 Vastat rubigo ferrum cito: nil faciendo.
 Sic vastatur homo viuus: oia vana sequendo.
 Sicut turbatur aqua stando / ni moueatur. ^{non in motu}
 Sic tabescit homo / nisi se moueat quid agendo.
 Fac bona dum potes / nam propter omnia tenetur.

Si tempus perbis piger / ex hoc male perbis.
 Est tempus ^{parum q. forte cito} ^{inueniens ante 173 tuu} ^{apertur} ^{inuenit 2. tempore Ver. 19/2} ^{tempore ap. d. dilige} ^{ut deat 2. 13. 9} ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³
 Quod male ponetur / a te: tempus reuertetur.
 Inspice formicam piger / apte quere te spiciam.
 Sic fac presenti bene: tempore sic sis venienti.
 Ergo laboremus sancte: dum tempus habemus.
 Dignis dum possunt operari tempora desunt.

De peccato ire

Fugas iram / ne pestē det tibi iram.
 Iura delicta nutrix est scismatis ira.
 Ira furens animo / de verbis in actum.
 Sic triplici numero magnum facit ira reatum.
 Non obias aliquem / sed eum potius tibi placat.
 Quisquis obit fratrem / cessat ob hoc homicida.
 Ira refrenetur / rationi ne dominetur.
 Irracatur / mens sensus precipitatur.
 Cor conturbatur / et corpus dampnificatur.
 Verum suffocatur / iustus quandoq; grauatur.
 Pax eneruatur / discordia progeneratur.
 Lingua venenatur / nec non mors anticipatur.
 Non irascaris violenter / sed patiaris libere.
 De componendo / linguamq; manus retinendo.
 Ut fugias lites / iram super omnia vitas.

CONTRA VITIA CONTRARIIS CUMMULATA. VITIA

¶ Tangq̄ deliram / patientia temperet iram
 - Non sis crudelis / nec contra iusta rebellis.
 ¶ Posse tuo vites iram / discrimina lites:
 - Dum sis iratus / noli censere reatus.
 - Non bene censeres iram / si corde tenetes.
 - Mentem tranquilla / sic vt bene iudicet illa.
 ¶ Est iracundus homo princeps et furibundus
 - Si non placatur dulci verbo fugiatur.
 - Mentem responde pulchre taceas vt recede.
 - Vt sic placeatur / quando te maior habetur.
 ¶ Si quis te lebat / breuiter te corde recebat.
 - Noli vindictam / dominus sibi censuit illam.
 - Pro casto parce / qui vult te viuere parce.
 - Illam largire / si vis veniam repetere.
 ¶ Si non dimittis / offensas vt bene mittis
 - Non dimittentur tibi debita sed repententur.
 ¶ Si vis vindictam / queras a iudice dictam.
 - Vt sic purgetur / peccans camenq; veteretur.
 - Vltio ne detur / odio semper prohibetur.
 - Contra peccata / virtus est ira reprobata.
 - Vnde dauid scripsit / irascimini quoq; iustis
 - Mox vt peccare nolite sed illa vitata

Si placandi vices maiores.

Si videtur et ego videtur

pp. 2. 6. Cor.

¶ t sis preclarus / nec sis cupidus nec auarus.
 - Dixi vlli deo / cupidus auctis fit amarus.
 - Qui capit aut retinet iuste res alienas
 - Aut peramans / gazas domini preponit amori.
 - Qui satis est diues / cupit et plura non faciat.
 - Et qui pauperibus donare superflua non vult.
 - Omnes prefati merito censentur auari.
 - Furum / rapinam / fenus / fraudem / symoniam
 - Causat auaricia / ludum periuuria bella.
 - Radix auctorum fit nempe cupidus malorum.
 - Idola sectari mens impia fertur auari.
 - Crustus diuicias dixit spinas que pungunt.
 - Ergo despicias vt scorpio nequiter vngunt.
 - Pungunt diuicie corpus querendo labore.
 - Pungunt diuicie mentem seruando timore.
 - Pungunt diuicie cupidum perdendo dolore.
 - Semper sollicitus / pauidus stat diues si quis.
 - Nunq; stat elatus nec tutus diues auarus.
 - Raptorem plenum furum fore credit egenum.
 - Nec loca tuta putat gazas hinc inde remittat
 - Sollicita cura cupidus curat pecunia.
 - Sed bona ventura non curat preuulgata
 - Ac ubi thesaurus suus est habet vix auarus.
 - Nimiū preponit domino que fraude preponit.
 - Transgredit festa / mox est sibi missa molesta.

de offe. by auar. m. 6. 5.

de sauria p.

Tedet sermonis / p̄det noemam rationis
 • Dum modo succurrit / delinquere non reueretur.
 • Quamuis oratur miserorum non miseretur.
 • Durus vicinis et impius est peregrinis.
 • Crebro fidelis / reperitur raro fidelis.
 • Diuicijs uti nescitur sed semper abuti.
 • Munere cecatur / si iudex fit variatur.
 • Raro quietatur / gavis nunquam satiatur.
 • Et velut ydropicus / pl⁹ potas pl⁹ sit bundus.
 • Omnes thesauri nunq̄ faciant cor auari.
 • Quanto plus crescit / sensus inde plus famescit.
 • Et plus ardescit ambitio / quando senescit.
 • Plus flet p̄dendo cupidus q̄ gaudet habendo.
 • Et magis est seru⁹ / cum pl⁹ sibi crescit aceru⁹.
 • Semper egenus eris / si semp plus tibi queas.
 • Cum contentus eris / diues tunc efficiens.
 • Sufficit hic modici / si crustum queas amici.
 • Hic modicum viues / fac q̄ post his bene diues.
 • Quid tibi prodesset mundus / si tuus esset.
 • Ac animam pene torqueret / igne iehenne.
 • Si queas mūdū / te deprimet vsq; profūdum.
 • Plurima promittit / te nudum sine remittit.
 • De his diuinus / trahit / tanquā peregrinus.
 • Per mūdum vanum / fallacem sic q; p̄phanū.
 • Non insistendo mundo / sed p̄tereundo.

Non insistendo mundo / sed p̄tereundo.

• Laberis ad metam / vigem faciendo dietam.
 • Cura q̄ meta sit / disti munere leta.
 • Dona diuicias / ut diues in ethere fias.
 • Tandē paup̄ eris / nisi dādo nūc bona iueneris.
 • Ut tibi maiora dentur / largire minora.
 • Nemo capit quata / nisi bando libenter amata.
 • Da bona dū tua sūt / q̄ nūc data pl⁹ tibi p̄sūt.
 • Quam si preberes / cum non retinere valeres.
 • Que dare nunc linques / tali fortasse relinques.
 • Qui male vastabit / nec te donando iuuabit.
 • Eras si spes q̄ te plus diligit heres
 Sub terra positum / q̄ tu te diligis ipsum.
 • Raro defunctum repetere videbis amicum.
 • Diuus honoratur / defunctus pro iuuare.
 • Nec p̄ce nec missa / vir est elemosina missa.
 • Minus q̄ est pius / legatum vir datur etis.

26.

De peccato luxurie.

• Luxuriam fugias / ne vilis nomine fias.
 • Carni nō credas / ne p̄p̄m crimine ledas.
 • Luxuria peccat / quisq; cōsentit iactū.
 • Vel cum delectat / consentit agendo q; factum.
 • Actus carnalis / est semper pernicialis.
 • Septem capitalia dicta sunt tibi peccata.

1. Avaricia 7.

Que sunt insuperbia plene radicata.
Primo avaricia tenet principatum
Habens septem cornua quodlibet damnatum.

cornu p. 1.

1. Dura rapina / que sunt de eius foro.
2. Proditio / haus atq; cantant in hoc choro
3. Furta / q; peritura sine sanctitate.
Sunt atq; symonia de societate

2. Invidia

4. Invidia retinet secundam quoq; sedem.
5. Satellites (quos habet) fingunt tibi pedem.
6. Doli machinatio detractio scelus
7. Dolor q; in proximo susurum zelus
8. Plausus est delictum quod fit in abueris.
9. Secum homicidium trahens in diuersis.
10. Invidiam sociatur / omnia predicta
11. Vicia q; superant cetera delicta.

3. Invidia gloria

12. Terciam q; possidet / gloria manis
13. Cellam habens comites vanos et mantes
14. Inobedientiam / singularitatem.
15. Uindi q; iactanciam discordiam matrem
16. Ambulat presumptio cum omnibus istis
17. Mentis obstinatio atq; ypocrisis

4. ira

18. Animum impediens ira sedem quartam
19. Vere secum non ducens percu neq; martham.
20. Obium simul iram ducit atq; furorem
21. Clamorem / blasphemiam / mentisq; timorem.

Acidia

7. Mentis indignatio cetera gubernat
8. Vicia / perditio fit in quibus regnat.
9. Acidia reservat sibi sedem quintam
10. Omnes (in quibus regnat) ducunt pigram vitam.
11. Mentisq; vagantia nichil prodest iustis.
12. Erbor et tristitia / sunt ipsius gentis
13. Desperatio comes et ocum / tristis.
14. Fitq; peccati fomes in omnibus istis.
15. Nulla / iniquitas est carens omni bono.
16. Suaq; non inter est sedere in trono.
17. Honorum amissio fit associata.
18. Predictis in vicio / nec est deo grata.

Gula

19. Gula / sextam cellam possidet in mundo.
20. Trahens / amicitiam cum ventre profundo.
21. Inmundicia tenet sensum occupatum.
22. Sarilitas obtinet suum principatum.
23. Sensus ebetatio / dominatur multis
24. Fitq; / perturbatio sensus atq; mentis
25. Ebrietas / crapula que destruit mentem.
26. Sunt in eius cellula sequitur q; ventrem
27. Inepta leticia fit ipsius soror

Luxuria

28. Ersoluens / silentia lingue que fit error.
29. Luxuriam / vicinum tenet principatum
30. Et largum dominum tenet occupatum.
31. Inconsideratio res est viciosa

Et precipitatio non est virtuosa.
 Nullam instabilitas habet firmitatem.
 Odium dei metas transcendit iracundiam.
 Mutat amorem sui seculi affectus
 Singularitas sui ostendit defectus.
 Superbia radix est et stirps viciorum.
 Semper nocet nec prodest scola peccatorum.
 Hec sunt capitalia dicta que peccata.
 Cum sua familia vicia damnata.
 Confidens vicia tu recte curatus
 Et ea prepondera ut sic informatus.
 Medelam dare possis mente laucatis.
 Ut sic quisque debilis parte sanatus
 Demptis coniugibus quibus est concessus honestus.
 Luptatis species dicuntur hee scilicet septem.
 Inter non nuptos fornicare fore ferunt.
 Suprum causatur cum virgo nolens violatur.
 Coniugis alterius violator fertur adulter.
 Cum sibi cognatis incestus vel monialis
 Raptus cum rapiunt ac opprimit violenter.
 Contra naturam peccat sodomita nefanda.
 Effuge luptatam quia nemp tollit sophiam.
 Mortificans animam ledit cum corpore famam.
 Excitat mentem turbat valde rationem.
 Subvertit sensum consumit tempora sensum.

Offendit dominum / fert hostes / tollit amicum.
 Vires debilitat / corpus maculat bona vitam.
 Vocem peiorat / et vitam sepe minorat.
 Litres abducit / et plurima scandala ducit.
 Bona dei tollit / et fortis corda remollit.
 Obtenebrat visum / tandem tollit paradysum.
 Demonibus subdit / inferno denique tradit.
 Pro tam vili re vis tu tot dampna subire.
 Pro tam parua re vis semper mala tollerare.
 Si vis regna poli / mulieres cernere noli.
 Per visum stultum ledetur mens tua multum.
 Non cupias ludum sed castum respice nudum.
 Duce lege poli / mulieres cernere noli.
 Noli videri cum lasciva muliere.
 Ritus lascivus est quandoque multum nocivus.
 Ut non loquaris / vix cum muliere loquaris.
 Raro colloquetur nobiscumque cum muliere.
 Alliciunt homines in colloquiis mulieres.
 Que sunt blandiloque sunt precipue fugiende.
 Nam fallunt sepe quis videantur honeste.
 Dis non torqueris nisi sis socius mulieri.
 Absque bono teste nunquam sis cum muliere.
 Istud mente gerere nisi caueas a muliere.
 Non poteris vix crucifixo iure placere.
 Ut fugias actum / mulierum respue ractum.

1. Oscula contactus semper fugiantur ut actus.
2. Plurima dampna ferēs si tāgere vis muliēs.
3. Ut venenum fugias / mulierū munera spernas.
4. Si capis vel des mulieri te sibi subdes.
5. Ne p̄ces venere fugias procul a muliere.
6. Tangi serpente / nam lebit corda repente.
7. Ne pudeat fugere / si vis venere prohibere.
8. Cum nequeas aliter ipsam superare decenter.
9. Cetera peccata bene purgando superantur.
10. Turpē dampna melius fugiendo fugantur.
11. Ut bene te serues castum / loca tempora vites.
12. Si vis non vri / te non ungas nimis igni.
13. Cum mulier pulchra tēptat te / ^{de fūctō} tene sepulchra.
14. Ut meas moriem / ne prauam det tibi sortem.
15. Nolito fari de luxu / nec me dicari.
16. Non delecteris / si de luxu mediteris.
17. Mentem diuertas hinc / prociq̄ ab bona veritas.
18. Quā delectatur luxu / meditando grauat̄.
19. Ut mala vitare valeas / dampnum meditare.
20. Plurima sūt dāna venis tibi comoda nulla.
21. Pena dāni longa / sed delectatio curta.
22. Quā / vna dāpis / caueas ne sit tibi labes.
23. Dixit homo sit castus / requiescens et bene pastus.
24. Sit tenuis pastus tibi / si vis viuere castus.
25. Subtractis lignis / ardens extinguitur ignis.
26. Sic sine cere et bacho / fruges veng.

Sic carnis motus dentendo fetula potus.
Nec volendo loca tempora prompta cauendo.
Scripturę studia sacre peramando sequaris.
Sic carnis vicia / nec perficies nec amabis.
Ne preas venere / debes metuendo cauere.
Iuge turpi nescire solę om̄s animas maculare.
Non in preterita confidas virgine vita.
Nec securum reputes / nec ea peritum.
Multos confregit mulier / fallendo subegit.
Antiquos iuuenes doctos / cur te bene funes.
Despice festōm venis / seruando pudorem.
Non maior honor tibi / q̄ pudor orbe sacerdos.
Si bene contineas / te plebs et cristus amabit.
Sed si luxurias / cristus plebs te reprobabit.
Mentis vere / si te non posse tenere.
Niter s̄ afferre / quin pecces cum muliere.
Quā me presente / cessares a coeundo.
Aut pede vel dente proprio non est emulando.
Si vis a venere / potes hoc seruando cauere.
Plus si mor animā mediteris eam peritum.
Culpa voluntate sit / non sine coacte.
Non est peccatum / nisi per velle patratum.
Per nullas penas cogi valet ipsa voluntas.
Plus maculat clericum / laycis viciū mulierum.
Et pl̄ presbiteros / quos pl̄ docet esse seuetos.

Ac magis austeros sibi vita luceq[ue] veros.
 Cum saltem tacite promittant viues caste.
 Cum facta suscipiunt quia nec post nubere possunt.
 De tibi rectori si caude credis et ori.
 Ergo sis castus necnon etiam moderatus.
 Sperne voluptatem carnis cole sobrietatem.
 Captiuat animas requies carnis q[ue] voluptas.

-27-

De peccato gule. ad. 77

Et sis famosus bene noli esse gulosus.
 Numq[ue] merosus vel vip est deliciosus.
 Qui nimiu[m] coedit bibi ardet studiose.
 Propter laute peccat gulose.
 Crapula vitetur ne corpus male grauetur.
 Nausea non detur et morbus non generetur.
 Mens non dampnetur nec vita tibi breuietur.
 Non comedas et bibas nisi p[ro]mit[er]e benedicas.
 Sis sobrius in mensa et de paup[er]e pensa.
 Etubeas plenus si non sit pastus egenus.
 Lazarus et diues tibi monstrat quomodo viues.
 Sint procul amensa detractio tribula densa.
 Sis domino gratus populi comedendo reatus.
 Redde deo grates recolens eius bonitates.
 Sic semper comedas ut surgas esuriendo.

Sic etiam sumas moderate vina bibendo.
 Quod non turberis sensu nec ventre grauens.
 Sed mox orare possis et agenda patiare.
 Done gule frenum ne sumas inde venenum.
 Nam male degestus exstat sepe molestus.
 Sic gula frenetur ne corpus precipitetur.
 Paucis natura nutritur vult gula plura.
 Non sis sollicitus super esis et pastus.
 Ap[osto]lo non seruit qui ventri proorsus obedit.
 Escaslet ventres de ventre deus facientes.
 Destruet omnipotes velut ydola vana sequentes.
 De tempestatem fuge vel magis ebrietatem.
 Mens alienatur vino corpus viciatur.
 Sensus turbatur secretum notificatur.
 Lingua nimio vino labitur verbum variatur.
 Dulcis fedatur et vira sequens generetur.
 Vis eneruatur vino sapiens ebriatur.
 Ac diffamatur necnon et luxuriatur.
 Stulte letatur et si pigeat reprobat.
 Paulus discipulo dixit scribens thymotheo.
 Ut prohis stomacho modico sic vtere bacho.
 Vtile fit namq[ue] vinum sumptum moderate.
 Sed nocet hoc valde cum sumitur immoderate.
 De confundatis nunq[ue] vino repleatis.
 Vilis dicitur nisi se vino moderetis.
Julius d. calens. Vno te tempera.

Cat. p[er]te
p[er]p[er]a.

Dic insensate (qui micis ebrietate)
 Cur te permittis vinci dulcedine vitis.
 Non culpes vinum sed qui hic bibis ipsum.
 Cur te non refrenas / cum sensum hic alienas.
 Cur te vituperas / cum hic mortaliter erras.
 Sic imprudenter vinum potando scienter
 Cur hoc asuescis quare non inde tubescis.
 Cur tibi non ponis aliquod frenum rationis.
 Bestia si figa ad potum sumere non curat.
 Cur tu cum biberis satis ultra suggerere queris.
 Nisi sit vera hirs fuge vinum sumere vitis.
 Et tunc limphatum bibe / seruans te moderatum.
 Turpius est homini nisi quod confundere vini.
 Te nimio potu crebro caueas ideo tu
 Plurimum ferre potest ne vini pocula potest.

qz no hinc s. cid. 9
pa. 10. 11.

ad a. l. 2. R.

28. De peccatis contra spiritum sanctum.

s. ex culpe magne sunt contra pneuma relata.
 Quas vita caute cum vera simplicitate.
 Qui peccat nimium presumens de pietate.
 Vel qui desperat de diuina bonitate.
 Aut inburatus non cessat ab impietate.
 Et qui fans odit virtutes improbitate.
 Impugnans verum certus sine comoditate.

Qui non sine piget de culparum grauitate.
 Contra pneuma sacrum peccant sperta deicatis.
 Non ignoranter peccant nec debilitate.
 Non sepe sed peccant ex praua notietate.
 Que prime culpe quinqz viri sunt releuate.
 Sexta caret venia quia corrumpit immediate.

29. De peccato lingue.

Lingue peccata fugias tamquam malefacta.
 Que viri vitae quibus multa dampna sequuntur.
 Sepe frequenter aut expedit ut repmatur.

Et non delinquas / non lingue frena relinquantur.
 Labilis est lingua / dicens frequenter iniqua.
 Cur restringatur a dentibus et retrahatur.
 Et sub clausura ne verba ferat nocitura.
 Lingua cito ledit / et leho raro recedit.
 Lingua trahit grossa / quibus non perforat ossa.
 Lingua venenosa res et est nimis lubricosa.
 Si bene frenetur / velut ignis flamma mouetur.
 Est vir perfectus lingua nunquam male fretus.
 Qui male non loquitur / magna virtute potitur.
 Non sis verbosus iactator litigiosus.
 Ne reprehendaris caueas ne multa loquaris.
 Qui multum saturat nunquam sapiens reputatur.

Est homo linguosus vicinis p[er]niciosus
 Est tibi dampnosus / docis propus odiosus
 Contra te iactas / si te de crimine iactas
 Si te met laudas / te casti munere fraudas
 Te defendendo causam / aut exempla docedo
 Te consulendo laudante non reprehendo
 Nunq[ua]m contentas / te frenes / te reprehendas
 S[er]pius offendit qui semet non reprehendit
 Est valde stultum verbis contendere multum
 Verba post verba quandoq[ue] sequitur acerba
 Non sis detractor / nec rumor[um] novus actor
 D[omi]na t[ri]b[us] defert detractor[um] mala profert
 Cumine se ledit / ac illum qui sibi credit
 Absentis rodit famam / de quo male prodit
 Si quib[us]d[am] faci p[ro]miseris aut operari
 Utere sermone cum quadam conditione
 Dicens hoc faciam / studeas apponere forsan
 Nullus cognoscit / quib[us] quib[us] contingere possit
 Nemo potest scire / que sunt debentq[ue] venire
 Non accusabis falso / nec murmur amabis
 Non sis deprehensor peccati / siue recensor
 Non diffamabis / alios nec vituperabis
 Si diffamati non vis / vel vituperati
 Nunq[ua]m sis censor temerarius / vel reprehensor
 Iudicium quale facies / dabitur tibi tale

al. n[on] c[on]t[ra] d[omi]nas

Non alijs dicas secretum / nec malebias
 Blandus adulator non sis / nec conuiciator
 Non discordator / fratrum / nec propeator
 Non blasphemator / irrisor / siue minator
 Est vere blasphemans / velut mente prophanus
 Est blasphemare dominum / velut idolatrare
 Quia blasphematur deum / aut sanctos / reprobatur
 Et si sit publicus / pena publica ferendus
 Non sis stimulator / vel rebellis / siue bilinguis
 Cupia colloquia vita / velut acta maligna
 Corumpunt mores sermones deteriores
 In dominum bellat / prave quicunq[ue] rebellat
 Nemo rebellare debet bona facta patiare
 Cum binis linguis loquitur male bilinguis
 Nam presens vngit / absens ut scorpion p[ro]ngit
 Cur talis lingua profert ex mente maligna
 Nunq[ua]m promittas / nisi q[uo]d possis dare noctas
 Nam si promissum non des / tunc p[ro]bis amicus
 Promissor mendax / reputatur deniq[ue] fallax
 Non sis mendosus / ventosus / siue dolosus
 Demonib[us] similis est mendax / atq[ue] bilinguis
 Demon decepit eam / cum talia promisit
 Non est prudentis / alios sic pascere ventis
 Dic nunq[ua]m profunt mendacia / sepius obsunt
 Mendax est capus atius q[uam] debilitatus

ca[us]a d[omi]n[us]
venator

Postea culpatus est/ et fallax reputatus.
 Si digna graui pena/ mendacia cito nocua.
 Vel si dicantur ex hjs ut dampna sequantur.
 Si secus hec dicas/ saltem venialiter erras.
 Noli iurare/ ni sit res debita quare.
 Debet et hoc esse verum/ licitum/ necesse.
 Serua iurando quid/ quare/ quomodo/ quando.
 Nam si prius) penas referrestibi plures.
 Sic grauius peccas/ infamis turpiter existas.
 Dias prudenter/ noli iurare frequenter.
 Nec per membra dei iures/ sed amore fideli.
 Qui vult iurare sic/ cristum vult lacerare.
 Non est complendum sic illicitum iuramentum.
 Deum iuratur fieri/ qd culpa sequatur.
 Vel si iuretur sic/ qd bona non operetur.
 Ergo sic frena linguam rationis habena.
 Ne te confundat/ si verba superflua fundat.

30.

De peccatis venialibus.

n Edum mortale peccatum sed veniale
 Debes vitare qd potes/ atq; fugare.
 Nam licet eterna pena non pmereatur.
 Ad tempus penam dare sic veniale probatur.
 Tollit feruorem/ quis non tollat amorem.

-Sic effectus pna de.

Et tepidam mentem reddit/ necno negligetem.
 Morficatiua non sunt/ sed dispositiua.
 Ad mortalia sunt venialia/ si nimis insunt.
 Cum peccas/ in id fertur quoq; voluntas.
 Quod tenet in se quid/ aliquo modo immoderatum.
 Si tamen nec domini/ nec fuis opugnet amor.
 Tale suo genere peccatum fit veniale.
 Ut sermo vacuus/ vel risus immoderatus.
 Si tamen ordinet hoc/ ut mortale sequatur.
 Hoc mortale facit intentio praua volentis.
 Ut cum quis videt adulterium faciendum.
 Aut ibi contemptum domini consentit/ in istis
 Discernit ratio/ mortale fit inde patenter.
 Sed quomodo velle peccantis fertur in illud.
 Quod de se domini/ fratris ve repugnat amor.
 Peccatum genere mortale q; dicitur esse.
 Sicut homicidium/ blasfemia/ scilicet/ qz futurum.
 Si tamen hoc fiat sine consensu rationis.
 Que meditatus dum cordis tepmit cito motu.
 Cum non sit plenus actus/ tunc fit veniale.
 Quamuis expediat homini veniale fateri.
 Ut tamen hoc faciat/ non dico quemcuq; teneri.
 Si quando dubitat illud graue forsan haberi.
 Vel si non habeat grauius/ decet ista referri.
 Ut ius proficiat/ mandans quecuq; fateri.

10. Dicitur a uenia ueniale cito sibi danda.
 11. Multis naq[ue] modis dominus ueniale remittit.
 12. Si tibi mortale non sit delent ueniale
 Sumppta de cetero aqua p[er] psbiterum benedicta.
 Vnccio postrema / casti perceptio digna.
 Precipue deica facit hoc oratio sacra.
 Factio deuota reuerenter peccatore facta.
 Mens bene ieiuna / ne non elemosina sancta.
 Et que de culpis confessio sit generalis.
 Deicit ubiq[ue]q[ue] benedictio pontificalis.
 In missa sine benedictio prebiteralis.
 Istud pontifias facit indugentia talis.
 Hoc dat delere compuncte crimina flere.
 Martem palma patienter ferre flagella.
 Hanc ueniam patrat in iuria corde remissa.
 Diluit etantum seruens conuersio fratrum
 Dummodo deuote fiant / vel suscipiantur.
 Quolibet istorum non omnia dico remitti
 Sed prout est feruor h[uius] et contritio minor.
 Adminus implicita / delentur plura per ista.
 Cum male temptaris / caueas ne decipiaris.
 Corpus non mundum supra / cum demog[on]u[m]bu[m].
 Mundum spernendo uincas / carnem reptam edo.
 Posternes sathanam / seruando finem bene sana.
 Cerne deum qui te semper speculatur ubiq[ue].

supra mundum non mundum. et spernendo
 cum demone seruando finem bene sana

Quem non deberes offendere / q[uo]d quib[us] haberes.
 Sed potius mortem deberes sumere sortem.
 Propice q[uo]d nulla ledunt dominum nisi culpa.
 Inspice fetorem culpe / pene q[ue]q[ue] dolorem.
 Cerne quot et quanta peccatum dat tibi damna.
 Obsta principis ne ceto forte iuuentis.
 Quando nimis crescit ignis / ut flama quiescit.
 Constans esto fide / de casti munere fide.
 Ut uincas sortem / casti bene respice mortem.
 In cruce deuictus fuit hic sathanas maledictus.
 Per castum / quare si vis ipsum superare.
 Deuote / casti mortem memorare.
 firmiter obstando / castum feruenter amando.
 ac exorando q[uo]d te iuuat auxiliando.
 Subueniat isti misero dic o passio casti
 Insper stellam deuote cerne nouellam.
 Nostram tutricem / sanctam domini genitricem.
 Sepe salutando deuotius / atq[ue] rogando.
 Ut te defendat a demone / quem reprehendat
 Dic / me uirgo pia / semper / defende maria.
 Dec tibi prestabit uirtutem / te q[ue]q[ue] iuuabit.
 Hoc est experitum p[er] multos / sepe q[ue]q[ue] reperitum.
 Ut possis stare / mortem propriam meditare.
 Certe q[uo]d ignoras / loca / mortis / tempus et horas
 Et q[uo]d dampnaris / si cum culpa moriaris.

Si tempore...
 demone...
 respice crucem...
 cruce pendens...
 at tunc...

Si tempore...
 demone...
 respice crucem...
 cruce pendens...
 at tunc...

Noviss.

Lucem iudicii magni pende futuri
 Qua reprobis ite iustis dabitur qz venite.
 Tunc confideat qui per sathanā capientur.
 Non appellare poterunt tunc nec latitare.
 Inferni penas pensa simul qz cathenas.
 Que peccatores torquent/ amulando dolores.
 Igne/ gelu/ verme/ tenebris/ fleu sine fine.
 Pro vili causa reus est semper sine causa.
 Gaudia celorum pensens/ optator eorum.
 Que iustis dantur/ vbi perpetuo satiantur
 Illis clauduntur/ qui cum culpa moriuntur.
 Nam nō sunt digni/ residentes morte maligni.
 Quis sint saluati/ quia non sunt in maculati.
 Cum bene pēdes hęc/ mox motū reprehēdes.
 Sic bene purgabis/ et demonium superabis.
 Mundum calcabis/ et carnem mortificabis.
 Non tamen hoc credas/ qd te temptatio lebat!
 Si cautus sistas/ si tamen virtute resistas.
 Si non consentis culpas/ examine mentis.
 Non est temptator/ sed temptatus superator.
 Te defendente/ super istis omnipotente.
 Si bene pēdas diuinam nobilitatem.
 Si bene pēdes humanam debilitatem.
 Si bene prospicias carnis miserabilitatem.
 Si bene concernas mundanam labilitatem.

Ampt.

Si bene discernas huius vite breuitatem.
 Si bene cognoscas peccatorum grauitatem.
 Si bene respicias mortis tibi propinitatem.
 Si bene prouideas pene durabilitatem.
 Si bene concipias paradisi fertilitatem.
 Mundum despicias/ et vanam prosperitatem.
 Carnem restringes seruando sobrietatem.
 Constante vinces inimici caliditatem.
 Te citius duces ad honestam simplicitatem.
 Nunq̄ cōtempnes peccando sacram deitatem.
 Semper virtutum seruabis comoditatem.

37. De virtutibus et actibus fructuosiss. pacto de virtutibus et actibus virtuosiss. et. 22.

On satis ē fugē mala vel predicta cauē.
 Vmo dicit facere bona p̄nuādo vigē.
 Debet homo colē terrā/ spinas remouē.
 Hinc semen serere/ qd fructum possit habere.
 Sic debes agere/ peccatis primo carere.
 Hinc bona perficere/ domini precepta tenere.
 Dona dei tenere/ virtutum flore nitere.
 Discrete regere/ miseris p̄posse valere.
 De possis vere domino per aucta placere.
 Fructum colligere paradysum semper habere.
 Sic igitur spinis proiectis atq; tuinis.

ex 27.

ad apo 7.

1.

2.

ca.

g.

Ex 27.
 Cauē amalo.
 ce fac bonuz.
 ex agoulē.
 ca.

7. d. 7. d. 1. 2.

In fere virtutum semen qd det tibi fructum,
 Virtus est habitus mentis bonus atq; politus.
 Recte dispositus diuinitus et stabilis.
 Sed custodias sit, ne sit crimine tatus.
 Ergo vestias virtutibus et redimitis
 Sis, ut inuitus maneat et mente pectus
 Moribus et ab omni turbine tutus,
 Nam virtus animam reddit dno bene gratam.
 Lexificat mentem perfectum reddit habentem
 Fortem / securum / deuotum / crimine purum.
 Fortem nobilitat / diuino munere ditat.
 Dolentem debilitat / beatru sup omnia vitat.
 Expellit vicia, teplet dulcedine dia.
 Mentem confortat, scdm semper bona portat.
 Sanctificans animam, saluat finaliter ipsam.
 Iniptrat eternam vitam, sedem q; supernam.
 Quia fuerit veste virtutum vestitus honeste,
 Non expelletur de mensa, nec capietur.
 Immo reponetur / in celis vt societur.
 Atq; coronetur, regnet semper q; beatur.
 Virtus in medio consistit, seruat ab ymo
 Ergo tene medium, ne vadas forsan in ymo.
 Septem virtutes habeas, aduersa refutes.
 Esto hie humus, spe rectus, amore leuatus.
 Prudens et iustus, animo fortis, moderatus.

7. d. 7. d. 1. 2. effertibz

tres theologas. l. 3. Card. les. f.

f. domini d. u.

pempto

Quem meritas qres / domino si prolus abheres.
 Debet quisq; fore cum speshimul / atq; timore.
 Ut non defidat peccans nimium / neq; fidat.

38

De caritate

Sic. n. Charitas pnt caris vtentes optret p-
cipatuz. Jm sine ipsh ceteraq; virtutu no
e certa possessio.

e St diuino amor iter bona cetera maior.
 Solus amor grati facit / et sine beati.
 Omne malu refugit amor, oia comoda sumit.
 Omnis vilesunt / qui non in amore quiescunt.
 Nemo saluatur, nisi quo saluator amatur.
 Nil perdis merito / qd sit amore superno
 Dilige plus dominum / qd tenec cetera / sumum.
 Recum principium / qui mudum cobidit istum.
 Qui nos formauit / qui nos ardentet amauit.
 Qui verbum factum / de virgine natum
 Misit in hunc mudum / saluate gen9 moribudu.
 Qui nos exemit / moriens de morte redemit.
 Qui nos instruit / qui nos ad regna reduxit.
 Qui nos sanauit / nos morte sua recreauit.
 Qui mala condonat / nobisq; cuncta bona donat.
 Qui te decauit / sublimauit / decorauit.
 Qui sic ordinauit / qui sic te magnificauit.
 Qui te perfecit / et qui tibi tot bona fecit
 Qui te dampnate poterit / vel saluificare.

hōies fideles.

2. marta mar
tilla p
Red dicitur dicitur

Nec sup hīs dubitent scitari singula vitent
 Credant sermonem non querant hic rationem
 Nam perdit meritū fidei dans experimentum.
 Non querant testem fidei nisi auct ipō tētem.
 Nec ratio satis est lapis / deus omnipotens est
 Et quia scripture sic dicunt non perire
 Quas deus infudit sanctis / ut flumina fudit. apoc.
 Mira dei credi non per subtilia lebi.
 Debent laudari valde / non arte probari.
 Vera fides existat / auditus / quam manifestat.
 Si credis iusta / vel que sunt arte probata.
 Non vera fides / sed certa sciencia lata.
 Si cemis solem sperare / quasi ceus habebis.
 Sic si secreta domini perquirere queris.
 Qui solo verbo potuit bene cuncta creare /
 Nonne suo verbo nato potuit recreare.
 Et nunquid verbo valet hic non facta sacris.
 Ac transmutare res / nec non ad nichilare.
 Nullus aberrare / debet nec in hīs titubare.
 Ergo fides vna sit in cunctis / integritate pura.
 Constans et certa / sit feruens / marina / vera.
 Vera fides quoq; sit opus bona / in otia ne sit
 Sit quoq; formata / q; sit domino bene grata.
 Quilibet hec credat / que auctis credere mādat
 Felix ecclesia romana / caput q; magistra.

valent
dicitur dicitur
dicitur dicitur
dicitur dicitur

f. felix ecclesia romana caput q; magistra.

Que non erant / quia christus eam solibavit.
 Ut non deficiat / sed fortis et vincat fiat.
 S. theologal

39.

De Spe.

Spes est futuram vitam expectare beatā
 Ex meritis veniēs / ac i dño bene fidēs.
 Spes mitis vacua fert / plūptio magna.
 Sperans saluari / mala non cessans operari
 Sere rapitur stulta / non hec spes bene fulca.
 Qui proprijs sperat meritis fieri pbus / erit.
 Nemo saluari poterit / nec iustificari
 Gratia ni detur / domini pietate iuuetur.
 Dirigit in sūmum spes dona / spernere mūdū.
 Egri solamen / tubulatis dat releuamen
 Non inducijs speres / pprijs vel amias.
 Nam cito pduntur / fallaces inueniuntur.
 In christo spera / qui donat gaudia vera.
 Qui vult pdesse / speranti nescit abesse.
 Numq; desperes / si iuda piceo habereis.
 Nec nimium speres / si sanctus forte videris.
 Si sperauisset / ueniam iudas habuisset.
 Penituit iudas / confessus reddidit pccata.
 Sed desperauit / ideo se dampnificauit.
 Si bene non speres / paradisi non eris hetes.

nulla
munda
esse
selem

habereis p sicopa.

videns p sicopa.

illos 30 denarios.

10 Est maius meritiū si gratis ames inimicum
Sic iussit p̄ps / vt sic ametur inimicus
Inquit autē bonus est et homo / sed non vt iūq̄
9 Dilige sic homines vt eos crimine vitas
Ac odias culpas / hominē non qui facit ipsas
Nec facias alijs que vis tibi si bene possis
Non facias alijs ea que tibi facta non vis
10 Lex sacra seruatur cum deus ac homo p̄amatur
Lex bene completur dilectio quando tenetur
Diuina diuina fertur dilectio bina
Qua si quis caret nudus virtutibus exstat
Hanc retinens v̄s aliquas censetur habere

21 De prudentia Cardinali

Estat in insidijs prudentia vera cauedis
Ac disponēdis sapiēter rebus agēdis
Prouid⁹ esto bñ vt possis viuē plene
Sat bene prodesse qui scit bene prouidus esse
Ne tibi quid desit prudentia prouida profic
Prouidus est plenus / iprouid⁹ exstat egeus
P̄sens dispone / transactum mente dispone
P̄spice ventura / si est p̄sens tua cura
Exoptat sup̄na prudens / et gaudia vera
Deiurāt scelera / mundum contempnit et era

q̄. oculos

Optima discernit a p̄uis / omnia cernit
Omnia vult agere consulte / recta tenere
Est immortalis sapientia spiritalis
Queuis mundana fertur sapientia vana
Castum diligere super omnia / cuncta flect
Mente deum gerere / peccata futura cauere
Mundum despiciere / celestia corde tenere
Singula sic sapere sicut sunt / sic et habere
Nec est sincera mentis sapientia vera
Cum tu non habeas animam nisi vnam
Continue caueas amittere turpiter illam
Esto velut serpens in cunctis vix bene prudens
Aures claudendo / temptatorem fugiendo
Castum seruando / caput et pellem renouando
Corde columbinam retinendo simplicitatem
Et serpentinam conserua cōliditatem
Vt nullum fraudes / aliorum p̄spice fraudes
Ne te decipiant / nec per te scandala fiant
Non imitaris tibi si prudens videaris
Nam sensū fraudat aliquando mala voluntas
Cum quid vis agere debes primo bene videre
Aut tibi conueniat / liceat / simul vtile fiat
Omnia prudenter fac / finem cerne frequenter
Primo metire que possunt inde venire
Vix bene scire qui / qui bene nescit incere

Sto vir iustus iustis reddedo suu / ius.
 Repde creator tibi maiori quimior ^{et equali}.
 Semper honorare xpm debes et amare
 Te castigare debes et sanctificare.
 Pure viuendo / nulli dampnum faciendo.
 Summo parere licetisq; debes timere.
 Concilium patibus debes minimis dare minus.
 Debes corrigere subiectos / ac refouere.
 Iuste censendo non crude / sed miserando.
 Non augmentando penas / sed eas moderando.
 Recte librando / non iniuste variando.
 Serua dulcorem iuris / moderando rigorem.
 Seuit iusticia nisi pietas sit bene iuncta.
 De bene procedas / no verba nimis cito credas.
 Te prius informa ne laudas quem sine norma.
 Quia subito credit / alios et se male lebit.
 Qui cito procedit / a iusto sepe recedit.
 Iusticie partes sunt hee / bona fac / mala vitare ^{caue}.
 Hoc fac et viues venturo tempore diues.
 Non acceptabis personas nec variabis
 Iustum iudicium propter munus vel amicum.
 Turbant sepe metu / obnum dilectio / munus.
 Iudicium rectum / cur est utriusq; cauendum.

videt se de la
 iusticia et

^{capitolo}
 Dumq; sis auibus a quoq; sumere munus.
 Nisi tua mens refouet y amore bono tibi det.
 Vel q non donat ut culpam mente reponat.
 Ut si tibi doneat ut quisq; dampnificetur.
 Hoc non accipias / ne prauus munere fias.
 Velle tuum vendis danti / cum munera prendis.
 Munus enim sumptum / ceat metem sapientiu.
 Non est in dubijs sententia certa ferenda.
 In rebus dubijs via tucior est retinenda.

Si est sic lo de modo
 Al dno p car 11243
 videt se de la iusticia
 videt se de la iusticia

Oris sis animo / semp peccata cauendo.
 Si quoq; mesto reperis fortior esto.
 Tunc debes ee magis fortis / qn necesse.
 Ut non deficias / constans in turbine fias.
 Cum fers aduersa / non sit tua mens ibi versa.
 In casto te firma / te semper spe bene firma.
 Dumq; sit mesta tua mens tolendo molesta.
 Non tibi decreseat cor / h ratio crescat.
 Plus sis magnanim⁹ / ai plo fueris tribulat⁹.
 Tunc bona sperare debes / cristum q; rogare.
 Na post adusa domin⁹ / bona dat tibi viceversa.
 Quisq; pusillan⁹ / mor est stupefact⁹ in ymis.
 Sed vir magnanim⁹ / aduersis fortior est plus.

Si dno p car 11243
 videt se de la iusticia

Si dno p car 11243
 videt se de la iusticia

ad p[ro]p[ri]um
quom
Cum fallax hostis temptat / sit mens tua fortis.
Esto desistendo fortis / culpas fugiendo.
Debilis est hostis / cum nullum cogere possit.
Non defendente vincat / sed quacuq; volentem.

De Temperantia q. car.

It tibi sobrietatis noli transgredere metas.
Quas ratio dicit at minus p[er] sigula vincat.
Delicias frena / propriu[m] cor sepe refrena.
Carnem restringe tua delectamenta stringe.
Ut viuas clare / superbia te moderate.
Vix eris iratus / si semper sis moderatus.
Excessus obstant / semper moderamina profunt.
Semp[er] adest viciu[m] / si non sit temperamentum.
De his turbatus / sis sobrius et moderatus.
Non maledicetur hic / qui moderatus habetur.
Excessum vitae / si vis bona sit tibi vita.
Temperat excessus / qui non vult esse reprehensus.
De preas totus / prauos interfice motus.
Qui motus sequitur prauos / prauus reperitur.
De prebonorabis / dum cor propriu[m] superabis.
Vincere cor propriu[m] plus est / q[uam] vincere regnum.
Vade per angustum / si te vis reddere iustum.
Linque viam latam / teneas vitam moderatam.

Lugano
paragula

al' voluptates
rectam
Linque propriam voluntatem / propter rationem.
Sepe voluntati contrahit / non rationi.
Si sequeris velle propriu[m] / non es sine felle.
De ipse stultus eris / nisi velle tuum moderatus.
Quanto maior eris / moderatior esse teneris.
Non regit vlla bene / qui non regitur ratione.
Non bene scit regere / qui nescit se cohibere.
Non bene scit fieri / qui se nescit moderari.

29

De Timore dei.

Re auctis timeas d[omi]n[u]m / hinc et te uere.
Ni d[omi]n[u]m metuas / op[er] est te aucta timere.
Si d[omi]n[u]m vere timeas / non plus timere
Te decet / hic suau[e] te semper proteget aus.
Sed ignores diuersos esse timores.
Quorum laudatur aliqui / quida[m] reprobantur.
Est timor humanus / anime pro carne p[ro]phanus.
Frange plus carnem hic / q[uam] perdere mentem.
Plus hominem metuit corpus / cruciare volente.
Qua[m] dominu[m] / corpus et anima[m] d[omi]nare potente.
Pro mundi rebus timor est mundanus / actus.
Perdere plus mundu[m] timet hic / q[uam] perdere p[ro]p[ri]u[m].
Perdere plus dominu[m] vult hic / q[uam] perdere minu[m].
Hic timor est vanus / fallax anime / male sanus.

quia d. post r[ati]o sua vastans.
qui vere timet d[omi]n[u]m: necesse e[st] ut
sed timens eum. Quia no[n] deus
non timet: necesse e[st] ut ipse d[omi]n[u]s
timeat

2. Nature vix timor abuersa timor.
 Per quem natura defugit contraria dula.
 Nullū dat metū timor hic/nec quēq; statū.
 Mentī non obsunt que naturaliter insunt.
 3. Seruilis fertur timor hic/dum culpa cauetur.
 Postea ne detur sibi pena/nec ista meretur.
 Nullus habet florē meritū/nisi ppter amorē.
 Inspiciens iustum metuens amittere castum.
 2. Puniaq; malis timor hic est inicalis
 Iste bonum morem dat.et introduct amorem.
 4. Cum amat dominū (velut et patre) timet ipsum.
 Dic timor est gratus/est filius iste probatus.
 Fertur amicalis ab amore timor bene talis.
 5. Hic timor in pellit ad virtutes/mala pellit.
 Spargit mundana/pompas ac omnia vana.
 Hic hominem sanat/austodit. deniq; saluat.
 6. Nō timeas hominē qui vult tibi tollere mentē.
 Non timeas mundū si vis cor simile mūdū.
 Sed dominum metue/ qui regnat semp vbiq;
 Qui valet in patria te ponere sine iehenna.
 7. Si metuis castum/ tene mundū despicias istū.
 Si castum metuis/semper peccare cauebis.
 Si metuis dominum tibi dabit paradysum.
 8. Nō faciant multum tua queq; negocia fructum.
 Sēpe cruas signum studeas pre mittere dignū.

illa. q.
 nobis a matris
 dicitur regne laudant
 illa vntam.

Effrag hinc boni
 timoris

In te dicenda iam qualibet et facienda
 Crux premitatur vt res bene perficiatur
 Cum vabis arbitum/ crucifiri fac tibi signum.
 Quo mala conpelas/ crucifiri pace quiescas.
 Sis memor orate/ benedicere glorificare
 Ihesum qui flendo doluit/ pro te moriendo.
 Cū te committas/ toto quo tempore viuas.
 Illud idem facias/ eciā dum surget auras.

26. De humilitate.

Is nullis corde/ si viuere vis sine sorde.
 Sis nullis vbi/ vitatis semp acbis.
 Sis huil gestu/ sep meditatio q̄s es tu.
 Sis humilis factis/ peccatis inde retractis.
 Sunt humiles grati/ semper domino locati.
 Si non sis humilis/ paradiso non poteris.
 Certe quis es/ quis eris/ humilis sic effiaeris.
 Vilis es et plenus fedis/ virtutis egenus.
 De temet spernas/ semp tua vilia cernas.
 Vile cadauer epis/ hoc ergo frequēs meditaeris.
 Non confundat/ humilis qui semper habetur.
 Qui non est humilis confundatur quasi vilis.
 Subdi maiori debemus/ et eius honori.
 Subdere nos parib⁹ decet/ ut patenti teneam⁹.

terra
 terra
 terra

3
 Subbi subiectis est perfectum bene rectis
 Non reputes dignum / te auctis reddere benignu
 Quato dignior es / humilis potius fore debes
 Cu magis es dignus / magis debes esse benignus
 Simplex ac humilis / inartus non iuuenis
 Sis humilis verus / non fictus corde superbus
 Fallunt non modicum / facies humilis / cor iniquu
 Est humilis signu / semp cor habere benignum
 Et mala prudenter / tollere libens patienter
 Ac cito placari / de factis nolle probari
 Non exaltari petere aut nimium videri

Signu bene hinc

27

De Obedientia

Ebet obedire domino quicunq; suble
 Dult regnum celi / parendo corde fidei
 Serua mandata / si tu vis regna beata
 Qui non parebit celesti sede carebit
 Qui bene paruerit paradisi munus habebit
 Ergo complere satagas / et corde tenere
 Cuncta dei iussa / quia constant omnia iusta
 Serua precepta moysi data lege decena
 Serue deos plures / numq; mendacia iures
 Sabata sacra coles / venerare patres pia plebs
 Non interficias / non me chus corpore has

Non facias furum / non testis quoq; falsum
 Non concupiscas spousam / nec rem q; sis aliena
 Conple mandata pre maiores tibi facta
 Ut nequeas lebi / minor semper obedi
 Ni tibi costaret q; non licitis oneraret
 Non est illicitum iussu maioris agendum
 Est domino semp parendum aucta agentu
 Plus q; prelato non iustum precipienti
 Sena maioris potius q; iussa minoris
 Contra maiorem nolito iuuare minorem

28

De Oratione at q; costant adoratioe

Vigiter exora dominu / constant adora
 Ora suppliciter domine deuote requeter
 Ut sibi te gratu faciat nuc / post q; beatu
 Quando necesse subest / multum oratio prodest
 Sepe deum placat oratio cor bene munitat
 Hostes exsuperat / celos penetrando subintrat
 Egusto presentat q; poscens sedulus optat
 Auxilium prestat hinc quos tabulacio vrat
 Liberat a morte potius qui sunt sine sorde
 Sic legimus namq; de susanna puerisq;
 Nos deus orare iussit simul et vigilare
 Discipulis formam dans omni quoq; norma

^{quom}
 Nobiscū loquitur dominus cum sacra studeamus
 Cum domino loquimur / ipm qm bene rogamus
 Ergo poscimus reuerentius et studeamus
 Sit deuota gemens oratio / sit pia feruens
 Pura sit assidua / discreta sit atq; opiosa
 Iusta sit ac humilis / attenda sit atq; fidelis
 Hoc non ignores dominum si taliter ores
 Aut dabit optatum / aut ualuis tibi factum
 Sit tibi ualis oratio / sit q; ualis
 Hoc exerceat ne mens orans pigrescat
 Exemplum detur deuotio magna citetur
 Plus tamen ad mentem deus attendit reuente
 Multa deus dicta no uult / nisi sint benedicta
 Non homo dicendo saluatur sed faciendo
 Sepe uoluntatem domini / ppter deitatem
 Plus tamen est grata mens uoci cōsocrata
 Si concordetur uox ac mens / plura merentur

de orōis ppe b g f

89

De Ieiunio

Estineas seruās ieiunia / nulla relaxas
 Que iubet ecclia / sup p me tibi scripta
 A doctis fertur qd ieiunare tenetur
 Cui libet in dicta publice ieiunia dicta
 Dicenim primum / postq compleuerit annum

at q libet

... aliqua uirtus
 Nam scias ex pte precat / nisi quādo necesse
 Impedit / ut pauper si sit / vel debilis eger
 Aut mulier pregnans / puerū tenerū q; lactās
 Siue laborator / senior / hūctus quoq; viator
 Qui ieiunando non transiret sine dampno
 Dulce deus a te q sic uiuas moderate
 Ut caro subdatur anime quā uiuificatur
 Carnem castigant ieiunia / crimina uitant
 Ad dominū mētē releuāt / faciunt q; placetem
 Donant uirtutes et premia / dant q; salutes
 Cum ieiunabis horam non anticipabis
 Crimina uitabis / epulis te non ouerabis
 Pauperib; q; dabis / dñm laudādo rogabis
 Quid ieiunare prodest dominum q; rogare
 Ferula sumendo te sicut vis comedendo
 Ac perpendendo / solito plus atq; bibendo
 Quid ieiunare prodest dominum q; rogare
 Aut aliud facere pietatis opus q; tenere
 Si te purgare non vis sed crimine stare
 Et mala patiare non cesses continuare
 Non sunt prefata domino ieiunia grata
 Nil domino gratum sit / ni sit purificatum
 Nec saluetis ex hīs / male si morieris
 Sed tamen ad plura profunt / aut sit tibi cura
 Ut bona cum poteris facias plus quam teneris

panp
de effarbo
ieiunio

magis q

qnto

pano

Antipos

no
92 m malu pmpu
nec bonu mte

¹ Nam coples iustum / ² disponis te fore iustum.
Nullū quippe bonū fit quin detur tibi donum.

40 De Virginitate

Virginitas gratia domino placet; iniolata
fructū ceterū dat; aureolā pabisi.
Mūdicie vitorij virgo tenet et bñdictā
Dicitur angelicus in vita virgo pudicus.
Corporis et mentis si serues integritatem.
Angelice viuis seruando virginitatem.
Virginitas flores virtutum fert et odore.
Humanos mores transcēdit et auget honores.
Propter maiores mundanos spernit amores.
Tantum thesaurum custodi semp vt aurum.
Nam si perdat non virginitas reparatur.
Si virgo fueris / humilis sis ne uolens.
Accubas totum domino qui dat tibi vitam.
Se male disperdit / qui virginitatem supabit.
Si dominus dederit fore virgo nemo valebit.
Sed deus est semp propius dare dona libenter.
His qui dona volunt et postea ptere nolunt.
Se disponendo contraria cuncta cauendo.

d. p. Nam dicitur no
m. g. no. tuo da
glo. h. v. r. d. q.

41 De Castitate

Castus nō fit / castus tamen esse tenetur.
Sis castus corde / sis castus corpore: et omni.
Si nō sit castus nemo potest fore castus.
Non sunt sedati / sed mundo corde beati.
Quisq; pudiciam seruare tenetur honestam.
Cuiusq; stat⁹ / qui ius fore debet esse castus.
Nebum non nuptus / debet fore virgo pudicus.
Imo simul vidui / coniugē debent fore casti.
Conseruando statum / faciendo nil molestum.
Ad sacra promoti / debent plus esse remoti.
A carnis viciis cogente stacito.
Ad quod se stringunt / tacite tū sic sacra sumūt.
Non etiam tuta possunt vponibus vti.
Imo coniugia / qui contrahit est anatheina.
Stans intra sacra / sic lex facta moderna.
Sed plus presbiteri censentur ad ista teneri.
Qui corpus tractant domini / saciant ministriat.
Qui se seruabit mūdum / hunc deus parabit.
Qui fuerit mūdus / reuerbitur hūc q; mūdus.
Ergo sis castus / non sis hinc tamen tibi castus.
Sed domino tribue / qui te castum dedit esse.
Nam meritum perdit / qui de virtute superbit.
Perdit virtutem tumidus / mentisq; salutem.
Ni dederit domin⁹ / nullus valet esse pudicus.
Si tamen es gratus / deus est donare paratus.

Corre
ing

Antipo

Corre

Antipo

d

g

ro

ro

no. d. f.

18

et el duche baleno. ca. 115
p. 111. 25. 111. p. 111. 111. 111.

La Amplexeza.

92

^{carms}
^{mundi} ^{temptationes}
^{cometua} ^{ut}
Custodi castum te vincas de honis istis
Atq; facultatem / seruando sobrietatem

De verecundia

Sto verecundus si vis fore carnie mundus
Erubescas fieri res turpes ac operari
Custos virtutum est pudor contra mala scutum
Quisq; pudoribus virtutibus est sociatus
Nullus habet motum nisi seruet ubiq; pudorem
Virtutum florem perdis perdendo ruborem
Nunc sis effrons nam virtutum pudor est fons
Effrons hinc bis frons non a virtutibus insons
Non tamen erubescas tanquam quod comoda liquas
Que debent fieri / Cuius cumina aucta fateri
Nam rubor hic stultus / est crimen non bono usus
Sepe rubor generat scabiem qui nescius existat

fine frote
fine verecundia
Anno
modificat

93

De Patientia

Te patiens esto / nunc sis corde molesto
Virtus sincera fertur / patientia vera
Nemo sui bene fertur / patiens nisi verus
Vitalis moribus non est / patientia qualis
Dax non seruatur / patientia nisi tueatur

in m... q...
p... q...
p... q...

Vera

Uita quod licet ad patientia ferat amens
Vult quod licet ad patientia nulla iubetur
Si casto deur iniuria iure dometur
Si tibi profertur iniuria pacificetur
De melius potes mala propria sicut oportet
Inspice maiores aliorum sepe dolores
De leuius duta potes mala cerne futura
Nos mala que tepimur ad celum tederet cogit
De mala maiora vites porta leuiora
Quid quod enim patimur illa mala nostra meretur
Si sis afflictus non credas esse relictus
Sepe bat hic penam dominus tanquam medicinam
Tunc anime quere medicum peccata fateri
Postea prociua de corpore tibi ana
Nil qui virtutem faciens postendo salutem
Res bene dispone / celestia mente reponere
Debita soluendo / cunctis sua restituendo
Cetera donando / ne fiat lis aliquando
Te rege prudenter / morbum tolle patienter
De te elementer deus abiuuet atq; libenter
Et tunc exora christum sub qualibet homine
Ut ferat absque mora que tibi sic scit comodiota
Mente quod sincera constans in virgine spera
Inplorans ut te faciat gaudere salute
Cum res amittis noli nimium fore tristis

rem...

... a deo demerit...

in...

ca...

quom
Non doleat nimium / cum cessi patris vel amicit.
Noli plorare pro morte parentis amare.
n. opus rem
Certe resurgentem / forte que plangis morietem.
Nil restauras tristado: te q; grauares.
Nec non peccares / patienter mi tolleres.
ex.
Sepe recorderis sanctum iob dum patieris.
Qui tam prudenter mala prouit: et patientes.

De Misericordia: et pietate

99
I vis gaudere semper miseris miserere
Est domi uis semper proprium misereri.
Cui ho coneris ut eu sup hoc imiteris.

perfidias opus septem pietatis amica.
Dafce famelentes / pota minimos sientes
Indue nudatos / redimas de carcere captos.
compote. 7. p.
Egros conforta / pinguos collige porta.
Defunctos sepi / sic sumes gaudia celi.
Pauperibus factum / castus reputat sibi factum.
Cui sunt mendia resouendi / hanc amici.
Qui non complebit hec iuxta posse pigebit.
De cum censebit inder / in fine dolebit.
Nec non fac alia septem / que sunt magis alta.
2. spiritus. 7. p.
Corrige peccantes / ac mstrue pauca scientes
Coniule nondoties / epon pro tribulatis.

Conforta mestos / pota patienter onotosos.
Offensas sponte ledenti / corde remitte.
Sis pius et clemens / ut non sis demiq; demes.
Non sis cor feror / ab agendum sis pia relog.
Iaplos suppocta / miseris pateat tua porta.
Iuste plectetur alijs qui non miseretur.
Quisq; sic indignus / domini pietate / malignus.
Si pius es miseris / pietate dei potieris.
Dix subito motitur is / qui pietate potitur.
Utilis est pietas / plus q; terrena potestas.
Nemo potestate saluatur / sed pietate.
In maiestatae / casto celsus petit ate.
Quid dederis gratis / minimis causa pietatis.

De Elemosina

99
Quia pietas fit ad hos / as uerit egestas.
Et pro te deur / helemosina q; releuetur.
Hoz pietas / tibi tu fit ad ista potestas.
Castus consiliat / helemosina sedera firmat.
Camina mortificat / redimit penam q; relaxat.
Gratos conseruat / bantes et crimine seruat.
Omnia multiplicat bona / p donantibus orat.
Demosis expugnat fraudes / a morte q; saluat.
Prodest defunctis / purgandi lacru victis.

Quod domino tribues exemplum tibi reddet
 Tunc patris domini ai das tua pascis egenū
 Prouideas primo tibi post aliqz secundo
 Sume necesse tibi da quod sup exstat) egenis.
 Tunc qz necesse datur si quis nisi det mouat.
 Nec duo sunt iussa sed consilio datur ultra.
 Is qui das) minimus sit vel videatur egenus.
 Res quam das) pro tua sit castus tibi causa.
 Dans meritum peditis si laudis premia queris.
 Exemplum dando publice benefac aliquando.
 Illicitis minimis non des nisi fiat egenis.
 Vel nisi pro fama procia/modicum redimenda.
 Sed licitis minimis pro te donare valebis.
 Si tibi seruiant hāc te causa reatandi
 Cunctis pauperibus si non possis dare minus.
 De bene sint posita que das sunt ista videntia.
 Causa / fides / tēp / loqis / a egen / q mod / apt
 Nec non debilitas / et nobilitas / pudor / etas
 Fidus / non fido / preferat iustus iniquo
 Captus / non capto / viduus dans alieno
 Pauprior / vacuo / cōsanguineus qz remoto
 Inualidus / valido / senio / iuniori vel adulto
 Atqz retandus / effronti / nobilis ymo.
 Plus tibi coniunctus est preponendus egenus.
 Quos tamē excipias quibz est mortalis egeras.

Annotat. h. l.
 h. l. d. n. u. u. c. exceptis.

Pasce famescientem pro paupere morientem.
 Dunc occidisti si pascere non voluisti,
 Dando modum serues vni non omnia dones
 Ne simul effundas sed discrete tua fundas.
 Ni tamen mēdas qz mundi cuncta relinuas.
 Tunc simul hec dāda sūt ne tollāt speculāda.
 Si sū me sit egenus plebs cuncta supflua des.
 Quod super est diuiti donari debet egenti.
 Ut non pdaur pauper diues mereatur.
 Si tibi sit multū studeas dare multa frequēter.
 Si tibi sit modicum da iuxta posse libenter.
 Si non sufficias dare tibi sit plena voluntas.
 Si dare non poteris saltem pro velle mereris.
 Vir tamen est aliquis aliqdo quin dare possit.
 Merces prebetur aqua fugida si bene de pur,
 Plus deus ex qto qz quantum respicit et quo
 Res sibi das animo necnon et si datur vltro.
 Plus pauper viduus tabuit dno dādo minuta.
 Quā dātes plura loquētes munera magna.

Ordg

96

De Largitate

Is semp largus nō valcator nec auarus
 Stat medio pt extrema t; loca vito.
 Prodigus esse caue noli sumere prauē

Munera sanctorum nam sunt abusus hic minimorum
 Si tua consumas / te cogis ut vndiq; sumas
 Prodigus in uanis consumit / ut sit manis
 Numq; sis cupidus / ut sis domino bene fidus
 Non viuas misere noli nimium retinere
 Non sunt claudenda bona casti / sed tribuenda
 Nemo vel rito reperitur pioe auaro
 Nam quam semp obest aliis / nunq; sibi pdest
 Prodigus excedit mensuram dando tenenda
 Sed cupidus ledit seruando distribuenda
 Largus procedit medio / donans tribuenda
 Parus idem prendit solum / retinens retinenda
 Quilibet excessus malus / cur sit bene pressus
 Tu medium retine / modus est seruandus vbiq;
 Largus mensuram seruat / mulam valentiam
 Gaudet donando / sic cupidus retinendo
 Dat cito gaudenter / dat iuste / dat sapienter
 Dat gratis pprium / nunq; dare vult alienum
 Est donare satis / argumenam pbiratis
 Sed donare pacum / donantem monstrat auarum
 Plus dare q; mulam / dare monstrat fore stultum
 Non tantum des petro / qd queras sibi retro
 Da cito qd dare vis / si donum perdere non vis
 Nam mora decorat munus / meritum q; minuat
 Sis hylaris vultu / das qd et absq; tumultu

capit. seu auari

p. dupli. seu. dupli.

Largitas

luz. d. ab. q. r. e. l. g. mod. q. ad. h. e. g.

Nam donum decorat letus bator et meliorat
 Gratis donabis / gratum non improprabis
 Sed tibi donata referas tanq; bene grata
 Da tua dona bonis / si vis vti bene donis
 Si prauis dones / prauae tua munera pones
 Si tibi des aliqua iusta causa / vel honesta
 Sicut datur / ut egenus non moriatur
 Vel quandoq; datur / vt fama labor redynatur
 Ut largam teneas mensuram rector sapienter
 Ecclesie / studeas domino seruire decenter
 In vicis caueas vastare quid insipienter
 Non nimium tribuas consanguineis vehementer
 Ac tibi provideas de rebus sufficienter
 In cunctis habeas mensuram conuenienter
 Discreta videas / que sunt facienda frequenter

97

De Paupertate

memor. beati paupes spu.

09. 9. a.

Paupertas grata / virtus est magnificata
 Cui sunt collata / celorum regna beata
 Hac casto tenent / elegit / magnificauit
 Discipulis docuit / quos seum conlocauit
 Qui ppter dominum vult huc conuenire mundum
 Se castum reddens / et obedit / ppria linguas
 Pauper pfectus est / hic / si tunc bene rectus

... spiritual ... p. beatitudo. qm 1702 Regnum celorum ... ad octo conclusus.

Semper imitando cristum: nec non et amando.
Diuicias spernit mundanas qui bene cernit.
Meritis meritis in quot cruciamur auras.
Sicq; nō ledat aliquē: nec ab hīs retrocedat.
Dicit status est tutus et castus dogma secutus.
Si bene feruetur / celorum regna meretur.
Hanc pauperatē (que non vult p̄prietatem)
Castus consulit / sed nulli sumere iussit.
Sed pauperatē mentalem simplicitatem
Mentis honestatē iubet omnibus et pietatē.
Nam sic prefata tibi pauperatē probata.
Saluati possunt qui diuicijs bene profunt.
Nam qui diuicias habet et non diligit ipsas.
Nec tenet iniuste nec lucratur nisi iuste.
Et contentatur: has perdens non cruciatur.
Et bene vult uti gaxis et vitat abuti.
Has dispensando: sancte q; supflua dando.
Pauperibus casti qui diuicias debet isti.
Nec cor in hīs ponit / sed firmo corde reponit.
Quod plus q̄ dominū totū vult p̄dere mūdū.
Iste voluntate pauper ferat moderate.
Et fiet saluus: cum non sit crimine prauus.
Quamuis difficile sit pluribus ista tenere.
Possunt attente fieri: domino tribuente.
Si nichil aut modicū q̄s habēs / nō vlt alienū.

Iniuste capere / vel non licite retinere.
Nec contristatur / cum pauperatē grauat.
Vmo prudenter hanc sustinet et patienter.
Seruans p̄positum / p̄ nullo ledere cristum.
Iste bonus ferat / ut nullus pauper habeatur.
Et domino gratus quia non est talis auarus.
Celo ditatus sit pauperatē beatus.
Pauperties letat / stat multa laude repleta.
Cor leuat ab cristū / q̄a mūdū nō habet istū.
Spernit terrena paradisi querit amena.
Paruo contenta patiens est non violenta.
Quamuis induca male sit stat libera cura.
De modico letē viuunt sine lite quiete.
Vix aliquem ledit humilem mente q; reddit.
Carne cōpescit quia non bene pasta inactescit.
Munere ditatur diuino sine beatur.
Cristus pauperibus celi voluit dare munus.
Gaxis diuicijs ut sic alium uiuet vnus.
Ad bene viuendum paradisi semper habendū.

De Modestia.

Non sis infestus in auctis esto modestus.
Sēp habē modū studeas et tēp̄ramētū.
Noli laxare linguam sed p̄meditare.

1. Dicere quib^{us} debes noli nimium fore prepes.

2. Etiam quod dicas quib^{us} quomodo quando requiras.

3. Dicitur dicenda docte fileas retinenda.

4. Est sapiens vere qui scit retinenda tacere.

5. Linguam frenare pius est quam castra domare.

6. Semp^{er} stat verbu^m dictum quod dicitur acerbum.

7. Cum de maiore loqueris sis cautus in ore.

8. Breve sermone monato tum ratione.

9. Qui spuit ad celum / spuat sibi sedat sibi vltum.

10. Qui plus q^{uam} deceat loquitur stultus reputatur.

11. Qui plus q^{uam} deceat bibit alte vituperatur.

12. Qui plus q^{uam} deceat ascendit vilificatur.

13. Qui plus deb^{et} q^{uam} retinet cupidus reprobat.

14. Qui plus q^{uam} deceat expendit dampnificatur.

15. Qui nimium expendit alienu^m postea prendit.

16. Optima res mod^{us} est. na^m sep^{er} ab omnia pdest.

17. Ergo modum serua sine quo sut aucta p^{er}traia.

Amb^{rosius} de officiis. non. n. imp^{er}at. q^{uod} tace loquenda. 2. q^{uod} loquenda. 3. q^{uod} loquenda.

Ex 7.

qd emg.

fle. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.

De fletu

1. Noli flere pro rebus sine dolore.

2. Na^m te torques n^{on} ob hoc ipas rehas.

3. fle p^{ro} peccatis et p^{ro} miseria tribulatis.

4. Pro desiderio paradisi flere memento.

5. Si non das lacrimas ipsas optado gemiscas.

custado. n. celez. q

ro quom lacrima

1. Cum de corde venit dominu^m mor lacrima lenit.

2. Mentem letificant lacrimae peccamina purgant.

3. Et crustum placent paradisi gaudia donant.

4. Quia bene plorabit deus ipsum letificabit.

5. Post lacrimas visum domin^{us} habet et paradisu^m.

60

De Pace

1. Qui auctis pace conuers habere tenace.

2. Nam de^{us} est actor / est pax amator.

3. Custus pacificos dixit sermo est beatus.

4. Nascens portauit pacem moriens reparauit.

5. Surgens indixit pacem testando relinquit.

6. Pax confer letam vitam mentem q^{uod} quietam.

7. Sedat rancores fouet et augmentat amores.

8. Conserua triplicem custo^m fratri tibi pacem.

9. Pacem dilaceras mor^{is} aum mortaliter eras.

10. Perdite homo pacem per linguam sepe loquat^{ur}.

11. Cui conpelcatur ut pax semper teneatur.

de effectib^{us} pacis

61

De Veritate

1. Non sis fallax / studeas sep^{er} fore verax.

2. Verax laudat / sed medax vituperatur.

3. Sis verax ope / sis credeq^{ue} verus et ore.

Vn^{de} Xmas 3. p. 2. opere corde et ore.

ore

Esto veridicus / et veri sempre amicus
 Verum sectare / conecis falsa fugare
 Noli pacem verum / vivat p omnia verum
 Non debet verum dimitti / propter amicum
 Verus doctrina sis iusticia quoq; vivas
 Nec temp teneas nec ppter scādala delinquas
 Noli censere falsa docere
 Nec false viuas / sed verus ab omnia fias
 Si sint veralia / non dicas omnia vera
 Numq; mentia licet / aut mendacia dici
 Ut mala videatur / aliquando ~~via~~ tacere
 Sed cum iurabis quibq; sit ~~re~~ sembis
 Verum non celes vniq; nec falsa tuelles
 Quisq; reus restat qui verū non manifestat
 Et qui mentitur / a doctis hoc bene sciatur
 Primus prodesse non vult / cupit alter obesse

Antipod

.62

De fidelitate

Vis in celis fore gaudens esto fidelis
 Ab boā sis pmt? et ab oi fraude remot?
 Cūctis pdesse nulli conecis obesse
 Sic decet officium presertim presbiterorum
 Legalis domino sis ipsum sempre amando
 Ac sibi parando / nec non ipsum reuerendo

Et dispensando domini bona multiplicando
 Cunctis legalis sis nulli penicialis
 Sed modo iam patitur vbi legalis reperitur
 Legali probice non est nec nomine maice
 Comq; perfectus legalis stat bene rectus
 Dicit bene legalis numq; vult esse venalis
 Non vult fraudare quēq; nec dampnificari
 Nullo thesauro male vult censere nec auro

63

De Gratiudine

Non sis ingratus si vis domino fore gratus
 Redde vices datūq; q; datū tūcti tonati
 Si tibi pl⁹ dedit dñs pl⁹ nēpe teneas
 Reddere te gratum / vel potas inde reatum
 Qui dat vel seruit ingratūq; omnia perdit
 Cur sunt ingratis tollenda sibi dara gratis
 Sumens donatum / debes te reddere gratum
 Grates reddendo / verbis factis recolendo
 Dicitur ingratus / benefactori male gratus
 Obliviscendo non reddendo / ve nocendo
 Debita solue cito / ne dampnum detur amico
 Si cito non soluis / te supra crimine voluis
 Soluere si tardas / fieri tibi grata retardas
 Ergo sis gratus / domino seruire paratus

Gracior est dominus qui centuplum dabit et pl⁹

De Saentia

¶ Vltima sciunt se bene scire relinquunt,
¶ Mala sciunt multum, crebunt fore doctate fult⁹

¶ Qui remanet stultus se non scrutantur abulsi.

¶ Tu melior fieris si te prorsus bene scires.

¶ Quam si negligeres te cetera corde teneres.

¶ Si te cognoscis plene quasi cetera noscas.

¶ Est melius noscere te metipsum quam cetera posse.

¶ Te metipsum cognosce dominum cognoscere posse.

¶ Nosce deum summum: sapientem auctipotentem.

¶ Noscas te minimum: patientem deficientem.

¶ De sine subsidio domini: bona potentem.

¶ Ut sic te miserum reputes non sufficientem.

¶ Discere ne cesses si doctor maximus esses.

¶ Nam per doctrinam poteris vitare ruinam.

¶ Non curans scire merito quod scire tenetur.

¶ Si super hoc erret non exultatus habeat.

¶ Quilibet id scire debet sine quo reperire.

¶ Mentis virtutem non possit hinc salutem.

¶ Ut fidei prima iuris generalia iussa.

¶ Jus mandat cuique quod viuat semper honeste.

¶ Ut nullum ledat iunctis suis iuraque rebus dicit.

9. Non inuincibilis defectus hic est in adultis.

7. Mente quidem sanis hec regula non sit inanis.

9. Discere non facile quibus valet hec tenere.

9. Si tibi deficeret doctor/natura doceret.

9. d. c. 10.
Sicut dicitur in 1o ad Cor. 13. 2.
Sicut dicitur in 1o ad Cor. 13. 2.
Sicut dicitur in 1o ad Cor. 13. 2.

69

De Discretione

¶ Sto discretus: rerum libramine fretus.

¶ Non indiscrete facies: nimium te repete.

¶ Omnia discerne que sunt bona vel mala cerne.

9. ¶ Elige que bona sunt sed respice que nimis obliuiscunt.

9. ¶ Sis circumspectus ut nunquam sis male rectus.

¶ Et sint directa per te que sunt male recta.

¶ Te bene dispone fac omnia cum ratione.

¶ Non bene discernes nisi te ratione gubernes.

¶ Sperne quod est nimium quia semper est viciosum.

9. ¶ Conserua medium quia semper sit preciosum.

¶ Virtutum nutritrix discretio dicitur esse.

¶ Insuper et tutrix quare non debet abesse.

9. ¶ Non indiscreti noscunt virtutibus viti.

¶ Sed de virtute viciam faciunt male tute.

9. ¶ Siue laborando ieiunando vigilando.

¶ Non nimis affligas te nec meliora relinquant.

9. ¶ Virtus decrescit hominis qui non requiescit.

9. ¶ Est requiescendi tempus sic tempus agendi.

An ep.
 Est restringendum corpus / sed non pedimēbū.
 Non est mactanda p̄m̄us caro sed maceranda.
 Ut sic erroris fugiat portet q; labores. 7 dno.

66

De Consilio.

¶ Ac bene consulte noli p̄cedere stulte.
 Consilio tracta maturo propria facta.
 Nā cito peccabis q̄d nō accelerabis. *nimis. al. m. hnb.*
 ¶ Omnia consilia tua sunt in numine fixa.
 Non te precipitas si consilio domini stas.
 Indubijs numq̄ presumas soluere quōd q̄.
 ¶ Si sis expertus vel consilio bene certus
 Consule maiores prudentes et meliores.
 Ut non deficias nec dampnosus tibi fias.
 Consilio facto magis ardua facta peccato
 Dius sepe videt alius quod scire nequiret.
 ¶ Consule discretum non stultum non inimicum.
 Consilio stulti peccant incomoda multi.
 ¶ Credas experto constanter in arte magistro
 Consilium verum docet experientia rerum. *gones*
 ¶ Consilium iuuenum reuas discrimine plenum.
 Amplior in senibus est experientia sensus.
 ¶ Utile consilium quis det subditus ipsum
 Serua constet tibi q̄ demum nichil obest.

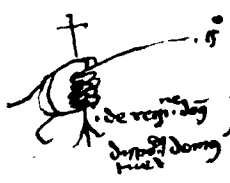
7 dno. De Roberto

67

De fama.

¶ Te boēsp̄ ama q̄ fit tibi splēdida fama.
 Noli negligere famā pp̄am sed habere.
 Esto famosus non factis p̄nciosus.
 ¶ Nec malus exemplo ne des obprobria templo.
 ¶ Sis bene morosus et ab impia facta morosus.
 Scandala rectorum sunt p̄ncio populorum.
 ¶ Nam q̄d maiores corūpunt inferiores
 Iusta tibi vita non sufficit ars q̄ perita
 Si careas famate demigrat hec q̄si flamma.
 ¶ Rem perdit magnam qui p̄bit camie famam.
 ¶ Nomen habere bonum fertur domi fore donum.
 Quisquis habet vitā non debet spernere famā.
 ¶ Sancta tibi vita p̄dest alijs tua fama.
 ¶ Si pp̄tiam famam fieri vis semp honestam
 Crimina deuota nam famā dat bona vita. *boni beati q̄ v. n. d. m.*
 ¶ Si conuersus ut dignus laude probers.
 ¶ Signa mali fugias ne suspectus male fias.
 ¶ Fama tenebratur cito raro clarificatur. *Entia q̄ fortuna. q̄d semel horrendis ma. n. h. m. fama n. g. ad. hinc tergendus. multa laborat.*
 ¶ Non tantum crimen possit tibi tollere nomen
 Sed per mala signa fiet tua fama maligna. *Et no. s. male. f. p. h. q̄d. malis. signis. cor. r. p. t. bona. fama.*
 ¶ De his infamis noli te iungere vanis.
 ¶ Si stultis loq̄sus suspectus crimine fies.
 ¶ Si populo ponis exemplum perditionis.

Incipit d. sa.

Lecti sperne moras ut dicas plenius horas.
 Tunc bene dicatur quia tunc vix impediuntur.
 Postea dispone domus recta ratione.
 Fac excitari famulos tunc ac operari.
 Quemlibet officium potius quod spectat ab ipso.
 Te non surgente famuli surgent quoque lente.
 Sic bene non dicas horas vel agendas relinquant.
 Surgere si nequeas cito si quis debilis existas.
 Hoc fieri facias bene committendo fidei.
 Cui sit discretus legalis et ordine fretus.
 Cum vis dormire debet crux sancta preire.
 Nec non orare debes et glorificare.
 Castum deote qui dormiunt in cruce pro te.
 Te sibi commendans ut sit tua crimina mundas.
 Dunc venerando piam matrem deprecare marianam.
 Dicens mater aue me protege iugiter aue.
 Virgo dei genitrix tibi supplico sis michi tutrix.
 Illud idem facias de sompno quando resurgas.

.Ampo.
.Ampo.

De Perseuerantia et confirmatione et alia.

69.

Si vis regnare studeas bona continuare.
 Sep continuas bona nam sic premia sumes.
 Dns virtutes curat querendo salutes.
 Continuans animum scandit constantia sursum.

Semper agendo bona confer continuando dona.
 Constantis saluatur non continuans repatur.
 Non sis incostans animo si vis fore prestans.
 Constantis simplex caueas animo fors duplex.
 De duplici corde quia vix vivit sine sorde.
 Ad tempus credit cum debet stare recedit.
 Incipiunt multi non perficiunt bona stulti.
 Saulus mutatur ut luna cito variatur.
 Sed prudens constat ut sol sua lumina prestat.
 Qui subito mutat animum per singula mutat.
 Quolibet a vento giratur sicut arundo.
 Quod bene cepisti comple nam premia donat.
 Castus vincens finis non pugna coronat.
 Quavis mapias bonus in medio quoque has.
 Si bene non finis malus hic confert ad mala finis.
 Si bonus in fine sis et fueris malus ante.
 Te deus accipiet pius et clemens tibi fiet.
 Sed tamen in igne purgabitur mala digne.
 Que commisit quia non prius ipsa iusti.
 Ergo principio medio benefac et in ymo.
 Semper continuans te cotidie meliorans.
 Et sic securus viues domino placiturus.
 Si bene sis purus securus es moriturus.
 Nemo scit an dominus tunc det tibi mung.
 Quod male viventem faciat sancte morientem.

A por. vincens dabo mala ab ardu.

ut sup. bnglatro. i. corce.

9⁺ Ergo tene certum. ubi bium dimitte certum.
1^a Fac bona continue. potens sic vivere tute.
Et bene finire. dominum dulcem peccatis.
Ipso prestante. qui retro cernit. et ante.

70. - De Custodia sensuum corporalium.

1. *visu*
Certe tuos sensus caute. ne sis reprehensus.
Nec deus offensus. pro tuo crimine peius.
Sicut gustus et olfactus / auditus / visus / tactus.
Per te claudantur. ne sordes ingrediantur.
Noli respicere. que possunt visa nocere.
Averte visum. tibi. ne tollat paradysum.
Non licet aspiceret. quod non licet manus habere.
Incautus visus. fit sepe multis noxius.
Intuit mores animas. per visus sepe fenestras.
Certe clausis portis. evita vulnera in ortis.
Nuncius est cordis oculus. testator amoris.
Est signum mentis oculus. vagus insipientis.
Est oculus cupidus. nunquam visu faciat.
Certe est claudendus. incaute quando vagatur.
A verbis vanis / mendacibus / atque prophanis
Aures auertas ipsas. ad comoda veritas.
Nullus adulator. placeat tibi. nec simulator.
A detractore fugias. gladio grauiore

2. *Auditu*

Non sibi prentas. autem sed eum reprehendas.
Detractor peccat. auditor sedulus enat.
Nemo detraxerit. si non auditor adesset.
Audi sermones. horas / missas / rationes.
Sic te dispones. ad rectas condiciones.
Non sit odoratus. unquam tuus immoderatus.
Non portes flores. alios publice vel odores.
Si medicus vere dicitis. te dicat egere.
Custus odor tibi. fit cum plus. quam cetera profit.
Strange tuum gustum. qui vult columere multum.
Plurima gustare vult. et ventrem faciare.
Omnia vastare vult. nisi supium vaciare.
Si gustum sequeris. nunquam bene perficeris.
Si sibi crederis. non sobrius efficiaris.
Si sequeris gustum. faciet te vivere stultum.
Gustus venator. ventris / mentis violator.
Sic restringatur. ne mens per eum preamatur.
Sic conpelle manus. ne tactus sit tibi vanus.
Tanges humida manus. est ephemere male munda.
De vites penas. res non tangas alienas.
Non aliquem tangas male. pro qua postea plagas.
Prohibere tactus. debet semper fore castus.
De possit digne contingere sacra benigne.
Sicque pedes prohibe. ne vadant ad mala prompte.
Non ad ripandum vadant. nec dampnificandum.

laborat

excep

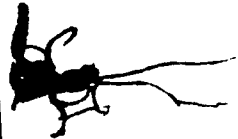
Antipod

visu

visu

tactu

pedes

Non ad cernendum res vandas / nec recipiendu-
 Ab dominum gressus dispone tuosq; regressus-
 Nūq; cū stultis vadas / qā dāt mala multis-
 Non sis instabilis p̄dibus tamq; puerilis-
 Nūq; discurras vane / nec ad impia curas-
 Nemo vagabūdu; est virtutum sitibūdu;-
 Et quia de facili nequeunt assueta relinqui-
 Non sumas vsu; quū gignere possit abusu;-
 Ergo tuos sensus rege sic ut sit tibi sensus-
 Per te duplentur sic q; tibi premia dentur;

De Abhesionē et custodia virtutum

Quom
 Om̄ sine virtute non possis vivere tute-
 Nec domino gratus existē; sine beatus-
 Possē tuū facere debes / ut sēp habere-
 Virtutum munus possis / qd̄ dat deus vnus-
 Omne bonum gratis confert actor bonitatis-
 Vult tamen orari p̄r nos et ad ista iuuari-
 Nos adiutores domini sumus ut meliores-
 Et sancti simus opus est ut sancta velimus-
 Qui te formauit sine te non iustificabit-
 De dominus sine te saltem cor ad hoc tribuēt-
 Nobis arbitrii libertas sancta volendi-
 Vel mala sectandi donatur ab omnipotenti.

Vel bona sumentes iuste mercede fruantur-
 Et mala complentes iuste penas patiantur-
 Custum dona dare decet et nos corba parare-
 Sancta percipere dominū det ut ista rogare-
 Cur ab eo petere debes hec munera vere-
 Septus orando dominum te mente parendo-
 Cūmina pellendo bona semper concipiendo-
 Virtus et viciū graue non se compatiuntur-
 Expulso vicio virtutes ingrediuntur-
 Ergo fuga vicia querendo carismata via-
 Sic potius vere virtutum minims habere-
 Sed quia perditur subito bona que negliguntur-
 Serua prudenter virtutes non negligenter-
 Est bona seruare maius q; accumulare-
 Est leuius vere lucrari quam retinere-
 Obsequiū modicum quandoq; tibi dat amicitia-
 Sed non seruatur nisi seruius teneatur-
 Et cito mutatur offensus nisi caueatur-
 Sic cito prebetur virtus sed non retinetur-
 Si bene seruetur seruando continetur-
 Et nisi vitetur viciū virtus aboletur-
 Virtus seruetur si peccatum augetur-
 Si bene vitatur homo sic deus auxiliatur-
 Noli deserere dominum vicio quia vere-
 Nūq; vult dominus quicūq; reliquere p̄m̄.

1. 2. at

Primus in accessu dominus vult esse recessu
 Ultimus ergo caue dominum dimittere prave.
 Semper conare virtutes multiplicare.
 Et bene seruare dominum constanter amare.
 Cuius vitando bona semper continuando.
 Non retrocedendo / nec retro aspiciendo.
 Sed meliorando te cultum sepe rogando.
 Ut tibi prestetur virtus / et gratia detur.
 Et te conseruet in eis / et eas tibi seruet.
 Et post ista dona pambis det tibi dona.
 Sic potes orare in epistolis et ista patiare
 Caste michi para / feritatem demonis arce.
 Ne defraudare me possit / nec superare.
 Dele peccata mea valde multiplicata
 Da michi virtutes anime seruando salutes.
 Fac tibi me digne seruire / mori q; benigne.
 Post hanc finitam paradisi da michi viram.
 Virgins egegie suffragia polce marie
 Dicens esto pia michi mater virgo maria
 Celi regina precor esto michi medicina.
 Exora natum q; me faciat sibi gratum.
 Caminna condonet et virtutes michi donet.
 De bene purgatis pssim gaudere beaque.

De uote orandi p. at x. in modis. ca.

2. ad sp. b. g. n. e.

10. 2. 70

ca. 2

72.

Deus Pulcherami.

72.

Deus pulcherami.

1. Vis fieri puerus / medi sis q; es moituro
2. Vis fieri sapiens / pama domi sibi patris
3. Vis fieri tunc benefac / sis pauca loquere.
4. Vis fieri factus / non sis vilis nec amarus.
5. Vis fieri magnus / humilis sis velut agnus.
6. Vis fieri diues / omni te crimine priues.
7. Vis fieri castus / fuge luxus / octa / tactus.
8. Vis fieri gaudiosus / humilis sis largus et aptus.
9. Vis fieri dignus / sis prudens atq; benignus.
10. Vis fieri prudens / discas semper bona sumens.
11. Vis fieri leuis / caueas nimis esse repleus.
12. Vis fieri largus / non sis vastans nec auarus.
13. Vis fieri iustus / nulla sis fraude proptus.
14. Vis fieri fortis / fuge semper crimina metus.
15. Vis fieri sanctus / fuge crimina / dilige planctus.
16. Vis fieri saluus / semper caueas fore prauus.
17. Vis fieri discretus / stultorum respue ceus.
18. Vis fore perfectus / in auctis sis bene rectus.
19. Vis fore famulosus / caueas ne sis vicius.
20. Vis fore legalis / sis omnibus et tibi equalis.
21. Vis fore securus / tunc meas dominum bene puerus.
22. Vis fore sanatus / in auctis sis moderatus.
23. Vis fore pacificus / non sis timidus vel miqus.
24. Vis fore celestis / fuge consentire scelestis.
25. Vis humilis fieri / memor esto deum reuerenti.

qui p. nos hoies
 et p. n. salutes
 deus

Deus Pulcherami
 qui p. nos hoies
 et p. n. salutes
 deus

Deus Pulcherami
 qui p. nos hoies
 et p. n. salutes
 deus

Novissima q. p. Hora mortis
reddenda tunc rō.
pena inferny.
gloria pndi si
memorare q. Novissima tua
et in eternū non peccabis

De doctrina bene moriendi.
bene beate facturus moriendi.
1. nauis sapiens
2. nauis

Utrum sapient
et prudent
et q. noviss
ma pudent

Et fore fragileni moturam corpe vilem.
Dis liber fieri non subbas te mulieri.
Dis q. miser fieri mor te subbas mulieri.

Ca. sal. oi. huius
max. orationū
F. m. p.

De Doctrina bene moriendi.

T bene dicis viuentibus et solidatis.
Tandē saluetis hoc solliate mē dicis.
Sepe recordetis pigilante q. morietis.
Hec bene pensando nescis vbi / quomodo / quādo
Cum sis mortalis / hē vita spiritalis.
In auctis / forte mē pecces respice mortem.
Sepe recordetis / q. si peccas patietis.
Penas in mundo: ut carcere forte profundo
Nullum peccatum remanebit non cruciatum
Sepe recordetis in culpa si morietis.
Flebis dampnatus oculo: nunq. releuatus
In quo perpetuas patietis carcere penas
Sepe recordare q. cum debes tollerare
De his in pena tam perpetua: quam cathena.
Et q. pro cena tibi dentur gaudia plena
Sepe recordetis q. in bona nunc operetis.
Post maledicetis / nisi uiuens iustificeris.
Ergo dum poteris benefac: ne forte morietis.
Sepe recordetis q. tandem (cum morietis).

De doctrina bene moriendi
De nauis sapiens
De doctrina bene moriendi
De nauis sapiens

Equum nulla fetes si mundum prius haberes.
Nisi solum merita que queferat tibi vita.
Sepe recordetis quantis donis poteris.
Si felix eterna tibi detur sede superna.
In qua sunt iuncta sine turbine prospera cuncta.
Ergo dum viuis bene fac: si vis fore cuius
Regni celestis / quod concedatur honestis
Hoc dare decernat ille qui cuncta gubernat. R.

Dotquot nascūt: hoies / omis moriūtur.
Et q. tā magnū refatur morte piculū.
Nō cōde natur homo si bene moriatur. Alioquin / r.
Māius sibi dāpnū stat: cautiū est tē agēdum.
Hic aliquis scripsi de doctrina moriendi.
Nūere conetis bene / nam bene hē morietis.
Dix bene uiuentem / vidi prae morientem.
Sancti dicuntur qui cū domino moriuntur.
Si moritur iustus subito / non hoc erit vitium.
Non est mors subita q. precedit bona vita.
Sed quia securus non es q. sis bene putus.
Te bene seruare debes / et sepe probare
De bene purgatus maneat / migrate paratus.
Nam te sectatur mors: semper vbiq. minatur
Sepe inuadit hominem: cum stare putabit.
Sis anima fortis: instanti turbine mortis.

Vitaco.

2. **S**is bene ³ **c**ōtātus / ² **c**ōfessus / mēte q; punctus.
 Corpore munitus crīsti-membras q; punctus
 Cunctis ignosce veniam tribui tibi posse.
 Mundū postponas / nec amicos corde reponas.
 5. **S**umma tibi cura sit / q; mens sit bene pura
 6. **D**isponendo tua / mor; restituias aliena
 7. **F**ac premuniti cum quo valeas sepeliri
 8. **C**ristum laudare satagas et sepe rogare
 9. **D**e tibi condonet tua crimina / te q; corontē,
 10. **V**elle dei gratus esto complere paratus.
 11. **S**ubde voluntati domini te corde libenti.
 12. **E**st vitius ^{dele inuoluntario} **f**acere gratis / ^{habet voluntario} faciēda necesse.
 13. **N**emo sit exemptus / qui non sit morte peritus.
 14. **N**on nisi per passum mortis / quis habet paradī.
 15. **E**x hīs gratanter mors est sumenda libenter.
 16. **T**unc beneficentis ut deuote moriatis.
 17. **T**amq; catholicus et crīsti verus amicus.
 18. **I**n domino spera / fidens in virgine vera.
 19. **O**rans deuote / ut velit intercedere pro te.
 20. **V**irgo dei genitrix / michi dicitur auxiliatur.
 21. **M**ortem commemoras crīsti / tunc iugiter oras.
 22. **T**e cruce signando / veram q; fidem recitando.
 23. **C**omēdas animam domino / qui cōdidit ipsam.
 24. **S**ed ne sis victus / caueas tunc demonis ictus.
 25. **N**am tunc conatur plus demon; et insidiatur.

64. ca. de doctrina sive arte bene moriendi 70
 de Nauis pro multiferis de
 sed sapientifera. *Supra* d. padori.

aliquo illi

Antipo.

Antipo.

Antipo.

Antipo.

Ut desperare faciat quem vult cruciare
 Monstrans commissa dicens non esse remissa.
 Sed sibi no credas / nec ab hīs q; dico recedas
 Antip; desperes de diuina pietate,
 Nec propitia speres saluus fieri probitate.
 Te potius firmes saluatoris bonitate.
 Quā bene contritos / sperantes in deitate
 Saluat clementer / misericenti fertilitati.
 Quamuis sic stultum persistere camine multū
 Et vix in fine videatur amore pigere
 Non impossibile tamen istud dicitur esse,
 Nam cito mutatur homo cum deus auxiliatur.
 Numq; vult dominus redeūti claudere sinus
 Cum quis agit posse / sibi nescit abesse
 Castus non spernit quos cōtatos bene cernit
 Quātūcūq; malus fueris / potius fore saluus.
 Si bene contereris in fine / libensq; fateris
 Si nequeas ore tunc saltem corde fatere.
 Pectus tundendo / signum q; cruds faciendo
 In cruce pendente / latrone mor; moriente
 Castus saluauit / quia compatiendo rogauit.
 Ergo fide firma / te crīsti nomine firma.
 Stando / viuendo / patiendo / vel moriendo
 In domino speres sic / ut sis ip̄sus heres.
 Si sumens crima paradī / regna sapina

Omnipotens Deus
Clementissimus

Veni ad que
Hec tibi disponat qui sanctis premia donat Amen.

Reoratio

Presbiteria speculo studeas hec sepe videre
Firmo sic oculo qd possis recta tenere. 1. qd tenenda.
A telam populo cordis maculas renouere. 2. qd caudat.
Et victo sabulopia gaudia semper habere. 3. qd nide habere.

Prophatio

Recto rectorum deus actus summe bonorum
Personis trine qui finis es et sine fine. Alpha et Omega
A quo procedunt bona quicquid maligna recedunt.

Finalis oratio

Grates reddo tibi qui a te donante pregi
Hoc opus memento dare presbiteris do amentu
De rogo proficiat multis gratiam tibi fiat Amen
Explicit hoc speculum doctrinae presbiterorum
Per B. compo huius qui fert cognomine amoz.
Anno mileno. C. tres. x. bis. quoq; seno. 1326.
Sunt huic iuncta speculo tria milia metra.
Istis adiuncta duo sunt et septuaginta. hoc 370

Deo gratias.
Semper. x.

